

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

Շարունակել գործել յեղափոխութեան տրամաբանութեամբ

Իր պաշտօնավարման 100-րդ օրուայ առթիւ տեղի ունեցած հանրահաւաքի ընթացքին Նիկոլ Փաշինեանի ունեցած ելոյթը արժանացաւ բազմաբնոյթ մեկնաբանութիւններու: Գրկ-ականները չուշացան ծախողութիւն տեսնելու բոլոր բնագաւառներէն ներս: Յեղափոխութեան կողմնակիցներու լայն խաւը ողջունեց վարչապետի վճռական կեցուածքն ու նախկին իշխանութեան ներկայացուցիչներուն ուղղուած զգուշացումները: Գնչեցին նաեւ մտահոգութիւններ՝ նոր կառավարութեան կողմնակից նկատուող քաղաքական մեկնաբաններու եւ իրաւաբաններու կողմէ:

Փաշինեանի ելոյթին մէջ կային երկու կարեւոր առաջարկութիւններ, որոնց շուրջ կեդրոնացած էին արտայայտուած մտահոգութիւններու մեծամասնութիւնը: Փաշինեան առաջարկեց ստեղծել անցումային դատական մարմիններ, ինչպէս նաեւ՝ խօսեցաւ հանրաքուէի միջոցաւ սահմանադրական փոփոխութիւններ կատարելու եւ գործող խորհրդարանը լուծարելու նոր կարելիութիւններ ստեղծելու մասին: Ան շատ յստակ դարձուց, որ անցումային դատական մարմինները միջազգայնօրէն ընդունուած կառոյցներ են եւ պէտք չէ շփոթել զանոնք, արտակարգ դատարաններու հետ: Իսկ, սահմանադրական փոփոխութիւնները կարելի էր նկատեց, որպէսզի գործող խորհրդարանը, գտնուելով Հանրապետականներու ազդեցութեան տակ, չփորձէ ընտրել այլ վարչապետ, երբ ինք հրաժարական ներկայացնէ խորհրդարանական արտահերթ ընտրութիւններ կազմակերպելու համար:

Այս երկու առաջարկութիւններուն նկատմամբ արտայայտուած մտահոգութիւնները արդարացի պիտի նկատուին, եթէ երկրին մէջ տեղի ունեցած ըլլար բնականոն ընտրութիւններու միջոցաւ իշխանափոխութիւն: Սակայն, Հայաստանի մէջ տեղի ունեցաւ ժողովրդային, ոչ դասական խաղաղ յեղափոխութիւն, որ տակաւին վտանգներու առջեւ կը գտնուի եւ հետեւաբար, նոր իշխանութիւնը որոշ ժամանակ պէտք է գործէ յեղափոխութեան տրամաբանութեամբ: Նախկին իշխանութիւնները ամբողջութեամբ չեն հեռացած ու առիթ կը սպասեն վերատիրանալու համար իրենց նախկին դիրքերուն: Ասոր դիմաց, որեւէ երկմտանք եւ կամ երկընտրանք կրնայ կասեցնել Փաշինեանի իշխանութեան յառաջադրուածքը ու վտանգել ի գին մեծ զոհողութիւններու ժողովուրդի ձեռք ձգած յաղթանակը:

«ՄԱՍԻՍ»

150 հազար հոգիի ներկայութեան Փաշինեան յայտարարեց յեղափոխութեան երկրորդ փուլը

Ուրբաթ, Օգոստոս 17-ին, Երեւանի Հանրապետութեան հրապարակին վրայ, 150 հազար հոգիի ներկայութեան տեղի ունեցած հանրահաւաքի ընթացքին, Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան յայտարարեց ժողովրդային յեղափոխութեան երկրորդ փուլի սկիզբը՝ զգուշացնելով նախկին իշխանութիւններուն, որ իրենց առջեւ պիտի փակուին հակայեղափոխութեան բոլոր ճանապարհները, այս նպատակով նախաձեռնելով նաեւ սահմանադրական փոփոխութիւններ:

Փաշինեան նաեւ առաջարկեց անցումային դատական մարմիններու ստեղծումը, որպէսզի կարելի ըլլայ շրջանցել նախկին կոռուպացուած դատական համակարգը, որ արգելք կը հանդիսանայ բարեփոխումներու իրականացման:

Նիկոլ Փաշինեան իր գլխաւորած կառավարութեան գործունէութեան 100-րդ օրուայ առթիւ հրահրուած հանրահաւաքի ընթացքին ըսաւ. «Հարիւր օր առաջ ես եկայ եւ սասցի, որ դուք յաղթեցիք եւ ձեր յաղթանակն այն չէ, որ ես ՀՀ վարչապետ եմ ընտրուել, այլ այն, որ դուք էք որոշել, թէ ով լինի ՀՀ վարչապետ, եւ սրանից յետոյ դուք էք որոշելու, թէ ով է լինելու ՀՀ վարչապետ: Ձեր հզօր եւ միասնական կամքը յաղթանակեց»:

Տնտեսութեան ու մենաշ-

Երեւանի Հանրապետութեան հրապարակին վրայ տեղի ունեցած բազմամարդ հանրահաւաքը

նորհներու մասին խօսելով Փաշինեան ըսաւ. «Սովորաբար յեղափոխութիւններէն յետոյ տեղի են ունենում տնտեսական անկումներ, եւ բոլորը կանխատեսուած էին, որ կը լինի անկում: Մեր յեղափոխութեանը հետեւեց տնտեսական անկում: Գրանցուել է 9,6% տնտեսական աքթիւութեան ցուցանիշ, իսկ տարուայ կտրուածքով այն 8,9% է»,- նշեց Փաշինեան:

Փաշինեան յայտնեց որ, տնտեսական աճի այն մոտելը, որ կայ, ձեռնտու չէ. «Հարունակում ենք մնալ հին մոտելի մէջ, երբ տնտե-

սական աճը քաղաքացիներն առանձնապէս չեն զգում»: Վարչապետը խոստացաւ, որ ՀՀ բոլոր քաղաքացիները պիտի ունենան տնտեսական գործունէութեամբ զբաղուելու միեւնոյն հնարաւորութիւնները, հասանելիութիւնը, ազատութիւնը, բոլորը հաւասար պիտի ըլլան օրէնքի եւ հարկային մարմիններուն առաջ:

«Յիշու՞մ էք՝ 2017 թ. աշնանը, ընդդիմադիր լինելով, ես յայտարարեցի, որ Հայաստանում շա-

Շար.ը էջ 5

Կլենտէյլի Հայ-Ամերիկեան թանգարանի տարածքի վարձակալութեան համաձայնութիւնը վաւերացուեցաւ

Կլենտէյլի քաղաքապետական խորհուրդի եւ Թանգարանի վարչութեան միջեւ համաձայնագրի ստորագրման արարողութեան ընթացքին

Կլենտէյլի քաղաքապետական խորհուրդը վաւերացուց Կլենտէյլի քաղաքին մէջը կառուցուելիք Հայ-Ամերիկեան թանգարանի տարածքը յառաջիկայ 95 տարիներուն տարեկան 1 տոլարով վարձու տալու համաձայնագիրը, անկիւնադարձային քայլ մը առնելով պատմական այս ծրագիրին իրա-

կանացման ջանքերուն մէջ: Նախնական համաձայնութիւնը 55 տարիներու համար է, սակայն համաձայնութեան մէջ կայ զայն չորս առիթներով՝ 10-ական տարիով երկարաձգելու պայմանը: Թանգարանին վարչութեան եւ

Շար.ը էջ 5

Գերմանիոյ Վարչապետ Անկելա Մերքել Պիտի Այցելէ Հայաստան

Օգոստոս 24-25-ին պաշտօնական այցով Հայաստան պիտի ժամանէ Գերմանիոյ Դաշնային Հանրապետութեան վարչապետ Անկելա Մերքել: Այցի ծիրէն ներս տեղի պիտի ունենայ հայ-գերմանական բարձր մակարդակի բանակցութիւններ ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Գերմանիոյ վարչապետ Անկելա Մերքելի գլխաւորութեամբ:

Ինչպէս կը տեղեկացնէ ՀՀ կառավարութեան տեղեկատուութեան եւ հասարակայնութեան հետ կապերու վարչութիւնը, Հայաստանի եւ Գերմանիոյ վարչապետները բանակցութիւններու արդիւնքները պիտի ամփոփեն համատեղ մամուլի ասուլիսով:

Այցելութեան ծիրէն ներս Մերքել հանդիպում պիտի ունենայ նաեւ ՀՀ նախագահ Արմէն Սարգսեանի հետ:

Գերմանիոյ վարչապետը պիտի այցելէ Միծեռնակաբերդի յուշահամալիր՝ յարգանքի տուրք մատուցելու Հայոց Յեղասպանութեան զոհերու յիշատակին:

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Յանցանք, Որը Չունի Վաղենուրեան Ժամկետ. Քոչարեանը՝ Երկարատեւ Բանտարկութեան Ծանապարհին

ԱՐԱՍ ԱՍՏՈՒՆԻ

Հայաստանի երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարեանի հանդէպ համատարած հասարակական ատելութիւնն է Հայաստանում ու նաեւ՝ Արցախում: ԼՂՀ-ում Քոչարեանի Արցախցոլութեան պատրանք է ստեղծում կառավարող սահմանափակ էլիտան, որն, ըստ էութեան, որեւէ առնչութիւն չունի հանրային տրամադրութիւնների հետ:

Արցախում Քոչարեանի արիւնոտ կենսագրութեան մասին տեղեակ են շատ աւելի վաղուց, քան՝ հայաստանցիները: Շատերը, թերեւս՝ ոչ առանց հիմքի, կապ են տեսնում 1992-ին ԼՂՀ Գերագոյն խորհրդի առաջին նախագահ Արթուր Մկրտչեանի խորհրդաւոր սպանութեան եւ նոյն թուին իշխանութիւնը Քոչարեանի ձեռքերում կեդրոնանալու փաստերի միջեւ: Քոչարեանի ձեռագիրն է՝ հմտորէն վերացնել իր քաղաքական ընդդիմախօսներին, մաքրել յանցագործութեան հետքերը՝ մտացածին վարկածը դարձնելով նախաքննութեան հիմնական մոտիվ, յետոյ դատավճիռ: Այնուամենայնիւ, Արցախում Քոչարեանը այդպէս էլ չզարձաւ իշխանութեան լիարժէք տէր՝ մնալով ՊԲ-ի հրամանատար Սամուէլ Բաբայեանի ռազմական ղեկատարութեան ստուերում:

1997-ին Ռոբերտ Քոչարեանը տեղափոխուեց Հայաստան, այնքան էլ պարզ չէ՝ դա փախուստ էր Սամուէլ Բաբայեանից, թէ՛ դարաբաղեան կլանի (չչփոթել Արցախի ու նրա ժողովրդի հետ) հաշուենկատ ծրագիր, որի միջոցով պէտք է ուզուրպացուէր Հայաստանի իշխանութիւնը:

Փաստ է, որ Քոչարեանը ոչ մի ընտրութիւններում չի ստացել Հա-

յաստանի հասարակութեան քուէնու թերեւս մնար «անգլիական թագուհու» կարգավիճակում, եթէ իրեն յայտնի հնարքով չդիմեր ահաբեկչութեան, այս անգամ՝ ռուսական յատուկ ծառայութիւնների օժանդակութեամբ: Ռոբերտ Քոչարեանի իշխանութեան ակունքը Հոկտեմբերի 27-ի ռճրագործութիւնն է. հենց այս իրադարձութեան հետեւանքով է երկրորդ նախագահն արժանացել հայաստանցիների համատարած ատելութեանը:

Քոչարեանի անսահմանափակ իշխանութիւնը յենուել է կոռուպցիոն պայտուած, թաւանջիական համակարգի (քրէսօլիգարխիա կամ գողապետութիւն) եւ ռուսական վասալութեան վրայ (Ռուսաստանը եղել է երկրորդ նախագահի իշխանութեան, այսպէս կոչուած, արտաքին շահառուն): Ի դէպ, երբ խօսում ենք ռուսական վասալութեան մասին, բնաւ ցանկութիւն չունենք մեղմացնել Ռոբերտ Քոչարեանի կամ քսանամեայ արիւնոտ իշխանութեան միւս ղեկավարներին՝ պատասխանատուութիւնը. նրանք են Հայաստանի պետականութեան ամոթալի կապիտուլիացի առաջին պատասխանատուները:

Բազմաթիւ փաստերով հիմնաւորել ենք, որ Հայաստանում չկայ երկրորդ գործիչ, որն այդքան վնաս տուած լինի Արցախի շահերին, որքան՝ Քոչարեանը: Նա, ըստ էութեան, բռնազաւթելով Հայաստանի իշխանութիւնն՝ իրեն իրաւունք վերապահեց բանակցել նաեւ Արցախի անունից: Բանակցային գործընթացից ԼՂՀ դուրսմղումն այն գինն էր, որը Քոչարեանի իշխանութիւնը վճարեց իր միջազգային ճանաչման դիմաց: Սա բացարձակ ճշմարտութիւն է, որի մասին պէտք է իմանայ մեր

հասարակութիւնը՝ չտրուելով երկրորդ նախագահի սահմանափակ աջակցների քարոզչական մանիպուլիացիաներին: Ռոբերտ Քոչարեանի պաշտօնավարման տարիներին ամբողջովին ձեւախեղուել է ԼՂ խնդրի բովանդակութիւնն, ինչի հետեւանքով բանակցութիւնների սեղանին յայտնուեց «Մեղրիի փոխանակման» տիրահոշակ ծրագիրը: Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանն Օգոստոսի 17-ին Հանրապետութեան հրապարակում կազմակերպուած հանրահաւաքի ժամանակ անդրադառնալով Արցախի հարցի կարգաւորմանն ու բանակցութիւններին՝ յայտարարել էր. «Ասում են, թէ Նիկոլ Փաշինեանը որոշել է հողերը յանձնել. իրենք իրենց հետ են շփոթում, որ բացի հող յանձնելուց՝ ուրիշ բանի մասին չեն բանակցել: Եւ ես դա հիմա գիտեմ փաստաթղթաւորուած, որովհետեւ տիրապետում եմ բանակցային գործընթացի ողջ պրոցեսին՝ ով ինչ է խօսել»: Փաշինեանի ակնարկն առաջին հերթին վերաբերուած էր Ռոբերտ Քոչարեանին, որի համար Արցախը, կարգաւորման գործընթացը միշտ եղել են պատրուակ՝ իր թաւանջ, պատուիրած սպանութիւնները, կեղծած ընտրութիւնները, զանգուածային բռնաճշմարտներն ու ձերբակալութիւններն արդարացնելու համար:

«Ես ինքս բաւական շատ դէպքեր գիտեմ, որ մարդկանց, օրինակ Մուկուլայից եկած ներդրողներին ուղղակի ֆիզիքապէս ծեծելով, ձեռքներից խլել են պիզնետ եւ ասել, օրինակ, որ հեռախօսների պիզնետ վաղուանից պէտք է մենակ Սեթոն անի, անգամ չթողնելով, որ խանութների ապրանքը վաճառեն: Մեծ ներդրումա-

յին ծրագրեր են եղել ժամանակին, եւ ամենավերելից դա արգելուել է, որովհետեւ դա կարող էր, օրինակ, խփել զագային շահերին եւ այլն: Ես չգիտեմ, թէ Քոչարեանն ինչքան ունեցուածք ունի, բայց ես անձամբ գոնէ գիտեմ, որ մարդիկ վարձակալում են Սեղրակ Քոչարեանից որոշակի գոյք, որի ընդհանուր գումարը մենակ Սեղրակի անունով, մի քանի մլն տոլար է: Դա հնարաւոր էր աշխատավարձով ձեռք բերել: Հիմա կարող է Քոչարեանի ունեցուածքը 4 մլրդ չի, 2 կամ 1 մլրդ է, կամ 12 մլրդ է: Խնդիրը դա չի, այլ այն, որ տեղի է ունեցել պաշտօնական դիրքի չարաշահում, եւ դա դարձել էր համակարգ: Ես դեսպան եմ եղել, ես բերում էի մարդկանց, որ ներդրում անեն, հենց առաջին օրը արդէն խօսում էին իրենց փայլ մասին: Խօսում էի պատուիրակութիւն բերելու մասին, իրեն հետաքրքրում էր ոչ թէ այն, թէ ինչ հարցեր պէտք է քննարկի այդ պատուիրակութեան հետ, այլ ասում էր՝ բերէք իմ հիւրանոցում տեղաւորէք, եւ լիքը նման բաներ կան», -Lragir.am-ին տուած այսօրուայ հարցազրոյցում ասել է կանադացու Հայաստանի նախկին դեսպան Արա Պապեանը:

Մի քանի օր առաջ «Երկիր մեդիա» հեռուստաընկերութեան եթերում Ռոբերտ Քոչարեանը հռետորական հարց էր տալիս, թէ ո՞ւր են Սաշիկ Սարգսեանի «50-50»-ի փողերը, եթէ ճիշտ են այդ խօսակցութիւնները: Իրականում՝ Քոչարեանը ոչ թէ պաշտպանում էր Սերժ Սարգսեանի եղբօրը, այլ «փուռն» էր տալիս նրան՝ իր անձի հանդէպ հասարակական հետաքրքրութիւնը

Շար.ը էջ 5

Վտանգաւոր Խաղ Արցախի Հետ

ՅԱԿՈՒ ԲԱԳԱՆԵԱՆ

Ռոբերտ Քոչարեանի քաղաքականութիւն վերադարձը զգալի ուշադրութիւն է կեդրոնացրել նաեւ Արցախի ուղղութեամբ: Երկու պատճառով՝ նախ Արցախի խորհրդարանի մի խումբ պատգամաւորներ Հայաստանի դատախազութեանն էին դիմել Քոչարեանի պաշտպանութեան նախաձեռնութեամբ: Յետոյ այդ դիրքերից պիտեւ ելոյթ ունենալ Արցախի նախագահի խորհրդական Գառնիկ Խազուրեանը, ընդհուպ խօսելով քաղաքացիական պատերազմի վտանգի մասին: Յետոյ Ռոբերտ Քոչարեանն իր հարցազրոյցում ակնարկեց, թէ կարող է հանդիպումներ ունենալ Արցախում: Հասկանալի է, որ խօսքը վերաբերելու է իր համար աջակցութիւն ստանալուն:

Այդ ամէնը չափազանց վտանգաւոր եւ պատենապաշտ մօտեցում էր, որը Հայաստանում տուեց Արցախի գործօնի վերաբերեալ տարբեր գնահատականների եւ յայտարարութիւնների առիթ, ընդհուպ այն, թէ Արցախը դառնում է հակադեմոկրատիկութեան մաս, նոյնիսկ ինչ որ առումով կեդրոն:

Միաժամանակ, իր հերթին այդ գնահատականները վտանգաւոր են նոյնքան, որքան Արցախը հայաստանեան գործընթացներում Քոչարեանի դիրքերի պաշտպա-

նութեան ներգրաւելու երկրորդ նախագահի եւ նրան սատարող ուժերի ջանքերը: Արցախը հակադեմոկրատիկութեան հետ նոյնացնելը կարող է բերել Հայաստանում հանրային անցանկալի ընկալումների, որոնք բուժմերանգի նման հարուածելու են նաեւ հենց նոյն թաւանջայ յեղափոխութեանը:

Իրավիճակը զգալիօրէն համարժէքացրին երկու հանգամանք՝ Նիկոլ Փաշինեանի ելոյթը Օգոստոսի 17-ի հանրահաւաքին՝ որտեղ նա բաւական միարժէք ցոյց տուեց, որ Արցախը գոհասեղանին չէ եւ լինել չի կարող, հանրահաւաքին Արցախից մօտ հազար քաղաքացու մասնակցութիւնը, եւ յետոյ դրա առնչութեամբ էլ այդ մասնակցութիւնը փաստացի ապահոված Արցախի նախկին վարչապետ, ներկայում նախագահ Սահակեանի խորհրդական Արայիկ Յարութիւնեանի յայտարարութիւնը:

Նա յայտարարել էր, որ Արցախը յեղափոխական կամ հակադեմոկրատիկութեան չէ, ըստ այդմ վտանգաւոր են այդպիսի բաժանումները կամ փնտռութիւն փորձերը: Միաժամանակ, Արայիկ Յարութիւնեանը յայտարարել էր, որ ողջունում են Հայաստանի նոր իշխանութեան մօտեցումները Արցախի խնդրում, նաեւ Հայաստանի բարեփոխումների հարցում վճռականութիւնը:

Անկասկած է, որ Արցախը չի

կարող անմասն մնալ Հայաստանի գործընթացներից եւ անհնար է, որ այնտեղ միատարր վերաբերմունք լինի դրանց հանդէպ: Խնդիրը սակայն այն է, որ Արցախը չզառնայ այդ գործընթացների կողմ կամ գործիք, կամ Արցախի ղեկավարութիւնը չփորձի նաեւ խաղալ երկակի խաղ՝ մի ձեռքով յեղափոխութեան, միւս ձեռքով «հակադեմոկրատիկութեան» հետ:

Ռոբերտ Քոչարեանն ու նրան սատարող ուժերն ակնյայտօրէն անում են ներգրաւելու փորձը, ընդ որում Արցախի ճակատագրի հանդէպ կեղծ մտահոգութեամբ, որովհետեւ իրական մտահոգութեան պարագայում բոլորովին այլ բնոյթ եւ որակ պէտք է ունենար այդ ուժերի կառավարումը Հայաստանում, երբ իշխանութեան ղեկին էին, այն էլ գրեթէ միանձնեայ իշխանութեան:

Միեւնոյն ժամանակ, աներկբայ է, որ Արցախի իշխանութեան տարբեր խմբեր էլ կը փորձեն Հայաստանում իրավիճակը դիտարկել Արցախում իրենց շահերի համատեքստում եւ դիրքաւորուել ըստ այդմ: Դա էլ խոշոր հաշուով բնական է, հարցն այն է, թէ ով ինչ է անում եւ ում շահն ինչ օրակարգի եւ որակի է համարժէք, որովհետեւ քաղաքականութիւնը խոշոր հաշուով շահն է բոլոր

Շար.ը էջ 5

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՉԱՎԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱԴԵԱՉԱՊԱՐԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the **Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA**
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՀԿ ներկայացուցիչները քննադատած են Փաշինեանի ելույթը

«Կառավարութեան գործունէութեան 100 օրուայ ամփոփումը ստուերուէց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի միջինակային ելույթով», - Հանրապետութեան հրապարակի մէջ տեղի ունեցած բազմամարդ հաւաքն ու Նիկոլ Փաշինեանի ելույթն այսպէս որակած է հանրապետական Արմէն Աշոտեանը:

Ֆէյսպուքեան գրառման մէջ նախկին իշխանութեան ներկայացուցիչն «անյաջող» գնահատած է Փաշինեանի ղեկավարած կառավարական կազմը, իսկ աշխատանքը բնորոշած՝ «բացայայտ ձախողած»: Աշոտեանը նաեւ գրած է. «Ճնշումների գործադրմամբ իշխանութեան եկած, ուժային կառուցների գործադրմամբ սեփական իշխանութիւնը ամրացնելու փորձեր անող, երկրում այլակարծութեան նկատմամբ անհանդուրժողականութիւն ձեւաւորող իշխանութեան ղեկավար յարձակուէց իշխանութեան միւս ճյուղերի՝ օրէնսդիր եւ դատական մարմինների վրայ»:

Աշոտեանն իր խօսքը եզրափակած է հետեւեալ խօսքով. «Դուք այս 100 օրուայ ընթացքում վարչապետ այդպէս էլ չդարձաք: Անգամ շարքային»:

Յայտարարութիւն տարածած է նաեւ Աժ փոխնախագահ, հանրապետական Խտուարտ Շարմազանովը: Իր ձեւակերպմամբ՝ ան հիասթափուած է Փաշինեանի ելույթէն, քանի որ հաշուետուութեան փոխարին իշխանութեան վախճանի մասին: Հանրապետականի խօսնակը եւս կը կարծէ, որ Փաշինեանը «սպառնաց դատաւորներին, ընդդիմախօսներին, կոպտօրէն խախտեց անմեղութեան կանխավարկա-

ծը, գրոյացրեց պետական ինստիտուտները եւ փողոցը հռչակեց որոշում կայացնող միակ մարմինը»:

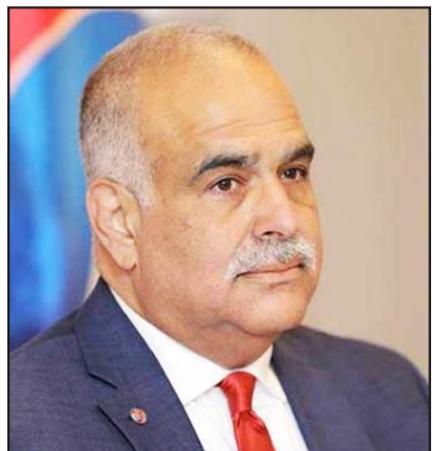
Վարչապետի ելույթին արձագանգած է նաեւ արդարադատութեան նախկին նախարարը: Հանրապետականի գործադիր մարմնի անդամ Դաւիթ Յարութիւնեանն իր յայտարարութեան մէջ նշած է. «Դատարանների կողմից մի շարք աղմկայարոց գործերով կայացուած որոշումների մասին պաշտօնատար անձանցկողմից հնչեցող գնահատականները յաճախ կրում են ծայրայեղ բնույթ, խախտում են գործող իրաւական պահանջները, ինչի հետեւանքով դրանց հեղինակներն ապօրինի ներխուժում են արդարադատութեան իրականացման բացառիկ տիրոջ»:

«Ազատութիւն»ը էլ յաջողած կապ հաստատել «Ծառուկեան» խմբակցութեան անդամներուն հետ՝ ճշդելու անոնց արձագանգը: Հեռանալով անոնց գրեթէ անսխալ նաձ նաեւ «Ելք» խմբակցութեան անդամակցող «Լուսաւոր Հայաստան» կուսակցութեան անդամները:

Նշենք, սակայն, որ Ֆէյսպուքեան գրառմամբ, ըստ էութեան հակադարձելով ընդդիմախօսներուն, «Ելք» դաշինքի պատգամաւոր Լենա Նազարեանը գրած է՝ հանրաքուէներու ինստիտուտի զարգացումը չի նշանակեր, որ Հայաստանի մէջ Սահմանադրութիւն կամ պետական կառուցներ պիտի չըլլան: Ըստ պատգամաւորի՝ սա կը նշանակէ, որ «Քաղաքացիներն այլ չեն ուզում, որ ինչ-որ մէկն իրենց ներկայացնի, առաւել եւս 10 հազար դրամանոց ԱԺ-ն, մարդիկ ուզում են մասնակցելու հնարաւորութիւն, եւ դրա լաւագոյն ձեւը հանրաքուէներն են»:

«Ժառանգութիւն» Երեւանի քաղաքապետի թեկնածու առաջադրած է Ռաֆֆի Յովհաննիսեանը

«Ժառանգութիւն» կուսակցութեան վարչութիւնը նիստի ժամանակ որոշած է մայրաքաղաքի աւագանիի՝ 23 Սեպտեմբերին նշանակուած արտահերթ ընտրութիւններուն Երեւանի քաղաքապետի թեկնածու հաստատել «Ժառանգութեան» հիմնադիր Ռաֆֆի Յովհաննիսեանը: Այս մասին յայտնած են «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան լրատուական ծառայութիւնէն:

Երեւանի քաղաքապետի թեկնածու, «Ժառանգութեան» հիմնադիր Ռաֆֆի Յովհաննիսեան

Երեւանի աւագանիի ընտրութիւններուն ՀՀ առաջին արտաքին գործոց նախարար, «Օրրան» բարեգործական հիմնադրամի, Ռազմավարական եւ ազգային հետազօտութիւններու հայկական կեդրոնի եւ Հայ իրաւաբանական միութեան համահիմնադիր

Յովհաննիսեանին «Ժառանգութեան» ցուցակին մէջ պիտի միանան կուսակցութեան ներկայիս նախագահ եւ Աժ նախկին պատգամաւոր Արմէն Մարտիրոսեանը, որ պիտի ղեկավարէ քարոզարշաւը, քաղաքացիական իրաւունքի պաշտպան Յովսէփ Խուրշուտեանը, ինչպէս նաեւ աւագանիի աւելի քան 50 թեկնածուներ՝ մասնագիտական, մտաւորական, կանանց եւ երիտասարդական շրջանակներու ու քաղաքացիական հասարակութեան ներկայացուցիչներ: «Եւրոպական ժողովրդական կուսակցութեան» դիրտորդ անդամ «Ժառանգութիւն» կուսակցու-

Քոչարեանը Քաղաքական Դաշտ Վերադառնալու Բարոյական Իրաւունք

Ռոպերթ Քոչարեանը որեւէ բարոյական իրաւունք չունի քաղաքական դաշտ վերադառնալու, քանի դեռ պատասխանատուութիւն չէ կրած Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիներուն դէմ կիրառուած պետական անբեկչութեան համար, «Ազատութեան» հետ գրոյցի ժամանակ յայտարարած է իրաւապաշտպան Արթուր Սաքունցը:

Իրաւապաշտպան Արթուր Սաքունց

«Ազատութիւն»-ը հետաքրքրուած է իրաւապաշտպանէն, թէ Քոչարեանի գրասենեակի տարածած հաղորդագրութեան մէջ «կարելի՞ է Ռոպերթ Քոչարեանի՝ քաղաքական դաշտ վերադառնալու ենթաթեքստ տեսնել»:

«Ժամանակին բազմիցս իր նախագահութեան ժամկէտն անփառունակ աւարտելուց յետոյ Ռոպերթ Քոչարեանը բազմիցս է փորձել քաղաքական դաշտ վերադառնալ եւ բազմիցս, անձամբ նաեւ ես, բնականաբար, արտայայտել եմ իմ խիստ բացասական վերաբերմունքը, մեղմ ասած, որ Ռոպերթ Քոչարեանը որեւէ բարոյական իրաւունք չունի վերադառնալու Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքական դաշտ, քանի դեռ պատասխանատուութիւն չի կրել Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիների դէմ կիրառուած պետական անբեկչութեան, այդ յանցագործութեան համար եւ պետութեան դէմ կատարած բազմաթիւ ծանր յանցագործութիւնների հա-

մար, որոնց ուղղութեամբ յոյսով եմ, որ քննութիւնը կ'իրականացուի», - ըսած է իրաւապաշտպանը:

Սաքունցը վստահ է՝ այն, որ Ազգային ժողովի 46 պատգամաւորներ ստորագրեցին Քոչարեանի խափանման միջոցը փոխելու միջնորդութեան համար, եւս կը վկայէ, որ ան այդքան շրջանակի մօտ իր ազդեցութիւնը ունի:

«Այն, որ Ազգային ժողովի 46 պատգամաւորներ ստորագրեցին խափանման միջոցը փոխելու միջնորդութեան համար, սա եւս վկայում է, որ այդքան շրջանակում ունի ազդեցութիւն, բայց հանրութեան շրջանակում, քաղաքական դաշտում Ռոպերթ Քոչարեանը, Սերժ Սարգսեանը ընդհանրապէս Հանրապետական կուսակցութիւնը պէտք է մոռանան որեւէ ազդեցութիւն ունենալուց», - ըսած է իրաւապաշտպանը:

Սերժ Սարգսեանը պիտի հարցաքննուի «Մարտի 1»-ի գործի շրջագիծէն ներս

Յատուկ քննչական ծառայութեան պետ Սասուն Խաչատրեանը կառավարութեան նիստէն ետք լրագրողներու հետ գրոյցի ժամանակ յայտարարած է, որ Մարտի 1-ի գործով պիտի հարցաքննուի նաեւ ՀՀ երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանը, որ 2008-ի Մարտի 1-ին կը զբաղեցնէր ՀՀ վարչապետի պաշտօնը: Լրագրողները հետաքրքրուած են՝ երբ պիտի հարցաքննուի Սերժ Սարգսեանը, ինչին Խաչատրեանը պատասխանած է. «Դա արդէն քրէական գործի անհրաժեշտութիւնից, քննութեան անհրաժեշտութիւնից ելնելով որոշում է քննիչը՝ ընելով կոնկրետ քննչական գործողութիւնը կատար-

ելու նպատակաւ արմարութիւնից: Քննիչն է որոշում՝ ում, երբ եւ ինչ հարցերի շուրջ հարցաքննել, դա քննութեան թաքթիք է: Պէտք է քննիչին թողնել, որ ինքը փլանաւորի իր գործողութիւնները, որ հարցաքննութիւնը լինի արդիւնաւէտ», - ըսած է ան՝ շեշտելով, որ հարցաքննութիւնն ինքնանպատակ չէ, այն նպատակ ունի որոշակի տուեալներ ձեռք բերել:

Սասուն Խաչատրեանը նաեւ յոյս յայտնած է, որ Քոչարեանի հարցով գլխաւոր դատախազութիւնը վճռաբեկ բողոք կը ներկայացնէ, եւ Ռոպերթ Քոչարեանը դարձեալ կը յայտնուի անպատուութեան մէջ:

Երեք Ամսուան Մէջ 8-9 Անգամ Աւելի Գումար Վերականգնուած է Պետական Պիւտձէ

«Ով կը խախտի օրէնքը, կը յայտնուի մեր թիրախում», - կառավարութեան նիստէն ետք լրագրողներուն հետ ճեպագրոյցի ժամանակ յայտարարած է Ազգային անվտանգութեան ծառայութեան (ԱԱԾ) տնօրէն Արթուր Վանեցեանը:

Չիկայ քաղաքացիականների մասին երբեք չեմ ասելու: Երբեք ոչ մի պարագայում յառաջիկայ քաղաքացիականների մասին ոչ մի տուեալ ոչ մէկին չեմ փոխանցելու»:

«Հայաստանի Հանրապետութեան եւ օտարերկրեայ բոլոր քաղաքացիները, որոնք կը խախտեն Քրէական օրէնսգիրքը, նրանք միշտ կը յայտնուեն մեր թիրախում՝ կապ չունի բարձր պաշտօնեայ է, պիզնեսմէն է, չգիտեմ, սովորական մարդ է, ով է՝ ով էլ լինի, իրենք պէտք է բոլորն իմանան, որ ով կը խախտի օրէնքը, կը յայտնուի մեր թիրախում՝ անմիջապէս», - յայտարարած է Վանեցեանը: Հարցին, թէ յառաջիկային նոր քաղաքացիականներ կ'ըլլան, ԱԱԾ տնօրէնը պատասխանած է. - «Առա-

նորդադառնալով ԱԱԾ-ի 100 օրուան աշխատանքին վանեցեանն ըսած է. - «Կարճ ինձ համար ամփոփել եմ 100 օրուայ մեր աշխատանքը, մենակ մի տուեալ կարող եմ ասել, որ 2017 թուականին պետական պիւտձէ վերականգնուած գումարի չափը եւ այս հարիւր օրուայ ընթացքում պետպիւտձէ վերականգնուած գումարի չափը մօտ 8-9 անգամ աւել է այս երեք ամսուանը եւ անցեալ տարուայ ամբողջ տարուանը»: Դիտարկեման, թէ ամենախոշոր քաղաքացիականներն արդէն եղած են, ԱԱԾ տնօրէնը պատասխանած է. - «Ձեռն եղած»:

ԼՈՒՐԵՐ

Կառավարութիւնը պիտի փորձէ արտերկրէն ետ վերադարձնել ապօրինի կերպով երկրէն դուրս բերուած գումարները

Հայաստանի նոր կառավարութիւնը կ'ակնկալէ Համաշխարհային դրամատան միջոցով վերադարձնել անցած տարիներուն երկրէն ապօրինի կերպով դուրս բերուած գումարները գոնէ մէկ մասը: Փոխվարչապետ Արարատ Միրզոյեանն օրեր առաջ նամակ գրած է Համաշխարհային դրամատան՝ Հայաստանէն դուրս բերուած հանրային միջոցներու վերադարձի գործընթաց սկսելու համար:

«Ազատութեան» հետ զրոյցի ժամանակ վարչապետի աշխատակազմի «Հանրային կապերու եւ տեղեկատուութեան կեդրոն» Պետական ոչ առեւտրային կազմակերպութիւններու (ՊՈԱԿ) Տնտեսական հիմնախնդիրներու ուսումնասիրութեան ծառայութեան ղեկավար Գոռ Ծառուկեանն ըսած է՝ գոյութիւն ունի Համաշխարհային դրամատան եւ ՄԱԿ-ի ձեւաւորած STAR գործիքը, որու միջոցով հնարաւոր է երկրորդ երկրի իրաւապահներու օգնութեամբ յայտնաբերել ապօրինի ճանապարհով գումարներ դուրս բերած ընկերութիւններն ու քանի մը ընթացակարգերու (այդ շարքին դատական գործընթացի) միջոցով վերադարձնել այդ գումարները:

Ծառուկեանը վկայակոչած է Global Financial Integrity միջազգային կազմակերպութեան հաշուարկները, ըստ որոնց՝ 2004-2017 թուականներուն Հայաստանէն ապօրինի դուրս բերուած է 6-14 միլիարդ տոլար: Եւ սա այն պարագային, երբ, օրինակ, 2017-ին Հայաստանի Համախառն ներքին արդիւնքը (ՀՆԱ) կազմած է ընդամէնը 11,5 միլիարդ տոլար:

«Դրանք կարող են լինել ինչպէս փողերի լուացման զանազան մեխանիզմներով դուրս բերուած միջոցներ, որոնք պարտադիր չէ, որ իշխանութեան ներկայացուցիչները հանած լինեն, որպէսզի օգտուեն այդ միջոցներէ, այնպէս էլ կարող են լինել օֆշորային գոտիներում ձեւաւորուած հաշիւների վրայ ապօրինի ճանապարհով դուրս

բերուած միջոցներ, որոնք եւս պարտադիր չէ, որ իշխանութեան ներկայացուցիչները դուրս բերած լինեն: Ինչպէս նաեւ կարող են լինել օրինական ճանապարհով դուրս բերուած միջոցներ, բայց Հայաստանում դրանց ձեռք բերման մեխանիզմները լինեն ոչ օրինական: Դրանք տարբեր իրավիճակներ են», - «Ազատութեան» ըսած է Գոռ Ծառուկեանը:

Հարցին՝ արդեօ՞ք Հայաստանի նախկին իշխանութիւնները մեղքի իրենց բաժինն ունին միջոցներու դուրս բերման մէջ, կառավարութեան աշխատակիցը պատասխանած է. «Եթէ լինէին աւելի հետեւողական, ապա խօսքը չէր լինի 6-14 միլիարդ տոլարի մասին»:

Հայ ազգային Գոնկրէսի ներկայացուցիչ, տնտեսագէտ Վահագն Խաչատրեանը, «Ազատութեան» հետ զրոյցի ժամանակ ողջունելով նոր կառավարութեան այս նախաձեռնութիւնը, ընդգծած է՝ ապօրինի դուրս բերուած գումարներով կապուած խնդիրները, մարել Հայաստանի արտաքին պարտքը: Տնտեսագէտը պնդած է՝ նախկին իշխանութիւններուն չեն հետաքրքրած այդ թիւերը, հակառակ պարագային միջոցներ պիտի ձեռնարկէին, աւելին՝ անոնց ամենաթողութեան հետեւանքով գումարներն ապօրինի կերպով դուրս եկած են Հայաստանէն: Խաչատրեանը, որպէս օրինակ, բերած է ՀՀԿ-ական պատգամաւոր Միհրան Պողոսեանի անուան հետ կապուած օֆշորային յայտնի գալթակողութիւնը:

«Եթէ չլինէր այս թաւանը, եթէ մեր մօտ չլինէր ապօրինի հարստացման հովանաւորութիւնն իշխանութեան կողմից, քաղաքական այդ ուժի, որը կողուղած է ՀՀԿ, ապա մենք ընդհանրապէս այլ երկրում կ'ապրէինք: Եւ հիմա մենք կը խօսէինք ոչ թէ ապօրինի հարստացման արդիւնքում այդ միջոցները հետ բերելու, այլ այն մասին, թէ վաղը Հայաստանում ինչ աւելի հետաքրքիր միջոցառում կը լինէր», - նկատած է Վահագն Խաչատրեանը:

Ժողովրդավար Հայաստանը լաւ յարաբերութիւններ կրնա՞յ պահպանել Ռուսաստանի հետ

Ժողովրդավար Հայաստանը տեսականօրէն կրնայ լաւ յարաբերութիւններ պահպանել մեր օրերու Ռուսաստանին հետ, «Ամերիկայի Ձայն»-ին ըսած է Center for National Interest՝ Ազգային Շահի Կեդրոնի ղեկավար Փոլ Սանճըրսը:

«Աշխարհի մէջ գոյութիւն ունին բազմաթիւ ժողովրդավար երկիրներ, որոնց հետ Ռուսաստանը շատ լաւ համագործակցութիւն կը վարէ: Առաջին հերթին այն իսրայէլն է, սակայն նաեւ՝ Հնդկաստանն ու Պրագիլը: Ձեռ կարծեր, թէ Ռուսաստանի կառավարութեան համար անընդունելի են ժողովրդավարական պետութիւնները»:

Փորձագէտի խօսքով, ամէն ինչ կախուած է իրավիճակէն. Եթէ Հայաստանի քաղաքացիներուն մեծամասնութիւնը որոշէ, որ Ռուսաստանի հետ գործընկերային յարաբերութիւններ ունենալը կը բխի Հայաստանի պետական շահերէն, ապա լուրջ խոչընդոտներ

պէտք չէ ըլլան: «Կը կարծեմ, Ռուսաստանի առաջնահերթութիւնն անմիջական հարեւաններու շրջանին բարեկամաբար տրամադրուած հարեւաններ ունենալն է, եւ անշուշտ անոնք սեփական պատկերացումներն ունին բարեկամութեան եւ անոր հասնելու մասին, սակայն, տեսականօրէն իմ կարծիքով ժողովրդավար Հայաստանը հնարաւորութիւն ունի բարեկամական յարաբերութիւններ պահպանելու Ռուսաստանի հետ»:

Իրավիճակին այլ տեսանկիւնէ կը նայի Ուքրաինայի բանակցութիւններու հարցով ԱՄՆ-ի յատուկ ներկայացուցիչ Քուրթ Ուոքըրը, որ չի շեղուցած է, որ նշուած երեք ժողովրդավար պետութիւնները՝ Իսրայէլը, Հնդկաստանն ու Պրագիլը, բաւականին քիչ կախուած են Ռուսաստանէն, մինչդեռ, այն երկիրներու նկատմամբ, որոնց վրայ Մոսկուան ազդեցութիւն ունի, Քրեմլի վերաբերմունքն այլ է:

Փաշինեան հանդիպած է ապրիլեան պատերազմին զոհուած զինծառայողներու ընտանիքներու անդամներուն հետ

Վարչապետ Փաշինեանի հանդիպումը ապրիլեան քառօրեայ պատերազմին զոհուած զինուորներու ընտանիքներու անդամներուն հետ

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանն ընդունած է 2016 թուականի ապրիլեան քառօրեայ պատերազմին զոհուած զինծառայողներու ընտանիքներու անդամները եւ լսած անոնց բարձրացուցած խնդիրներն ու մտահոգութիւնները: Այս մասին յայտնած են կառավարութեան լրատուական ծառայութեանէն:

«Ինչ համար պատիւ է ձեզ հետ հանդիպելը: Ուզում եմ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ հայ ժողովրդի անունից շնորհակալութիւն յայտնել ձեզ՝ ձեր գաւակների հերոսութեան եւ անձնագոհութեան համար: Հաւատում եմ, որ նրանց պահուածքը, խիզախութիւնն առաջին հերթին դաստիարակուել է ընտանիքում: Անկեղծ ասած, նախատեսում էի աւելի շուտ հանդիպել ձեզ, բայց ուզում էի նաեւ հանդիպումը յետաձգել, որպէսզի ինչ-որ սփոփող որոշում կայացուցած լինէր, որից յետոյ այս հանդիպումը տեղի ունենար: Այդ որոշումը կայացուցեց երկու շաբաթ առաջ», - ըսած է Նիկոլ Փաշինեանը՝ աւելցնելով, որ խօսքը կը վերաբերի Չինծառայողներու ապահովագրութեան հիմնադրամի շահառուներուն թիւի ընդլայնման,

ինչը հնարաւորութիւն պիտի տայ աջակցութիւն ստանալ նաեւ 2015 թուականի յունուարէն ետք տեղի ունեցած դէպքերու հետեւանքով հաշմանդամութիւն ստացած անձերու եւ զոհուած զինծառայողներու ընտանիքներուն:

«Սա նշանակում է, որ ապրիլեան պատերազմի զոհերի ընտանիքները, հաշմանդամութիւն ստացած անձինք նոյնպէս պետական շարունակական աջակցութիւն կը ստանան: Յոյս ունենք, որ դա ինչ-որ չափով կը թեթեւացնի ձեր հոգսերը: Իհարկէ, անսփոփելի է այն վիշտը, որ դուք հիմա կրում էք: Սա զուտ ֆինանսական խնդիր չէ, սա շատ կարեւոր բարոյական խնդիր է, որպէսզի հանրութիւնը եւ պետութիւնը ցոյց տան, որ կանգնած են հայրենիքի պաշտպանութեան համար զոհուած կամ հաշմանդամութիւն ստացած անձանց եւ նրանց ընտանիքների, հարազատների կողքին», - ըսած է վարչապետը:

Չոհուած զինծառայողներու ծնողները շնորհակալութիւն յայտնած են վարչապետին ընդունելու եւ իրենց խնդիրները լսելու համար:

Հայաստանի մէջ քալաշնիքովի նոր տեսակներու արտադրութիւն պիտի հիմնուի

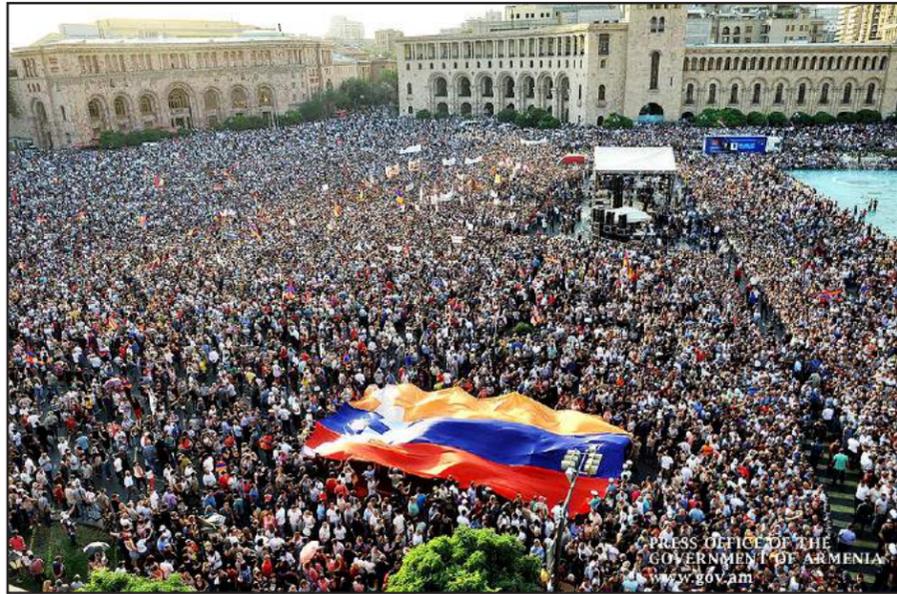

«Քալաշնիկով» ընկերութեան հետ պայմանագրի ստորագրումը

Պաշտպանութեան նախարարութեան խօսնակ Արծրուն Յովհաննիսեանը յայտնած է, որ «Royalsys Engineering Ltd.» ընկերութեան նախագահ Դաւիթ Գալստեանը եւ «Քալաշնիկով» ընկերու-

թեան փոխտնօրէն Անտոնէ Պարիշ-նիկովը ստորագրած են պայմանագիր՝ Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ Քալաշնիքովի նոր «AK-12» եւ «AK-15» նմուշներու արտադրութիւն հիմնելու նպատակով:

Յեղափոխութեան երկրորդ փուլը

Շարունակուած էջ 1-էն

քարաւազի եւ պանանի մենաշնորհը վերացնելու համար հարկաւոր է 15 - 40 րոպէ, վարչապետ դառնալուց յետոյ 40 րոպէի ընթացքում ես վերացրել եմ պանանի եւ շաքարաւազի մենաշնորհը: Ես ասում եմ՝ այսօր Հայաստանում չկայ շաքարաւազի, պենզինի, պանանի մենաշնորհ, կայ միայն իշխանութեան մենաշնորհ, եւ դրա տէրը դուք էք՝ ՀՀ քաղաքացիները, ՀՀ ժողովուրդը»,- ըսաւ ան:

ՀՀ վարչապետը հանրահաւաքի ժամանակ տեղեկացուց, որ այս տարի 29,986-ով աւելի մարդ ժամանած է, քան մեկնած, ապա նշեց որ, նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին մեկնածներու թիւը եկածներէն շուրջ 6 000-ով աւելի էր:

ՀՀ վարչապետը յայտնեց, որ վերջին երեք ամիսներուն հայաստանեան դրամատուններու վարկային «փորթֆիլին» աճած է շուրջ 99 միլիարդ դրամով, այսինքն՝ այդքանով աւելի վարկ վերցուցած են ՀՀ քաղաքացիները, ներդրած պիզնեսի մէջ:

Դատարաններէն ներս տիրող իրավիճակի մասին խօսելով Փաշինեան ըսաւ. «Մենք բացառապէս ենք երկրի բոլոր թաւաններին, մեր խնդիրը բանտերը լցնելը չէ, այլ գողացուած գումարները պետութեանը վերադարձնելը: Այսօր իրաւապահ մարմիններն աշխատում են խստագոյն ծանրաբեռնութեամբ: Այսօր շատ քաղաքացիներ են խօսում, որ ՀՀ-ում գործող բազմաթիւ դատաւորներ եղել են կոռուպցիոն համակարգի մաս: Անվստահութիւն կայ դատական համակարգի հանդէպ, բայց մենք չպէտք է տարուենք դատական իշխանութիւններին խառնուելու գալթակցութեանը: Ես հրաժարուել եմ հրահանգ տալ դատաւորներին, այն դատաւորներին, ովքեր, գուցէ, հրահանգներ են ստանում նախորդ իշխանութիւնից, ես ասում եմ՝ խելքներդ գլուխներդ հաւաքէք»:

Վարչապետը յայտնեց որ, Արցախի հարցի վերաբերեալ դեռ մէկ բառ չէ բանակցած, իսկ անոնք կ'ըսեն, թէ հող պիտի յանձնէ:

«Ես Ղարաբաղի հարցում դեռ մի բառ չեմ բանակցել, իսկ իրենք ասում են, թէ հող եմ յանձնելու: Ես պատրաստ եմ բանակցել Հայաստանի Հանրապետութեան անունից, բայց Արցախի անունից պէտք է բանակցի Արցախի Հանրապետութեան իշխանութիւնը: Մենք պատրաստ ենք ջախջախել հակառակորդին, բայց մենք պատերազմ

չենք ուզում: Նրանք չեն հասկանում, որ Ղարաբաղի հարցի լուծող-չլուծողը ժողովուրդն է: Որեւէ մէկը չմտածի, թէ ես ձեզանից թաքուն որեւէ թուղթ կը ստորագրեմ Ղարաբաղի հարցով: Եթէ բանակցային գործընթացում որեւէ հակառակ փոփոխութիւն եւ լուծման տարբերակ հնչի, ես կը գամ եւ ձեզ հետ կը քննարկեմ»,- ըսաւ վարչապետը:

Անդրադարձնալով քաղաքացիական պատերազմի մասին խօսակցութիւններուն, ան նշեց, որ քաղաքացիական պատերազմով սպառնացող անձնաւորութեամբ պիտի զբաղուի Ազգային անվտանգութեան ծառայութիւնը:

ՀՀ վարչապետը անդրադարձաւ վերջին շրջանին հայ-ռուսական յարաբերութիւններու վատացման մասին խօսակցութիւններուն:

«Վերջին շրջանում ինչ ասես՝ ասում են հայ-ռուսական յարաբերութիւնների մասին: Այսօր ՀՀ ներկայացուցիչներից մէկը համարեայ արցունք էր թափում, որ՝ վայ, էս ինչ վատ են հայ-ռուսական յարաբերութիւնները: Ես ուզում եմ ասել հետեւեալը՝ այն, ինչ տեղի է ունեցել Հայաստանում, աշխարհի ոչ մի վերլուծական կեդրոն չէր կանխատեսել, նաեւ՝ Ռուսաստանի ոչ մի վերլուծական կեդրոն: Ամբողջ ինդիւստրիալ աշխարհը, որ ինչպէս Արեւմուտքի, այնպէս էլ Ռուսաստանի մեր գործընկերները դեռ նոր իրավիճակն ամբողջութեամբ չեն գնահատել, եւ այսօր խօսել հայ-ռուսական յարաբերութիւնների վատ լինելու մասին, ուղղակի, ծիծաղելի է»,- ըսաւ ան:

Փաշինեանը յայտնեց, որ իր պաշտօնավարման ընթացքին երկու անգամ հանդիպում ունեցած է ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Փութինի հետ եւ երեք անգամ ունեցած է հեռախօսակցույց, ու կրնայ միանշանակ ըսել՝ հայ-ռուսական յարաբերութիւնները ոչ միայն վատ չեն, այլեւ լաւ են եւ երթալով աւելի ու աւելի պիտի լաւանան: Ան յիշեցուցած է, որ իրենց նպատակներէն մէկը հայ-ռուսական բարեկամութիւնը խորացնելն է, նոր մակարդակի բարձրացնելը:

«Հայաստանում կոռուպցիա չկայ, սա նշանակում է, որ որեւէ բարձրաստիճան պաշտօնեայ կոռուպցիոն չէ: Մենք կարծում ենք, որ նախարարութիւնների եւ պետական մարմինների թիւը պէտք է կրճատուի, բայց այժմ մենք կեդրոնացել ենք ներդրումների վրայ: Կոչ եմ անում ներդրողներին գալ Հայաստան եւ աքթիւ ներդրումներ անել, մենք երաշխաւորում ենք սեփականութեան, պիզնեսի, ներդրումների հնարաւորութիւնները»,- ըսաւ վարչապետը:

Կլենտէյլի Հայ-Ամերիկեան թանգարան

Շարունակուած էջ 2-էն

Կլենտէյլի քաղաքապետական խորհուրդին միջեւ 4 տարիներու եւ 8 ամիսներու գործակցութեան արդարեւ հանդիսացող այս որոշումով, կարելի պիտի ըլլայ ընթացք տալ մշակութային եւ կրթական իւրաքանչեւ այս կեդրոնին կառուցման աշխատանքներուն:

Եռաչարկ եւ մօտաւորապէս 60,000 քառակուսի ոտք տարածք ունեցող թանգարանը պիտի հաստատուի քաղաքին կեդրոնական զբօսավայրին մէջ, Պրենտ եւ Քոլորադո թաղերուն խաչմերուկին մօտերը: Սոյն ծրագիրը մաս կը կազմէ Կլենտէյլի քաղաքամէջը զարգացնելու ընդարձակ նախաձեռնութեան:

Անիկա պիտի ունենայ ամերիկահայութեան նուիրուած մնացուած հաւաքածոյ մը, իսկ տարբեր

մշակոյթներու եւ նիւթերու նուիրուած ցուցահանդէսներ պիտի հիւրընկալէ պարբերաբար:

«Հայ-ամերիկեան թանգարանը պիտի ըլլայ քաղաքին գոհարներէն մէկը», ըսաւ քաղաքապետական խորհուրդի անդամ Փօլա Տիվայն, իսկ անոր պաշտօնակից Արա Նաճարեան շեշտեց, թէ քաղաքապետական խորհուրդը կարեւոր քայլ մը առած է ապագայ սերունդին համար կենսական այս ծրագիրին իրականացման մէջ:

Նշենք, որ Հայ-ամերիկեան թանգարանի վարչութեան մաս կը կազմեն շրջանին մէջ գործող կրօնական, բարեսիրական, մշակութային կազմակերպութիւնները:

Հայ-Ամերիկեան թանգարանի մասին յաւելեալ տեղեկութեանց համար, այցելել՝ www.ArmenianAmericanMuseum.org կայքը:

Յանցանք, Որը Չունի Վաղենութեան Ժամկետ

Շարունակուած էջ 2-էն

Թուլացնելու նպատակով՝ չմոռանալով հերքել, որ ինչքը ոչ մի չորս միլիարդ տոլարի էլ չի տիրապետում: Քոչարեանի հարցազրոյցից ընդամէնը մէկ օր յետոյ հանրահաւաքի իր ելոյթում Նիկոլ Փաշինեանն, առանց կոնկրետ անուն տալու, բացայայտեց, որ Սաշիկ Սարգսեանի ընդամէնը մէկ բանկային հաշուի վրայ առկայ է 30 միլիոն ամերիկեան տոլար: Կասկածից վեր է, որ շատ

շուտով իրաւապահ մարմինները գտնելու են Քոչարեանի միլիարդների «հետքերը»: Մարտի 1, Հոկտեմբերի 27, կոռուպցիա, ապօրինի հարստացում... Շարքը կարող ենք անվերջ շարունակել, սակայն արդէն թուրքերու յանցագործութիւնները բաւարար են, որ Ռոբերտ Քոչարեանը կեանքի մնացած հատուածն անցկացնի բանտում՝ երկար խորհելով իր արիւնոտ կենսագրութեան տարբեր դրուագների մասին:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Վտանգաւոր Խաղ Արցախի Հետ

Շարունակուած էջ 2-էն

դէպքերում: Դրա բաղադրութիւնից ու որակից է կախուած՝ այդ քաղաքականութիւնը պետութեան եւ հանրութեան համար լինում է արդիւնաւետ եւ օգտակար, թէ՞ վտանգաւոր:

Այդ իմաստով, Արցախի պարզապէս առանձնատուկ է նաեւ նրանով, որ Հայաստանի նախորդ իշխանական համակարգը ձգտել է Արցախում ձեւաւորել միջավայր, որտեղ քաղաքական «էլիտան» գրկուած է նախաձեռնողականութիւնից, եւ ամէն ինչ պայմանաւորուած է եղել Հայաստանի համակարգից եկող ազդակներով:

Նոր Հայաստանից գնացած առաջին ու կարեւոր ազդակն այն էր, որ Արցախի էլիտան պէտք է վերգտնի այն նախաձեռնողականութիւնը, որն ունէր արցախեան շարժման ու առաջին պատերազմի ընթացքում:

Նախաձեռնողականութիւնը յաճախ նոյնացուել է Հայաստանի իշխանութեան դէմ ընդվզմանը կամ ըմբոստութեանը: Ու դա արուել է հենց արցախեան ինքնուրոյն էլիտա թոյլ չտալու համար:

ընդմենը անել, մենք երաշխաւորում ենք սեփականութեան, պիզնեսի, ներդրումների հնարաւորութիւնները»,- ըսաւ վարչապետը:

Ան նաեւ նշեց որ, գործարար-

կարգային տրամաբանութիւնից ելնելով: Մինչդեռ դա ամենեւին Հայաստանի դէմ ըմբոստութիւնն ու ընդվզումը չէ, այլ սեփական իշխանութեան, սուբիեկտութեան պատասխանատուութեան զիտակցումն ու իրացումը:

Ընդ որում, դա հայկական երկու պետականութիւնների անվտանգութեան դիւանագիտական-քաղաքական բաղադրիչն ամբողջով կարեւորագոյն յատկանիշ է, որին պէտք է գնալ քայլ առ քայլ: Ընդ որում, դա ոչ միայն հակասութեան մէջ է Արցախի անվտանգութեան երաշխաւորի Հայաստանի դերակատարման հետ, այլ հակառակը՝ առաւել ազդեցիկ եւ ուսցիտնալ է դարձնում այդ դերակատարումը, մաքրելով այն այսրոպէական քաղաքական կոնյուկտուրայից թէ Հայաստանում, թէ Արցախում: Դա թոյլ կը տայ այդ առանցքային հանգամանքը բերել մի վիճակի, երբ կամ կը գրոյացուի, կամ «պատմականօրէն» նուազագոյն մակարդակի կը հասցուի Արցախը ներքին քաղաքական մանիպուլիացիաների առարկայ դարձնելու փորձերին:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ները ազատուած են կոռուպցիոն պարտաւորութիւններէն:

Հանրահաւաքէն առաջ եւ վերջ ելոյթ ունեցան հայ երաժշտութեան յայտնի աստղեր:

ՄԱՍԻՍ
 ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՋԵԼԻ ԱՐԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒԵՐՈՒ

Երկու հրաժարական եւ Մարտ 1, 2008

ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

«Սիրելի հայրենակիցներ, իշխանութեան ձեզ յայտնի մարմինների կողմից ինձ ներկայացուել է հրաժարականի պահանջ: Նկատի ունենալով, որ ստեղծուած իրավիճակում նախագահի սահմանադրական լիազորութիւնների կիրառումը յղի է երկրի ապակայունացման լուրջ վտանգով, ես ընդունում եմ այդ պահանջը եւ յայտարարում իմ հրաժարականը: ...Եթէ ընդունել եմ հրաժարականի որոշում, հաւատացէք դա նշանակում է, որ այլընտրանքը մեր պետութեան համար համարել եմ աւելի վտանգաւոր:» **Լեւոն Տէր Պետրոսեան, Փետրուար 3, 1998**

«Սիրելի հայրենակիցներ, ...Նիկոլ Փաշինեանը ճիշդ էր: Ես սխալուեցի: Ստեղծուած իրավիճակն ունի մի քանի լուծում, բայց դրանից ոչ մէկին ես չեմ գնայ: Դա իմը չէ: Ես թողնում եմ երկրի ղեկավարի, Հայաստանի վարչապետի պաշտօնը: Փողոցի շարժումն իմ պաշտօնավարման դէմ է: Ես կատարում եմ ձեր պահանջը:» **Սերժ Սարգսեան, Ապրիլ 23, 2018**

Վերը նշուած մէջբերումները շատ հակիրճ ըլլալով հանդերձ, շատ բան կը բացայայտեն, թէ՛ անձերուն մտայնութեան եւ թէ՛ ժամանակաշրջանի մթնոլորտին մասին: Երկու պարագաներուն ալ, Հայաստանի գլխաւոր դէմքերը սահմանադրական իրաւունքը ունէին չ'ընդառաջելու ներկայացուած պահանջներուն: Բայց սերտելով այլընտրանքները պետութեան շահերէն մեկնած, պէտք է համակերպելն ու համակերպեցան: Սակայն այդպէս չեղաւ պարագան, իր ժամանակի միւս գլխաւոր դէմքին՝ Ռոպերթ Քոչարեանին: Ատոր համար ունեցանք Մարտ 1, 2008-ն, իր բոլոր կործանիչ հետեւանքներով:

Ամենէն ուշագրաւ տարբերութիւնը վերեւի երկու հրաժարականներուն, կը կայանայ զանոնք պահանջողներուն մէջ: Առաջինը՝ պալատական, իսկ երկրորդը՝ ժողովրդային: Որ շատ բան կը բացայայտէ քսան տարուան ընթացքին (1998-էն 2018) Հայաստանի անցած ճանապարհին մասին: Ու բնականաբար, Մարտ 1, 2008-ն իր կարեւոր ազդեցութիւնը ունեցաւ այդ փոփոխութեան մէջ: Եթէ օրին Լեւոն Տէր Պետրոսեան մերժէր հրաժարիլ, Մարտ 1 չէր կրնար պատահիլ: Որովհետեւ Սովետական Միութեան փլուզումին եւ անկախութեան առաջին տարիներու «ցուրտ ու մութ»ին ծանրութեան տակ կ'ըսէր ժողովուրդը, լրիւ չգիտակցելով Արցախեան հերոսամարտի ձեռքբերումներուն շատ աւելի ծանրակշռութեանը, հրապարակը պիտի չի ողողէր զինք պաշտպանելու համար, որպէս զի տեսնէինք թէ

«իշխանութեան ձեզ յայտնի մարմինները» Մարտ 1 պիտի իրագործէի: Իսկ եթէ Սերժ Սարգսեան մերժէր հրաժարիլ, ապա Մարտ 1-ը կրնար շուքի տակ ինչալ շատ աւելի ծանր հետեւանքներու պատճառաւ:

Լեւոն Տէր Պետրոսեան, իր հրաժարականի տողերուն ընդմէջէն, ուզեց ժողովուրդին հասկցնել, որ ան կ'ախել պէտք չէ ըլլայ իշխանութեան քանի մը մարմիններէ, այլ՝ սահմանադրութեամբ իրեն հասած իրաւունքներէն: Հետեւաբար, ժողովուրդը օրէնքի գերակայութեան գործադրման միջոցաւ պէտք է ապահովէր իր իրաւունքները: Այդ ժամանակի պայմաններէն մեկնած, դժուար էր ակնկալել ժողովուրդէն, որ օրին հասկնայ այդ պատգամը: Բայց դասը տրուած էր ու կը սպասէր զայն ընկալողներուն: Եւ եղան անոնք:

Սերժ Սարգսեան, իր հրաժարականի տողերուն ընդմէջէն, ուզեց ժողովուրդին հասկցնել, որ ինք Մարտ 1-ի

դիմողը չէ: «Դա իմը չէ»ն յստակ գատորոշում մըն էր, իր եւ Քոչարեանի մտայնութեան, եւ նուրբ յուշում մը, որ Մարտ 1, 2008-ն իր գործը չէր, այլ՝ Քոչարեանի: Իսկ «Նիկոլ Փաշինեանը ճիշդ էր: Ես սխալուեցի:» արտայայտութեամբ, ան կարծէք կ'ընդունէր, որ Հայաստանի մէջ միանձնեայ ամբողջատէր ղեկավարի կերպարը իր տեղը զիջած էր ժողովրդավար ղեկավարի կերպարին:

Ուրեմն յստակ է, որ ո՛չ Լեւոն Տէր Պետրոսեան եւ ո՛չ ալ Սերժ Սարգսեան կրնային Մարտ 1 իրագործել: Այդ կրնար ընել միայն «Հայաստանի միակ տղամարդը»՝ Ռոպերթ Քոչարեան: Եւ ըրաւ, որովհետեւ իրեն համար օրէնք ու սահմանադրութիւն, պետական շահ, ժողովրդավարութիւն, պարզ եզրեր էին, ենթակայ՝ «միակ տղամարդ»ու քմահաճոյքին: Դժբախտաբար այդ մտայնութիւնէն կը տառապէին բոլոր այն պատեհապաշտները, որոնք բարձր պաշտօններու տիրացան, կարծելով որ իրենց դիրքը իրենց իրաւունք կու տայ շրջանցելու

օրէնքը: Անոնց համար բարձր պաշտօնը բարձր պատասխանատուութեան գիտակցումը չէր, այլ՝ պատեհ առիթ, ամէն գնով տիրանալու այն ինչին որ կը ցանկան, ոտնակոխելով օրէնք եւ իրաւունք: Այդպիսիները բնականաբար դէմ կ'ըլլան եւ չեն վարանիր չէզոքացնելու բոլոր անոնք, որոնք նախանձախնդիր կ'ըլլան օրինակաւորութեան հաստատման եւ օրէնքի գերակայութեան կիրառման: 2008-ի նախագահական ընտրութիւնները կեղծելով եւ Մարտ 1 իրականացնելով, Քոչարեան արգելք եղաւ Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութեան հաստատման, կարենալ ապահովելու համար իր իշխանութեան տարիներուն ապօրինաբար տիրացած հարստութեանց: Ահռելի հետեւանքները պարզ են բոլորիս համար: Որ պէտք է համոզումով մղէ բոլորս, ծառանալու այդ մտայնութեան դէմ եւ անվերապահօրէն թիկունք կանգնելու Հայաստանի ժողովրդավարացման եւ երկրէն ներս օրէնքի գերակայութեան ամրակայման:

Կազմակերպութեամբ՝ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան

Հրապարակային Հանդիպում

Թաթուլ Յակոբեանի Հետ

ԱՆԻ կենտրոնի համակարգող եւ Քաղաքական վերլուծաբան

ՀԱՅԱՍՏԱՆ Թաւշեայ Յեղափոխութենէն Ետք

Ուրբաթ, Օգոստոս 24, 2018
Ժամը 8-ին

Կլէնտէլի Կեդրոնական Գրադարան

DOWNTOWN CENTRAL LIBRARY
222 East Harvard Street, Glendale, California

www.masspost.com
Daily News Updates

120 Միլիոն Դրամ ԱԳՆ-ին՝ Ֆրանքոֆոնիայի Գազաթնաժողովի Մասնակիցներուն Կեցութիւնն Ապահովելու Համար

2018-ին Հայաստանի մէջ կայանալիք Ֆրանքոֆոն պետութիւններու եւ կառավարութիւններու ղեկավարներու 17-րդ գագաթնաժողովի նախապատրաստման եւ անցկացման հետ կապուած միջոցառումներու իրականացման նպատակով ՀՀ կառավարութիւնը Արտաքին գործոց նախարարութեան պիտի յատկացնէ 120 միլիոն դրամ: Այս մասին որոշման նախագիծն ընդգրկուած է գործադիրի 16 Օգոստոսի նիստին:

Կառավարութեան հիմնադրաման համաձայն՝ 7-12 Հոկտեմբեր 2018-ին Երեւանի մէջ կայանալիք Ֆրանքոֆոն պետութիւններու եւ կառավարութիւններու ղեկավարներուն 17-րդ գագաթնաժողովին մասնակցելու նպատակով Հայաստան ժամանող բարձրաստիճան պատուիրակութիւններու կեցութեան նպատակով 6-13 Հոկտեմբեր ինկած ժամանակաշրջանին համար ամրագրուած են շուրջ 40 հիւրանոցներու մէջ առկայ 1300-էն աւել սենեակներ:

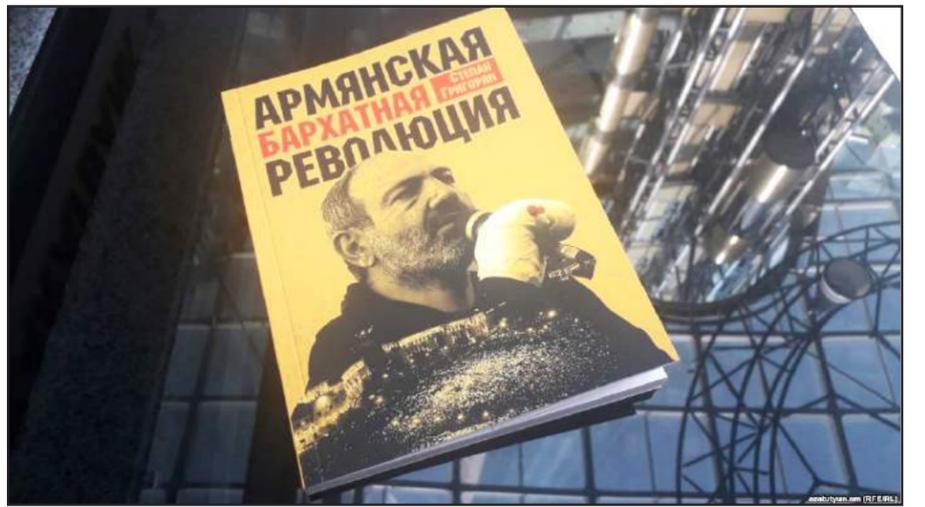
Ամրագրումներն եղած են դեռ 2017-ի Նոյեմբերին եւ հիւրանոցներուն հետ նախնական պայմանաւորուածութիւն եղած է պայմանագրեր կնքելու եւ կանխավճարներ փոխանցելու վերաբերեալ: Այնուհետեւ Ֆրանքոֆոնիայի միջազ-

գային կազմակերպութեան քարտուղարութեան խորհուրդով որոշուած է, որ վերոնշեալ 40 հիւրանոցները նախատեսուած են այն հիւրերուն համար, որոնք իրենք պիտի վճարեն իրենց կեցութեան ծախսերը:

Խնդիրը քննարկուած է հիւրանոցներուն հետ, ինչի արդիւնքով առաջացած է հիւրանոցներուն հետ պայմանագիր կնքելու եւ 25% կանխավճար կատարելու անհրաժեշտութիւն՝ եղած ամրագրումները մինչեւ Հոկտեմբեր 1 պահելու նպատակով: Համաձայն ձեռք բերուած նոր պայմանաւորուածութեան՝ ՀՀ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը պիտի չեղարկէ 1 Հոկտեմբերի դրութեամբ հիւրերու կողմէն չամրագրուած սենեակները, իսկ վճարուած կանխավճարը արդէն ամրագրուած սենեակներուն համար ետ պետական պիտուծէ պիտի վերադարձուի:

Ստեղծուած իրավիճակին մէջ հիւրանոցներուն հետ պայմանագրերու կնքումը եւ 25% կանխավճարներու փոխանցումը միակերպ խիքն է Ֆրանքոֆոն պետութիւններու եւ կառավարութիւններու ղեկավարներուն 17-րդ գագաթնաժողովի մասնակցից հիւրերու կեցութիւնը յաւուր պատշաճի ապահովելու համար:

Լոյս ընծայուած է «Հայկական թաւշեայ յեղափոխութիւն» գիրքը

Հայ ընթերցողի սեղանին նոր գիրք դրուած է՝ քաղաքագէտ Ստեփան Գրիգորեանի «Հայկական թաւշեայ յեղափոխութիւն» գիրքը, որն օրերս լոյս ընծայած է «Էտիթ Փրինթ» հրատարակչութիւնը:

Հրատարակչութեան տնօրէն Մկրտիչ Կարապետեանի խօսքով՝ գիրքը լոյս տեսած է 17 Օգոստոսին, իսկ շնորհահանդէսը տեղի ունենած է Հանրապետութեան հրապարակի մէջ՝ բազմահազարանոց հանրահաւաքի ժամանակ:

Գիրքի առաջին օրինակն ալ նախօրօք ուղարկուած է ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին:

«Գաղափարը ինչո՞ւմ էր, որպէսզի ամբողջ աշխարհը իրօք տեսնի: Որովհետեւ մենք շատ բան անում ենք, եւ չենք կարողանում աշխարհին մատուցել մեր արած լաւը», - ըսած է Կարապետեանը: «Այս գիրքը, ձեռք է, նոր է լոյս տեսել, բայց արդէն շատ լաւ ընդունելութիւն է գտել: Ռուսերէնը, շատ հաւանական է, որ Սեպտեմբերի 6-ին Մոսկուայում անենք շնորհանդէսը: Իսկ հայերէնը՝ համար էք, որ ամսի 17-ին՝ միթիւնկի օրը, շնորհանդէսն էր»:

Երկու մասէն բաղկացած գիրքը կը ներկայացնէ մեր երկրին մէջ տեղի ունեցած քաղաքական գործընթացները, թաւշեայ յեղափոխութեան եւ յաղթանակի ժամանակագրութիւնն ու վերլուծութիւնը 2018-ի 31 Մարտին 8 Մայիսն ինկած ժամանակա-

հատուածին, երբ ընդդիմութեան առաջնորդ Նիկոլ Փաշինեանն իր կողմնակիցներուն հետ Գիւմրիի վարդանանց հրապարակէն սկսաւ քայլարշաւը մինչեւ Երեւան, ուր ալ 2018-ի 8 Մայիսին ան Ազգային ժողովի արտահերթ նիստին վարչապետ ընտրուեցաւ:

Ուշագրաւ են գիրքին մէջ տեղ գտած թաւշեայ յեղափոխութեան օրերուն եղած բազմաթիւ լուսանկարները, նաեւ գիրքի գլուխներու խորագիրները՝ «Կարող էր արդեօք հնագոյն պատմութիւնը նպաստել հայկական ժողովրդավարական ժամանակակից պետութեան կառուցման», «Հայաստանը փարատքանքի եւ քաղաքացիական փայլուն հասարակութեան երկիր է», «Ապրիլեան թաւշեայ յեղափոխութիւնը» Հայաստանում», «Ինչով էին այդպէս զգուցեցրել Հայաստանի իշխանութիւնները հայ ժողովրդին» եւ այլն:

Գիրքը լոյս տեսած է հայերէն եւ ռուսերէն, եւ գիրքի անգլերէն թարգմանութիւնն ալ պիտի հրատարակուի մօտ ապագային՝ մինչեւ 22 Սեպտեմբեր:

«Շատ կարեւոր էր, որ այս թաւշեայ յեղափոխութեան մասին գրենք, գրենք նաեւ ինչի հետ էր կապուած այդ յեղափոխութիւնը, ինչ պատճառներ կային, ինչու եղաւ հենց խաղաղ յեղափոխութիւն, ինչպէս ստացուեց, որ թաւշեայ եղաւ այդ յեղափոխութիւնը», - մանրամասնած է քաղաքագէտը:

**Զօրացիւք
Օժանդակենք
Փրկենք**

Syrian Armenian Relief Fund
P. O. Box 1948
Glendale, CA 91209-1948

www.syrianarmenianreliefund.org

Hawaiian Night

Aloha

ՁՈՒԿ ԿԵՐՈՅԹ Կազմակերպութեամբ՝
ՄՂՀԿ Ստեփան Մապահ Գիլեան Մասնաճիւղի
Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ՝ 25 ՕԳՈՍՏՈՍ 2018
Երեկոյեան ժամը 7:30-էն սկսեալ:
Մուտքի նուէր՝ \$50
Տեղերը ապահովելու համար
Հեռ. 818-434-4950, 559-313-0147
Վայր՝ 9537 Shoshone Ave, Northridge, CA 91325

ԵՐԻՏԱՍԱՐԳՆԵՐԸ ԿՐ ՖՈՒԽՆԵՆ ԱՇԽԱՐՀՐԸ, ԵՆ ՈՋ ՄԻՋԱՅՆ ԱՅՆ ԱԿՏՈՒՆԵՐԸ, ՈՐ ԳԱՅՆ ԿՐ ՂԱՐԺՆԵՆ ԱԵԼԻՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՈՒ ՀԱՄԱՐՃԱԿ: ԱՆՈՆՔ ԿՐ ԱՍՏԵՂԾԵՆ, ԿՐ ԱՍՏԵՂԾՎՈՐԾԵՆ, յԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿՐ ՆԱԽԱՃԱՆՆԵՆ, ԿՐ յԱՂԹԵՆ, ՆՈՅՆԻՍԿ՝ ԿՐ ՂԵԿՎԱՐԵՆ: ՈՒ ԹՅԷ ԶԱՏ ԵՎ ԿՐ ԿՐՈՒՐԵՆ ԿԱՐԾՐԱՏԻՎԵՐՆ ՈՒ ԿՐՆԵՆ՝ ԵՐԱՎԱՆՔ ԵՆ ԿԱՄՔՐ ԱՆԱԿԱՐԱՆԻ ԵՆ:

Երիտասարդները կր փոխեն աշխարհը, եւ ոչ միայն այն պատճառով, որ գայն կր ղարձնեն աւելի գեղեցիկ ու համարձակ: Անոնք կր ստեղծեն, կր ստեղծագործեն, յեղափոխութիւններ կր նախաձեռնեն, կր յաղթեն, նոյնիսկ՝ կր ղեկավարեն: Ու թէեւ շատ յաճախ անոնց թերահաւատօրէն կր մօտենան, կ'անուանեն անփորձ ու ռոմանտիկ, միեւնոյնն է, անոնք կր կոտորեն կարծրատիպերն ու կ'ըսեն՝ երազանքը եւ կամքը անպարտելի են:

Ահա այդպէս իր երազանքի թեւէն պինդ բռնեց 27-ամեայ Սեբաստիան Կուրցը, որ 2013-ի Դեկտեմբերին նշանակուեցաւ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար: Չեմ գիտեր՝ ամբողջութեամբ ու կապոյտ լոյսերու երկրին ինչով գարմացուցած էր Կուրցը, սակայն կ'ըսեն՝ իր նպատակասլացութեամբ երիտասարդ քաղաքական գործիչը անմրցելի է: Ուրիշ, աւելի կամ պակաս տրամադրիկ պատմութիւններով Մոնթենեկրոն ունեցաւ 29, Իտալիան՝ 39-ամեայ վարչապետ: Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններն ալ օր մը սկսաւ երիտասարդութեան նայիլ 22-ամեայ աղջկայ՝ Շամմա ալ Մագրուի պայծառ աչքերով: Ան մինչ օրս կը գրաւէ երիտասարդութեան հարցերու նախարարի պաշտօնը:

Մեզմէ շատերուն ալ անհաւանական կը թուէր, որ օր մը Հայաստան կ'ունենայ 27-ամեայ նախարար: 2018-ի Մայիս 10-ին շատերը համացանցի վրայ փնտրեցին Մխիթար Հայրապետեան անունազգանունը: Հինց այդ օրը սիրոյ եւ համերաշխութեան յեղափոխութեան քայլարշաւի գաղափարի հեղինակը՝ Մխիթարը, նշանակուեցաւ Սփիւռքի նախարար՝ դառնալով Հայաստանի պատմութեան եւ Եւրոպայի մէջ գործող ամենաերիտասարդ նախարարը: Կանտիի գաղափարներով, սակայն սեփական շնորհքով ու առաքելութեամբ՝ պաշտօնավարման հինց առաջին օրուընէ յայտարարեց՝ եկած է ամենալաւ նախարարութիւնն ունենալու ճանապարհային քարտէզը մտքին մէջ:

Մամուլը հեղեղած հարցազրոյցներուն ու յօդուածներուն մէջ Սփիւռքի նորանշանակ նախարարին մասին շատ գրուեցաւ: Կարգացինք, քննադատեցինք, ծափահարեցինք, ինքն ալ ի պատասխան ըսաւ՝ ամէն օր քայլ կ'ընենք, բաց մեր նպատակներէն յետքայլ պիտի չըլլայ: Այսօր, եթէ ամփոփ պատմելու ըլլանք Մխիթար Հայրապետեանի մասին, մէկ պարբերութեամբ պիտի ըսենք. Եւրոպայի ամենաերիտասարդ նախարարը

մասնագիտութեամբ թրքագէտ է, ոչ ֆորմալ կրթութեան ծիրէն ներս իրականացուած տասնեակ միջազգային կրթական ծրագիրներու մասնակից, ուսումնասիրած է ոչ բռնի գործողութիւններու, խաղաղ անհնազանդութեան մեթոտաբանութեան մշակման, ատոր կիրառման մեքենականութիւնները, հիմնադրած «Երիտասարդ քաղաքական գործիչներու միութիւնը» եւ Քաղաքացիական կրթութեան եւ երիտասարդութեան զարգացման կեդրոնը, «Քաղաքացիական պայծառնազիր» կուսակցութեան հիմնադիր անդամներէն է:

Փոխած տրես-քոտը, «Քայլ արա»-ով ուսապարկը ձգած ոչ աշխատանքային օրերու համար, յեղափոխութեան առաջին գաղափարակիրներու հաւաքատեղի «Ղիւնթաշի» երթալը հազուադէպ՝ Մխիթար Հայրապետեանի կենսակերպին մէջ շատ բան փոխուած է նախարար նշանակուելէն յետոյ: Հիմա աշխատանքը կ'երկարի մինչ կէս գիշեր, Շաբաթ ու Կիրակի: Թերեւս նախասիրութիւններէն փրկուած է ֆութպոլը, եւ նախարարին կարելի է երբեմն տեսնել մարզադաշտի մէջ Հայաստանի ֆութպոլային հաւաքականներու խաղերուն հետեւելուն:

«Թերեւս չափազանց ինքնավստահ հնչէ, սակայն ես կը պատրաստուիմ կարճ ժամանակուան մէջ կոտրել մտավախութիւններու ու կարծրատիպերու մեծ մասը: Ատիկա կ'ընեմ իմ ամէնօրեայ քրտնաջան աշխատանքով, արհեստավարժ մասնագէտներու հետ խմբային աշխատանքով: Ես լաւատեսօրէն տրամադրուած եմ», - հարցազրոյցներէն մէկուն մէջ նշած է Մխիթար Հայրապետեան: Ի հարկէ, փողոցին մէջ յաղթելէն, մտածելակերպ ու ապրիլ-պայքարելու տրամաբանութիւնը փոխելէն յետոյ՝ պէտք էր փոխել նաեւ համակարգի տրամաբանութիւնը: Ու քայլ առ քայլ, քայլ ընելով ու մէկ քայլ անգամ չնահանջելով՝ Եւրոպայի ամենաերիտասարդ նախարարը կը ցանկայ պատմութեան մէջ մնալ ոչ միայն տարիքով պայծառութեամբ:

Հայաստան-Սփիւռք նոր օրակարգ, գործակցութեան անկեղծ ու հաւասար պայծառներ, լիակատար փոխճանաչութիւն, համահայկական ներուժի համախմբում. այսօր Սփիւռքի նախարարութիւնն այս առաջնահերթութիւններն ունի: Այս ամէնուն հասնելու տեսլականով՝ նախարարի առաջին քայլերը եղան նախարարութեան ծրագիրներու վերափոխումն ու նոր ծրագիրներու

ՈՒՐՃԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԿՈՐԾԱՆՄԱՆ ԵԶՐԻՆ Է

Այժմեան Թուրքիոյ Շանլըուրֆա (Ուրֆա) նահանգի Գերմուշ գիւղի հայկական Սուրբ Աստուածածին պատմական եկեղեցին ոչնչացման եզրին է: Հակառակ անոր, որ եկեղեցին յայտարարուած է «գբօսաշրջական գօտի», այնուամենայնիւ, որեւէ վերակառուցման աշխատանք մինչ օրս չէ իրականացուած:

Ժամանակին եկեղեցին ներառուած էր Թուրքիոյ զարգացման նախարարութեան կողմէ իրականացուող նիւթական ծրագրին մէջ: Մինչեւ 2013 անիկա կ'օգտագործուէր իբրեւ ախոռ: Նախարարութեան որոշումով՝ կը նախատեսուէր

պահպանութեան տակ առնել հայկական պատմական գիւղն ու եկեղեցին, մաքրել եւ կարգի բերել շրջակայքը:

Եկեղեցւոյ պատերուն վիճակը հետզհետէ կը վատանայ: Եկեղեցին բազմիցս թիրախ դարձած է գանձագողերու, իսկ տարածքին մէջ փորուած են մեծ փոսեր:

Եկեղեցին կը գտնուի Ուրֆա քաղաքէն 10 քմ հեռավորութեան վրայ՝ հիւսիսարեւելքը: Նախքան Հայոց Յեղապանութիւնը եկեղեցւոյ մօտ եղած է նաեւ դպրոց, ուր յաճախած է աւելի քան 100 աշակերտ: 1881-ին եկեղեցին վերակառուցուած էր Յակոբ Արտուխեսանի կողմէ:

մշակուած: Ահա այդպէս ստեղծուեցան «Քայլ դէպի տուն»-ն ու «ՆերՈւժ»-ը, որոնք այսօր Սփիւռքի նախարարութեան այցեքարտերէն են:

Մխիթար Հայրապետեանի առաջին պաշտօնական այցը Կիպրոս էր, ուր տեղի ունեցաւ Հայաստան-Կիպրոս-Յունաստան ձեւա-

չափով սփիւռքի հարցերու շուրջ եռակողմ հանդիպում, որմէ ետք կիպրացի ու յուն բարձրաստիճան պաշտօնեաներն իրենց թուիթըրեան առաջին գրառումներուն մէջ երիտասարդ նախարարը աշխոյժ, պայծառ ու հասուն գործիչ ան-

Շար.ը էջ 19

THE WESTERN DIOCESE OF THE ARMENIAN CHURCH OF NORTH AMERICA

"Zvartnots" Cultural Committee

Under the auspices of His Eminence Archbishop Hovnan Derderian, Primate

Invites you to
A CONCERT
of Armenian Sacred Hymns and Songs by Komitas, Sayat-Nova, and Khachaturian

In celebration of
100th Anniversary of Armenia's First Republic
and
2800th Anniversary of Yerevan Erebuni

ON SUNDAY, SEPTEMBER 23, 2018 AT 6:00 PM

AT ST. LEON ARMENIAN CATHEDRAL
3325 N. GLENOAKS BLVD., BURBANK, CA 91504

Featuring
Grammy Nominated
& World Renowned Soprano
ISABEL BAYRAKDARIAN
With the UCSB STRING QUARTET

TICKETS: \$20, \$30, \$50

For more information and reservation kindly call Diocesan office at (818) 558-7474
Lena Simonian at (818) 383-1322

Massis Weekly

Volume 38, No. 31

Saturday, AUGUST 25, 2018

Pashinian Declares 'People's Rule' In Armenia

“No One Will Avoid Responsibility for March 1 [2008] Killings ... All Murderers Will Go to Prison”

YEREVAN (RFE/RL) — Prime Minister Nikol Pashinian strongly defended his government's track record on Friday as tens of thousands of people rallied in Yerevan to mark his first 100 days in office.

Pashinian claimed to have practically eradicated corruption in Armenia, ensured continued economic growth and established the kind of “people's direct rule” that had existed in ancient Greece. He also blasted the country's former leaders highly critical of the government formed as a result of last spring's mass protests.

“One hundred days ago your will prevailed and the international community still does not understand what happened in Armenia, why and how it happened,” Pashinian told huge crowd that filled the city's central Republic Square, the main scene of the protests that brought him to power. He referred to himself as a “direct representative of the will of the Armenian people.”

“In Armenia, there is no coalition government. In Armenia, there is no parliamentary majority. In Armenia, supreme power directly belongs to the people and the people carry out direct

rule. This is the key meaning of the revolution that took place in Armenia,” he declared in a more than hour-long speech.

Accordingly, Pashinian went on, crowds gathering in the sprawling square must now be regarded as the “supreme body of the people's rule.” “This means that from now on this government will be accountable to this square, will obey this square, and all key decisions must be made here at this square,” he declared.

“In the future, the Republic of Armenia could be cited in the historical

context just like ancient Greece is cited now and Yerevan could be cited like ancient Athens,” he added.

Turning to his first 100 days in power, Pashinian said that despite the recent political turmoil Armenia's economy has not only avoided a downturn but is continuing to grow robustly thanks to his government's efforts to improve the business environment. “I want to assure you that we will have serious very successes in the economy,” he said.

Pashinian did not make any growth forecasts. Instead, he touted the government's crackdown on corruption and tax evasion and said it has already succeeded in breaking up economic monopolies that had long hampered faster growth. “Money stolen from the people will be recovered fully,” he said, citing recent audits of some companies that have resulted in tens of millions of dollars in additional tax revenue.

The 43-year-old premier rejected critics' claims that the new authorities are scaring away investors with those audits and undermining Armenia's strategic relationship with Russia. “I can say for sure that Russian-Armenian relations are not only not bad but ... are good and will get even better,” he said.

In a rare diplomatic dispute with Yerevan, Moscow strongly criticized late last month criminal charges brought against several former Arme-

Continued on page 2

Armenian American Museum Ground Lease Agreement Approved

GLENDALÉ — On Tuesday, August 14, 2018, Glendale City Council approved the Armenian American Museum's Ground Lease Agreement, officially marking Glendale Central Park as the future site of the cultural and educational center. The historic decision marks a major milestone for the landmark project, culminating four years of collaboration and partnership between the Museum and

City of Glendale.

The \$1-per-year Ground Lease Agreement will locate the Armenian American Museum in the southwest corner of Glendale Central Park near the prominent intersection of Brand Boulevard and Colorado Street. The Museum will neighbor the Downtown Central Library, Adult Recreation Cen-

Continued on page 2

Yerevan City Municipal Elections Set for September 23

YEREVAN — The Central Election Commission of Armenia (CEC) has announced the date of snap elections for Council and Mayor of Yerevan which will take place on September 23-rd.

The CEC also established a schedule of key events for the preparation and conduct of elections. The election campaign will take place on September 10-21. The parties wanting to participate in the elections must

submit their nomination application until August 29.

Former Mayor Taron Markarian submitted his resignation on July 9 after weeks of speculations when reports surfaced about his unreported wealth and abuses in the municipality.

Markarian had rejected calls for his resignation, arguing that the HHK won the last municipal elections held in May 2017. He was the party's mayoral candidate in those polls.

Former President Serzh Sarkisian to Be Questioned over 2008 Crackdown

YEREVAN (RFE/RL) — The head of Armenia's Special Investigative Service (SIS) stated that former President Serzh Sarkisian will be questioned as part of the investigation into deadly crackdown against protesters following the country's 2008 presidential election.

Sasun Khachatryan told reporters on August 16 that "all individuals linked to the case will be questioned."

"Serzh Sarkisian will be questioned as well," Khachatryan said, adding that the procedure "will be decided by an investigator on the basis of the necessity to investigate the criminal case and expediency of implementing concrete investigative activities."

Khachatryan also said he hopes former Armenian President Robert Kocharian will be rearrested in connection with the case.

Kocharian was arrested in July on charges that he was involved in the 2008 post-election violence in which 10 people were killed, including two police officers. His August 13 release from custody on the orders of an appeals court in Yerevan sparked protests in the Armenian capital.

The court said it based its decision on Article 140 of the constitution, which states: "During the term of his or her powers and thereafter, the President of the Republic may not be prosecuted and subjected to liability for actions deriving from his or her sta-

tus."

Khachatryan reiterated an earlier SIS statement on Kocharian's release, calling the court's decision "illegal."

"I just defined the decision of the court of appeals as illegal, and actually, that definition of mine is very soft," Khachatryan said.

He also said Kocharian would be arrested immediately if he tries to flee Armenia.

"I do not think Kocharian will try to leave the country. At this point, pretrial limitations for him have not been ordered. But if he tries to leave the country that will be defined as an attempted obstruction of justice and the limitation measure will be introduced," Khachatryan said.

Kocharian denies the charges against him, calling them politically motivated.

Pashinian Declares 'People's Rule' In Armenia

Continued from page 1

nian officials for their alleged role in the deadly breakup of 2008 opposition protests in the Armenian capital. Russian Foreign Minister Sergey Lavrov described the charges as politically motivated.

The accused individuals include former President Robert Kocharian and Yuri Khachaturov, the secretary general of the Russian-led Collective Security Treaty Organization (CSTO). Both men strongly deny the accusations. Kocharian has claimed that they are part of a political "vendetta" waged by the new government.

In a clear reference to Kocharian, Pashinian said: "I want to make clear that no one will avoid responsibility for killing 10 people and staging a coup d'état in Armenia on March 1 [2008] ... All murderers will go to prison." He defended the ongoing criminal inquiry into the 2008 unrest conducted by the Special Investigative Service (SIS).

Kocharian was arrested on July 27 on charges of "overthrowing the constitutional order" in the final weeks of his decade-long rule. Armenia's Court of Appeals freed him from custody more than two weeks later. The SIS condemned the court's decision as "illegal."

In his fiery speech, Pashinian again insisted that his administration is not exerting any pressure on courts. Still, he slammed unnamed judges who he said are still taking "orders from representatives of the former corrupt authorities." "Come to your senses and don't mess with the people," he warned them.

Pashinian was elected prime minister on March 8 by the Armenian parliament then controlled by the Republican Party (HHK) of former President Serzh Sarkisian, who was forced to resign on April 23. His government's policy program calls for the conduct of snap elections within a year.

Under Armenia's constitution, such elections can be held only if the prime minister resigns and the National Assembly twice fails to elect his or her replacement.

Pashinian on Friday for the first time spoke of a possibility of the HHK and other parliamentary forces installing another prime minister and thus preventing snap polls in case of his resignation. He said his political team will therefore come up with constitutional amendments that would allow the parliament to dissolve itself. He told his supporters to be ready to force lawmakers to enact those amendments.

Pashinian again gave no possible election dates.

On Monday, Armenia's Special Investigative Service (SIS) announced that it has searched the offices and private residence of Robert Kocharian as part of its ongoing inquiry into the 2008 post-election unrest in Yerevan, it emerged on Monday.

The SIS spokeswoman, Marina Ohanjanian, gave no details of the operation when she spoke to RFE/RL's Armenian service.

The search was reported just hours before Armenia's Office of the Prosecutor-General appealed against Kocharian's release from custod-

Putin, Pashinian Discuss Bilateral Relations CSTO Row

YEREVAN — Prime Minister Nikol Pashinian telephoned Russian President Vladimir Putin on Thursday to discuss activities of the Russian-led Collective Security Treaty Organization (CSTO) whose current secretary general is facing criminal charges in Armenia.

The Kremlin reported that the two men discussed bilateral relations between their countries and their "interaction in common integration structures and the CSTO framework in particular." It did not elaborate, saying only that the phone conversation was initiated by Pashinian.

An official Armenian readout of the phone call said Putin and Pashinian discussed "practical themes relating to the work of the Collective Security Treaty Organization." It too gave no details.

The CSTO secretary general, Yuri Khachaturov, is Armenia's former top army general who was charged late last month over the 2008 post-election unrest in Yerevan. Russia strongly criticized an Armenian law-enforcement agency's decision to prosecute him. Following the criticism Khachaturov

was allowed to return to Moscow and continue to perform his CSTO duties for the time being.

The Russian Foreign Ministry also scoffed at the Armenian government's efforts to replace Khachaturov by another Armenian secretary general. It said that Yerevan must formally "recall" Khachaturov before trying to pick his replacement. It remains to be seen whether Russia will agree to the appointment of another Armenian head of the military alliance of six former Soviet republics.

Putin and Kazakhstan's President Nursultan Nazarbayev discussed the matter when they met in the Kazakh city of Astana on August 12. Nazarbayev said that it "has become a problem."

The CSTO member states agreed in 2015 that their representatives will take turns to run the organization on a rotating basis. They appointed Khachaturov as secretary general in April 2017 after almost two years of delay reportedly resulting from Kazakhstan's and Belarus's reluctance to have an Armenian hold the position because of their warm ties with Azerbaijan.

Armenian American Museum Ground Lease

Continued from page 1

ter, and The Americana at Brand. The initial term of the Ground Lease Agreement will be 55 years with options to extend the lease term for four 10-year periods totaling 95 years.

The Museum will rise to three stories with approximately 60,000 square feet dedicated to a Permanent Exhibition on the Armenian American experience, Traveling Exhibitions on diverse cultures and subject matters, Performing Arts Theater, Learning Center, Demonstration Kitchen, Museum Archives, and Museum Store & Café.

Museum and City officials held a special joint press conference on Wednesday, August 15, 2018 to celebrate the historic decision at Downtown Central Library overlooking the future Museum site.

"It is a proud day for the City of Glendale and we are excited that the Armenian American Museum's future home is going to be in our Jewel City," stated Glendale Mayor Zareh Sinanyan.

"The Museum is going to be a landmark for our city and a great addition for the entire community,

especially our younger generation," stated Glendale Councilmember Vartan Gharpetian.

"The Armenian American Museum is going to be a jewel in our city and a world class center that we are all going to be proud of," stated Glendale Councilmember Paula Devine.

The joint press conference concluded with a signing ceremony to celebrate the historic partnership between the Armenian American Museum and City of Glendale.

"The Museum will be a legacy for the next generation and we have taken a great step towards making the project a reality," stated Glendale Councilmember Ara Najarian.

"Education is the key in appreciating cultural diversity," said Glendale Councilmember Vrej Agajanian in a statement following the joint press conference. "I hope that the Armenian American Museum will promote understanding of the Armenian American experience and strengthen community ties."

Museum officials will soon announce the next phase of the landmark project and opportunities for the public to get involved with the community project.

Armenian Missionary Association of America Centennial Celebration Honorees

By Joyce Abdulian

LOS ANGELES, CA—Celebrating a Century of Faith, Love, and Service, the Centennial Celebration of the Armenian Missionary Association of America (AMAA), founded in 1918 by a small group of pastors, will usher in a new era of outreach at a Banquet on October 20, 2018 at the Biltmore Hotel in Los Angeles. The goal of the world-wide Centennial Campaign has been to raise \$20,000,000. The AMAA will continue its level of commitment to its mission in education, orphan and childcare, Christian ministries, medical outreach, camps, and a range of social services impacting 24 countries world-wide — following our Lord's mandate; "Go into all the world and preach the gospel to all creation."

Banquet Co-Chairs Lori Muncherian, Arsine Phillips, Helga Sarkis, and Tina Segel are pleased to announce Kenneth L. Khachigian as the evening's Master of Ceremonies. They welcome all to join in this landmark celebration. "The AMAA salutes its Centennial Celebration Honorees for their gracious, gallant and bountiful contributions to the century-old legacy of this organization," says Zaven Khanjian, AMAA Executive Director/CEO.

Sheen Family Trust

John H. Sheen was born in Aintab, Cilicia (present day Turkey) to evangelical parents. Fleeing Turkey in 1913, he came to the East Coast of the United States with his mother and brother. His goal was to work hard and quickly bring his father and brother to America. Sadly, both were killed during the Genocide of 1915. Working in a buttonhole factory, he became an expert in repairing the machinery—eventually opening his own small factory. Mr. Sheen married Victoria Basmajian and they had three children, Edward, Betty and Jack. Moving to Los Angeles in 1924, John began working in a church furniture manufacturing factory. Two years later he opened his own furniture manufacturing company—becoming the second largest manufacturer in California. He then ventured into the real estate business. Mr. Sheen supported many charitable organizations, entrusting the AMAA with the greatest portion of his estate.

Camp Sheen-Shoghig in Hankavan, Armenia has provided respite for disadvantaged children as they play in the summer sun, nourished both spiritually and physically through the legacy of the John H. Sheen Trust.

Under the direction of his father's trust, Dr. Jack Sheen is continuing the remarkable extent of Sheen philanthropy world-wide—encompassing education, relief aid in Armenia and Lebanon, evangelism, and aid for

churches and missions.

Nazareth E. Darakjian MD, President, Board of Directors of AMAA, notes, "The AMAA can rightfully boast of serving the Armenian Nation for a full century and can take its place next to other organizations that helped save the survivors of the Genocide by rebuilding their homes, schools and churches. We are carrying a torch that has been passed to us from our predecessors and we need to carry that torch and run with it to raise the AMAA to a higher level of mission and service for the wellbeing of our people and the glory of God."

Stephen Philibosian and Conte Foundation

Stephen Philibosian was born in Hadjin, Cilicia to evangelical parents. Moving with his family to historic Tarsus at age ten, he became quite accomplished as a tailor's apprentice. In 1909, at age 19, Stephen arrived in America with his prosperous uncle who had briefly returned to Tarsus from the United States. Soon after, he found himself employed in his uncle's Philadelphia Oriental Rug Emporium.

Philibosian's fearless perseverance and rapid mastery of the business brought him prosperity. His creative sense of business and ever persistent efforts propelled him years later to be known as the "Dean of Oriental Rug Retailers." He made the decision to use his wealth for the welfare of his countrymen—fulfilling a promise he had made to his mother. His passion to use his wealth for the welfare of his countrymen was inspired by the sixth AMAA Executive Secretary, Rev. Puzant Kalfayan, who profoundly captivated Stephen with narratives about the grievous situation in Lebanon—thus beginning the 75-year trajectory of Philibosian philanthropy.

Sirpue Philibosian Conte also was born in Hadjin. She came to America as a child, later becoming a successful businesswoman herself. Stephen and Sirpue married and had two daughters, Joyce and Louise. In 1955 Mr. Philibosian, under the auspices of AMAA, co-founded Haigazian College (now University) in Beirut, Lebanon—a beacon of education in the Middle East. Sirpue later married John Conte. They founded The Sirpue and John Conte Foundation and donated funds for the Conte Hall in Haigazian University's restored landmark, the "Heritage Building." Levon Filian, AMAA West Coast Executive Director, shares—the AMAA "has not become weary in doing good," and has

reaped God's abundant blessings on its ministry for a full century."

Joyce Philibosian Stein is a Trustee of the Stephen Philibosian Foundation. With husband Joe Stein at her side, Joyce, her sister Louise Danielian, daughters Tina Segel and Stephanie Landes, and grandson Stephen Danielian all continue the founder's significant work of philanthropy. Joyce is the national Co-Chair of the AMAA Orphan and Child Care Fund. For 25 years, the Los Angeles Child and Orphan Care Children's Fashion Show has been a much-anticipated community event, raising millions of dollars that have significantly impacted the lives of marginalized orphans and children in Armenia and Artsakh. Joyce's devotion to one of the AMAA's jewels, Haigazian University, has been constant throughout the well-known challenges. Some of Joyce's multiple areas of outreach have included the Armenian Assembly, Salvation Army, Lark Musical Society, Virginia Waring International Piano Competition, Chair of the Children's Hospital of Philadelphia 'Daisy Day' fund-raising Campaign with Honorary Chair, President Dwight Eisenhower, and the Philadelphia Orchestra. As a 50-year volunteer/supporter of the Philadelphia Orchestra, Joyce has chaired various major fund-raisers. Joyce was the president of the Haigazian Women's Auxiliary of Los Angeles for 20 years, where her many friendships in the art world led to extremely successful community fund-raising events.

Gerald and Patricia Turpanjian, TF Educational Foundation

The eldest of two Genocide survivors from Dikranagerd, Turkey, Gerald Turpanjian was born in Aleppo, Syria. He grew up in Beirut, Lebanon and immigrated to the United States to continue his education. He married Patricia Savoian and they had four children: Lori, Gary, Deanna and Paul. Founded in 2005 by Gerald and Patricia, the Turpanjian Family Educational Foundation (TFEF) is dedicated to furthering the progress of education in Armenia and the Diaspora.

Mr. Turpanjian founded Pacific Sales Kitchen and Bath Centers. Prior to selling to Best Buy in 2006, Pacific Sales was the largest retailer of luxury kitchen and bath appliances and fixtures in the United States. He is currently the chairman and CEO of New Spark Holdings, Inc. and the presi-

dent of the TFEF.

The Turpanjians support many philanthropic organizations including the Armenian Missionary Association of America, American University of Armenia, Armenian General Benevolent Union, University of Southern California, projects in Artsakh, the Western Diocese of the Armenian Church of North America, the Mother See of Holy Etchmiadzin, and Torrance Memorial Medical Center.

As a supporter of the AMAA, TFEF has helped fund many projects: Haigazian University in Beirut, Lebanon, Merdininian School in California, Camp Hankavan in Armenia, AMAA Child and Orphan Care, Artsakh and Syrian relief and Armenian Evangelical Central High School of Ashrafieh, Beirut, Lebanon, Gerald's alma mater.

AUA has received the Foundation's support for multiple projects including funding the School of Public Health, the Institute of Policy Analysis and the digitization of Western and Diaspora literature for the AUA Digital Library. In conjunction with those endeavors, Mr. Turpanjian is a member of AUA's Board of Trustees and has awarded over 2,400 university scholarships to students in Armenia. Through the Turpanjian Rural Development Program, along with AUA he has helped Armenian entrepreneurs create over 300 small businesses around the country.

TFEF supports various AGBU projects and initiatives including the Children's Center in Malatya, Armenia and AGBU Senior Dining Centers in Armenia.

A graduate of USC, Mr. Turpanjian established the first chair in Contemporary Armenian Studies and the Chair in Civil Society and Social Change at USC.

As a partner with the government of Artsakh, TFEF has built an elementary school, two high schools and has aided in the construction of a water system in which over 3,000 residents in the village of Hadrut now receive clean water daily.

The Foundation's support of the Mother See of Holy Etchmiadzin, and the Western Diocese of the Armenian Church of North America includes the renovation of the ancient scriptorium in Harichavank, the establishment of the Turpanjian Theological Seminary and support of St. Leon Cathedral in Burbank, California.

Locally, Torrance Memorial Medical Center has been gifted with support from TFEF including the Turpanjian Family Chapel and their support of the Occupational Rehabilitation Center.

The impact over the years of these esteemed Honorees cannot be adequately expressed in words. Hearts, minds, and souls have been immeasurably affected by their loving generosity.

For more information about the Centennial Banquet, please call Levon Filian (626)-487-5878 or the AMAA Office (201) 265-2607.

Catholicos Vazken I Scrapbook Gifted to the Western Diocese Museum

BURBANK -- A scrapbook documenting the first pontifical visit of a Catholicos to the United States was donated to the Western Diocese Museum by Diramayr Anna Movsesian. At the invitation of Diocesan Primate, Archbishop Hovnan Derderian, a special presentation program took place on the evening of August 16 at the Hampar Room of the Western Diocese.

Before a standing-room-only crowd, Diramayr shared memories and feelings when His Holiness Vazken I, of Blessed Memory, first visited the United States in the summer of 1960. She spoke briefly about the experience of growing up in America. Born in Chelsea Massachusetts to Genocide survivors, she remembered the early days of the developing Armenian diaspora. In 1960, newly married with two children at the time, and her husband Varougan just graduating Pharmacy School at USC, they had the opportunity to meet His Holiness in Los Angeles and travel to Fresno and San Francisco for this historic visit. Along the way she clipped newspaper stories and collected pictures which document Catholicos Vazken's unprecedented journey throughout the Western United States and the various Armenian communities.

Her remarks were on a personal level as well. She recounted an ornate cross-holder which she had hand-sewn

for the Catholicos. She presented it to His Holiness in San Francisco during the visit. It was this same cross-holder which 17 years later the Catholicos used to bless her son after being ordained a deacon in Holy Etchmidzin.

Diramayr Anna concluded her remarks by reciting a poem which she had written at the time. Entitled "D'khur Ararat" (=sad Ararat) she describes the emotional ties between the Armenian community in diaspora and the sacred land of Armenia. Needless to say, the rendition of this poem was met with thunderous applause by those in attendance.

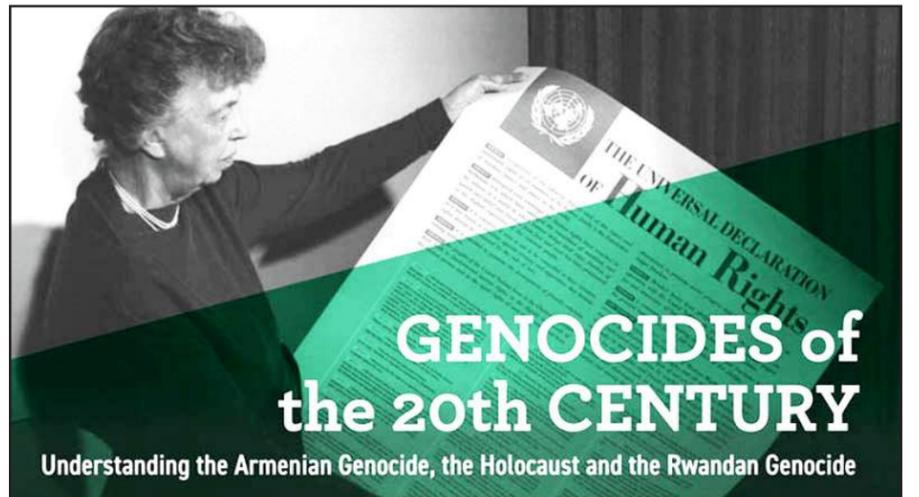
The second portion of the evening was devoted to viewing the Scrapbook. Diramayr's son, Fr. Vazken Movsesian explained the significance and importance of the book, accented with enlarged slides of the scrapbook. The year was 1960, he explained. The Cold War was at its height. McCarthyism was more than a memory, it had affected so many lives and the Armenian Church was the victim of the false allegations capitalizing on the fear-mongering that came with the McCarthy era. And in that mix, the Catholicos of All Armenians, in the person of His Holiness Vazken I, came to America. The value of this scrapbook is heightened because it documents the words and expressions of His Holiness as heard by the Western Press. Here was a true Christian religious leader who was talking about loyalty to the United States and the importance of integrity and dignity. He also shared the pain of the schism within the Armenian Church stating, "Politics are temporary but the Church is eternal."

Fr. Vazken also shared the story of His Holiness refusal to celebrate the Liturgy at the Shrine Auditorium while his Armenian Church – St. James just down the street – remained empty. The documentation in the scrapbook graphically describes the congestion and mass-transport of thousands to the church on Adams Blvd.

In his remarks at the conclusion of the presentation, Archbishop Hovnan Derderian expressed his gratitude for this scrapbook and welcomed it as a valuable addition to the Diocesan museum and library col-

"Genocides of the 20th Century" Exhibition to Open at Fresno State Madden Library

FRESNO -- The Armenian Studies Program, the Henry Madden Library, and the Mémorial de la Shoah are hosting a reception from 6:30-8:30PM on Thursday, September 6, to mark the official opening of the exhibition "Genocides of the 20th Century." The reception, which is free and open to the public, will take place at the Leon S. and Pete P. Peters Ellipse on the 2nd Floor of the Madden Library on the Fresno State campus. Those who would like to attend are asked to register at library.fresnostate.edu by August 31.

A brief program will begin at 7:30pm with keynote speaker Dr. Clint Curle, Senior Advisor to the President at the Canadian Museum for Human Rights. Among those in attendance at the reception will be Delritta Hornbuckle, Dean, Henry Madden Library; Dr. Saúl Jiménez-Sandoval, Dean, College of Arts & Humanities, Prof. Barlow Der Mugrdchian, Coordinator, Armenian Studies Program; Emmanuel Lebrun-Damiens, Consul General of France in San Francisco; and Deborah Sinclair, Head of Touring Exhibitions in North America, Mémorial de la Shoah.

The showing of the exhibition "Genocides of the 20th Century" is sponsored by the Armenian Studies Program, the Henry Madden Library, and the Mémorial de la Shoah. This exhibition was designed, created, and distributed by the Mémorial de la Shoah in Paris, France (curators Georges Bensoussan, Joel Kotek, and Yves Ternon), and made possible through the generous support of SNCF.

Often referred to as the "Century of Genocides," the 20th century was marked by the will of certain govern-

ments in power to carry out the planned physical annihilation of a human group.

The genocide is a specific breach of international criminal law and a very individualized concept. The specificity of this violation and the precision of this concept are underlined by the comparative approach of three mass murders perpetrated during the 20th Century, which have been proven beyond any reasonable doubt to be genocides. In chronological order, they are the destruction of the Armenians of the Ottoman Empire, of the Jews of Europe, and of the Rwandan Tutsis.

More than 70 years after the discovery of the death camps, knowledge about the Holocaust helps to fight against all forms of racism and intolerance. The Mémorial de la Shoah, memorialdelashoa.org, is the largest information center in Europe on the subject of the Holocaust, and offers guided tours, public programs, permanent and special exhibitions.

This exhibition was made possible through the support of Fresno State's College of Arts & Humanities, College of Social Sciences, the Jewish Studies Program, SNCF, the Consulate of France in San Francisco, and the French Embassy in the United States.

Parking for the reception will be available in Lots P30 and P31 at Fresno State. For more information please call the Madden Library at 559-278-7630 or the Armenian Studies Program at 559-278-2669, or visit the Library website at library.fresnostate.edu.

The Exhibition is on view September 1 through October 31, 2018

Inaugural reception open to the public on Thursday, September 6, 2018 from 6:30-8:30pm.

lection. Said the Primate, "It was most impressive to hear Diramayr Anna Movsesian share what she felt from the depth of her heart, when for the first time she met the Catholicos of All Armenians during his visit to North America and the State of California. This historic visit of Vazken I touched her heart as a young Armenian mother, she felt that this Catholicos was reaching out to his flock, to embrace and unify them under the umbrella of the Armenian Church. All of us enjoyed and are spiritually empowered by the memories of Diramayr Anna Movsesian. The evening was nostalgic, in particular reviving in our hearts the memories of the past. However, we are reminded again this evening that

Vazken Vehapar is not only a memory but a presence in our lives."

Among those in attendance at the presentation were His Eminence Archbishop Vatche Hovsepian, who along with clergy offered the requiem prayer in memory of His Holiness Vazken I. Also attending were Deacon Allen Jendian and Hrair Shekerdjian, who were both part of the ACYO Central Council in 1960, meeting and greeting the Catholicos and documented in this scrapbook. According to Archbishop Hovnan Derderian next year, as we commemorate the 25th anniversary of the passing of the Venerable Catholicos Vazken I, this book should be published for distribution to the faithful.

«ՀԱՃԵՆԸ ՍԻՐՈՒՄ»՝ ՄԽԱՑՈՂ ԿԱՐՕՏԻՑ, ՄՐԻԿՈՂ ՄՏԱՏԱՆՁՈՒԹԻՒՆԻՑ ԾՆՈՒԱԾ ՎԵՊԸ

ՊԵՏՐՈՍ ՂԵՍԻՐԵԱՆ
(Հայաստանի Գրողների միության քարտուղար)

Անցեալ՝ 2017 թվականին լրացաւ սփիւռքահայ վաստակաշատ գրող՝ արձակագիր, թատերագիր, թարգմանիչ եւ խմբագիր Սարգիս Վահագնի ծննդեան 90-ամեակը: Հոկտեմբերի սկզբի յոբելեանական օրերին նա Հայրենիքում էր եւ մասնակցում էր Սփիւռքի հայագիր եւ օտարագիր գրողների ՀԳՄ ծաղկածորեան 6-րդ համաժողովին: Եւ, ինչպէս միշտ, ձեռնոտնայն չէր եկել, հասցրել էր Լոս Անճելոսում հրատարակել «Ծաղկաքաղ պատմուածքներու» (2016) ընտրանին եւ իր ստեղծագործական կեանքի, թերեւս, ամենակարեւոր երկը՝ «Հաճընը սիրուն» (2017) վէպը:

Սարգիս Վահագնի գրականութիւնը, ընդհանրապէս, բնորոշուած է հայի եւ հայութեան ճակատագրի, արժանատիքի պահպանման ու ապագայի տեսլականի որոնման յատկանիշներով: Յիշեալ համաժողովում, անդրադառնալով ամերիկահայ գրականութեան մէջ իր դերին, նա իրաւացիօրէն նշեց, թէ ինքը «ըստ Պերճ Զէյթունցեանի որակումին մնաց «աւանդապահ բայց ո՛չ հնատարագ», «Տազնապով» շարունակեց իր ծննդավայր Պէյրութի եւ աշխարհատարած հայութեանը ողբերգութիւնը տալով, «Աշոտ Ողորմած»-ով իր թատերական ճիւղը գարգացնելով: Իսկ «Արշիլ Կորքի» վէպով Ամերիկեան արուեստի մթնոլորտը կենդանացնելով եւ վրձինելով Ոստանիկ Ատոյեան-Արշիլ Կորքիի կեանքին ու արուեստին հոլոցութիւնը ընդմիջէն»: Միաժամանակ, նա առանձնակի շեշտադրեց «հայրենի հարազատ հողի եւ հարազատ պետականութեան նեցուկի» կարեւորութիւնը՝ որպէս «պակասող կուռն» սփիւռքահայ գրողների համար, քանզի «օտար հողի վրայ կարելի չէ տոհմիկ գրականութիւն արձատարել»: Այս ամէնը հրաշալիօրէն արտացոլուած է նաեւ նախորդ տասնամեակներին սպառնալու պատմուածքների ժողովածուներից կատարուած «Ծաղկաքաղ»-ում:

Այնուամենայնիւ, «Հաճընը սիրուն» վէպը առանձնանում է Սարգիս Վահագնի գրական կենսագրութեան մէջ: Որովհետեւ այդ երկի գաղափարը նրա ներաշխարհում խմորուել է ոչ թէ տարիներով, այլ տասնամեակներով: Ինչպէս խոստովանում է գրողը վէպի «Մուտք»-ում՝ կորսուած հայրենիքի յուշի ու կարօտի չարենցեան մորմորը՝ «Տէրեանի ճիշով կիզուած», որպէս «կարօտ միացող, մրրկող մտատանջութիւն», ողջ կեանքի ընթացքում հանգիստ չի տուել իրեն, ելք է որոնել՝ «պոռթկալու, դուրս ցայտելու համար»: Բանն այն է, որ Օսմանեան թուրքիայի կողմից իրագործուած Հայոց Մեծ եղեռնի գոհ են դարձել հեղինակի մեծ մայրը, բազմաթիւ հարազատներ, աւերուել են հայրենական օճախները, սակայն, ինչպէս նշում է գրողը, «այս բոլորէն վեր /.../ հիմնական դրդապատճառը այս գիրքին, Հաճընը ու թամսեայ հերոսական դիւցազնամարտն է» (ընդգծումը հեղինակինն է-Պ.Գ.), որը Եղեռնի բազում արհաւիրքների մէջ հանդիսացաւ «հերոսական ընդվզումի եւ գինեալ պայքարի» սքանչելի դրոնագներից մէկը՝ իբրեւ

պատգամ հայոց ապագայ սերունդներին՝ Սարգարապատից մինչեւ Արցախեան ազատամարտ:

Պատկերող պատմական ժամանակաշրջանի՝ ճակատագրական 1915-1921 թթ. մեր ժողովրդի կրած ողբերգութիւնների ու պայքարի հերոսական դրոնագների ճշմարտացի արտացոլման համար հեղինակը դիմել է ոչ միայն ինքնակենսագրական իրողութիւններին, յուշային անդրադարձումներին, այլեւ պատմագիտական, փաստավաւերագրական հարուստ գրականութեանը: Դա հնարաւորութիւն է տուել նրան, հարազատ մնալով պատմական ճշմարտութեանը, գեղարուեստական խօսքի միջոցներով կատարել մի շարք հանգուցային հարցադրումներ՝ այդ ամէնը մարմնաւորելով ժամանակի հայութեան կեանքի ու հերոսների կենդանի կերպարների մէջ:

Վէպն սկսուած է 1918-ի գինեալ դադարից յետոյ Կիլիկեան Հայաստանից բռնի տեղահանուած ու եղեռնից մազապուրծ վերապրողների վերադարձի նկարագրութեամբ՝ «Ամէն կողմէն, ամէն կածաններէն, ճամբաներէն ու հրապարակներէն կանչն ու նշանաբանը նոյնն էր. - Դէպի տոհմ, դէպի տոհմ...»: Վերադառնում է նաեւ «վեց տարիներու ուսումը» աւարտած բժիշկ Տիրան Իշխանեանը, ով, ուսանող լինելով, պատերազմի սկզբին չէր ուղարկուել ռազմաճակատ, այլ ծառայութեան էր կանչուել Պոլսի գինեւորական հիւանդանոցներից մէկում: Սակայն այժմ, թողնելով «Պոլսի մնալով բարեկեցիկ կեանք մը վարելու» հեռանկարը, նա շտապում է Ատանա, Սիս, ծնողներին ու հարազատներին, նաեւ սիրած աղջկան՝ Յլորանսին, գտնելու: Պարզուած է՝ նրանք բոլորն էլ ողջ են, կայանում է նաեւ Յլորանսի հետ հանդիպումը, եւ վերջինս նրան պատմում է իրենց գլխով անցած արհաւիրքների պատմութիւնը, երբ եղել էին պահեր, որ նոյնիսկ փնտուել էին «մահը որպէս փրկութիւն»:

Ըստ հուլիանի, այս է վէպի հիմնական սիւժետային առանցքը, որի շուրջ էլ զարգանում են իրադարձութիւնները՝ ընդգրկելով ինչպէս քաղաքական, ռազմական, սոցիալական, այնպէս էլ ազգամիջեան ու մարդկային-անհատական յարաբերութիւնների, ըմբռնումների, սպրունների վիթխարի ծաւալներ:

Գլխաւոր հարցադրումներից մէկը պտտուած է յոյսի եւ յուսախաբութեան շուրջ:

Դէպի հայրենի Հաճըն ճանապարհ ընկած երկու հարիւր վերապրողների քարաւանին միացել էր նաեւ Ֆրանսական Իշխանութեան նախաձեռնութեամբ կազմ-

ուած եւ գինեւոր հայ ժանդարմների «Վրէժ» կոչուող 20 հոգանոց խումբը՝ չիսնապետ Արամ Կայծակի գլխաւորութեամբ: Նա գտնուած է, որ դեռեւս չգրաւուած Հաճըն մի քանի հազար հայերի վերադարձը «Ֆրանսացիների «բարձր» քաղաքականութեան միտումներէն թելադրուած է, /.../ կ'ուզեն որ մենք վարժուինք ինքնաբաւ եւ ինքնավար դառնալ: Զէնք ու զրահ կուտան, կը մարզեն մեզ ու ահա կ'ուղարկեն Հաճըն»: Այնտեղ արդէն իսկ հաստատուած էր «քանի մը հարիւր ժանտարմայական մարմին մը, տեղակալ Պողոս թուրարգիսեանի հրամանատարութեան տակ», որին պիտի միանար նաեւ Արամ Կայծակի խումբը: Վերջինս շատ ոգեւորուած էր՝ «□հիմա արդէն ունինք ազատ անկախ Հայաստան մըն ալ՝ Արարատի փէշերուն: Ատի մեզի համար մեծ կուռն մըն է: Անոնք այն կողմէն, մենք ալ այս կողմէն, գէնքի ու ժող պիտի վերակերտենք ծովէ ի ծով մեր երազած Հայաստանը»: Տիրանը, սակայն, վերապահութեամբ է ընդունում Արամի այդ ոգեւորութիւնը, քանզի շարունակ մտատանջութեան մէջ էր, թէ «ձի՛րջ ըրին վերադառնալով այստեղ □, քանի դեռ Հաճընը չէր ներառուած Ֆրանսայի պաշտպանութեան տակ: Քարաւանապետ Հաճի Աստուրը եւս շատ «մտահոգ էր Հաճնոյ նոր գոյավիճակով»: Իր արհեստի բերումով նա սկսել էր նշմարել «կասկածելի անձերու յայտնուելն ու նոր տեսակի եռուզեռ մը, թրքական գիւղերուն եւ անցուղարձի իր ճամբաներուն մէջ»: Բացի այդ, «միջհամայնքային փոխկասկածամտութեան մթնոլորտը տակաւին բուժուած չէր»: Այնուամենայնիւ, կեանքը կարծես աստիճանաբար մտնում էր բնականոն հունի մէջ: Փախուստ տուած «բուն գայմաքամի» փոխարէն, Հաճընի ղեկավարութիւնը ստանձնած նրա քարտուղար Սայրետտին էֆենտին՝ թուրքական յայտնի «գիւնապատութեամբ», ջանում էր ամէն կերպ սիրաշահել հայերին՝ անընդհատ կրկնելով «յանկերդ դարձած նոր կարգախօսը, թէ պէտք է մոռնալ անցեալի ցաւալի դէպքերը եւ եղբայրաբար, ձեռք-ձեռքի տուած կերտել նոր կեանք մը Հաճընի եւ շրջակայքին մէջ»: Հայութիւնը ձեռնամուխ է լինում կեանքի վերակերտմանը՝ վերաբացուած է դպրոցը, Ս. Աստուածածին «կիսաւէր տաճարին մէջ» տեղի է ունենում Տիրանի եւ Յլորանսի պակասողութիւնը: Յատկանշական էր, որ առաջին անգամը լինելով, նոյնիսկ պաշտօնեայ թուրքերն էին մասնակցում հայ եկեղեցում կատարուող արարողութեանը, քանզի՝ «Առաջ նախատինք կը սեպէին այդպիսի քայլ մը, իսկ այժմ՝ պատի՛ւ կամ հարկադրանք՝ քանի հայուն ձեռքն էր ոյժն ու սուրը»:

Նոր քարաւաններով տարագիր հայերը շարունակում էին վերադառնալ իրենց տները: «Քաղաքը կը սկսէր ապաքինիլ հետզհետէ», ինչի վկայութիւնն էին նաեւ «ամուսնութիւններու զգալի թիւն ու ծնող մանուկներու ճլուրըցը»: Այդ ամէնն այնքան էր ոգեւորել որոշ հայ գործիչների, որ Արամ Կայծակը՝ Հայոց անկախ պետականութեան տարեդարձի առթիւ, եռագոյնը կախում է քաղաքի հայկական հաստատութիւնների, ինչպէս նաեւ Հաճընի կուսակալ Սայրետտին էֆենտիի նստավայրի վրայ՝ իջեցնելով թուրքիայի դրոշմ:

Սակայն, ինչպէս միշտ, հայու-

թեան ազգային-քաղաքական տարբեր ուժերի միջեւ գլուխ են բարձրացնում տարակարծութիւնները՝ ստեղծուած իրավիճակի քաղաքական գնահատութեան եւ զարգացման հեռանկարների վերաբերեալ: «Հաճընի եւ շրջակայքի ժանտարմըրի պետ» նշանակուած Պողոս պէյր, ըստ դաշնակ Արամ Կայծակի, «թոյլ մարդ» էր, ով գտնում էր, թէ «հայուն եւ թուրքին միջեւ անաչառութեան հաւասարակշռութիւն» պէտք էր պահել, մինչդեռ Արամն աւելի վճռական էր տրամադրուած: Նա առաջարկում է Հաճի Աստուրին, իր քարաւանով ամէն գալուն «քողածածուկ ձեւով /.../ քանի մը գէնք ու գինամթերք բերել»: Մանաւանդ որ Հաճի Աստուրն էլ համախոհ էր նրան: Նա համոզուած էր, որ «Ֆրանսացիք երկերեսանի դիւանագիտութիւն կը խաղային: Զէնքը մահու կենաց խնդիր էր»:

«Երկպառակութեան որոմը» դարձեալ գլուխ է բարձրացնում հնչակեանների «հերթական անդամական ժողովին», երբ այնտեղ յայտնուած են նաեւ կարապետ Իշխանեանը՝ իր որդիներով եւ դաշնակ Արամ Կայծակը: Զլւելով Տիրանի եղբայր, փաստաբան Պարոյրի եւ ուրիշների յորդորները՝ հնչակեանները որոշում են խնդրագրեր ուղարկել Ատանա եւ Պոլսի՝ թուրքի փոխարէն, Հաճընի հայ կառավարիչ նշանակելու համար: Պոլսում խնդրանքը բաւարարուած է՝ «թուրք գայմաքամ Սայրետտինը» փոխարինում է «թրքական կառավարութեան հլու հնազանդ» հայ պաշտօնեայով՝ Արմենակ Քիրեճեանով: Նոր կառավարչի առաջին գործը, սակայն, այն է լինում, որ բանտարկել է տալիս մի շարք թուրք երեւելիների եւ ապա՝ ազատ արձակում նրանց՝ կաշառքի դիմաց՝ «խախտելով հայ եւ թուրք համակեցութեան խախտու կշիռը □»: Հաճըն է ժամանում անգլիացի զօրավարի եւ բարձրաստիճան ֆրանսացի գնդապետի ղեկավարած պատուիրակութիւնը՝ ծագած խնդիրներին լուծում տալու համար: Հայերը մեծ ակնկալիքներ ունէին այդ առաքելութիւնից, քանզի, Տիրանի կարծիքով, «մեր բարեկամութեան, դաշնակիցի» հանգամանքը, ինչպէս նաեւ Արարայի ճակատամարտին հայութեան բերած մեծ նպաստը եւ գոհողութիւնը, բաւարար հիմք էին վստահութեան կը հասնեն իրենց: Սակայն պատուիրակութեան կազմում ժամանած ֆրանսացի բժշկապետ Լուի Ռոլլանը, բացում է Տիրանի աչքերը, սակայն՝ «Միամիտ մի՛ ըլլաք, Պարոն Տիրան. մի՛ տարուք ռոմանթիք, զգացական հովերով: Մեր պետութիւնները առարկայապաշտ եւ շահամոլ են եւ կը շարժին միայն ու միայն շահի ակնկալութեամբ: Մի՛ հաւատաք դուք անոնց խոստումներուն □.»: Եւ իրօք, առաքելութեան աւարտին հիւրերը յայտարարում են, թէ չեն կարող «Հաճընն ու շրջակայ գիւղերը գրաւուած հող հռչակել», որովհետեւ դրանք պաշտպանելու բաւարար գորք չունեն, եւ շատ են ցաւում իրենց այդ որոշման համար:

1918-1921 թվականներին Հայաստանի եւ Կիլիկիայի շուրջ ստեղծուած քաղաքական իրավիճակը, իրօք, բարդ էր, շահագրգիռ մեծ տէրութիւնների վարքը՝ անկանխատեսելի: 1917-ի Հոկտեմբերին Ռուսաստանում բոլշեւիկեան յեղափոխութեան յաղթանակն աւելի էր խճճել

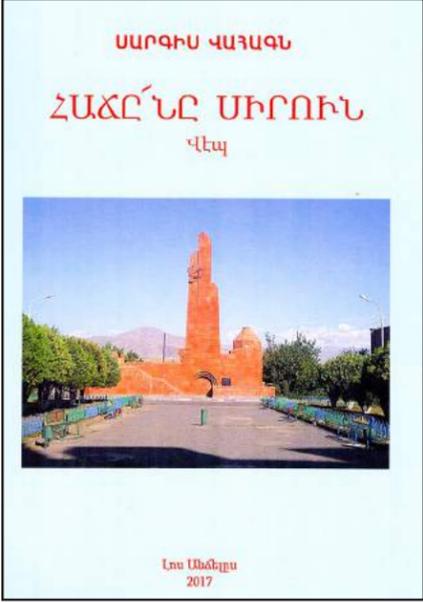
«ՀԱՃՆԸ ՍԻՐՈՒՆ»՝ ՄԻԱՑՈՂ ԿԱՐՕՏԻՑ

Շարունակուած էջ 13-էն

այն: Մինչ 1918-ի գարնանը հռչակուած Հայաստանի անկախ Հանրապետութեան եւ Արեւմտահայոց Ազգային պատուիրակութիւնները՝ Լեւոն Շանթի, Աւետիս Ահարոնեանի, Պօղոս Նուպար փաշայի ու Գաբրիէլ Նորատունկեանի գլխաւորութեամբ, ծանր բանակցութիւններ էին վարում երկու ճակատով՝ Ռուսաստանի եւ Արեւմուտքի հետ, մինչ կազմաւորուած էր Արեւելեան (յետագայում Հայկական կոչուած) լեզեմը՝ ֆրանսական իշխանութիւնների հովանու տակ՝ Կիլիկիան թուրքերից պաշտպանելու համար, օտարերկրեայ դիւանագիտական բարձրագոյն շրջանակներում այլ կարծիքներ ու մտադրութիւններ էին շրջանառուում: Աւետիս Ահարոնեանն իր գրառումներում («Սարդարապատից մինչեւ Լոզան», Եր., ԵՊՀ հրատ., 2001) նկատում էր, թէ «թիւրքասիրական հովը շատ ուժեղ է ֆրանսական պաշտօնական շրջանակներում», Հայաստանի մանդատի հարցը քաջքուտ էր արեւմտեան տէրութիւնների՝ ԱՄՆ-ի, Անգլիայի, Ֆրանսայի, Իտալիայի դիւանագիտական կաբինետներում: Ֆրանսայի արտգործնախարարութեան տնօրէն J. Guitt-ը անկեղծանում էր, թէ «Քանի որ Կիլիկիան միանալու է Հայաստանին, /□/ Ամերիկայի մանդատի տակ, ես չեմ հասկանում, թէ մենք ինչո՞ւ պէտք է գործըրկենք»: Իսկ անգլիացի լորդ Բոբերթ Սեմիլը, ի պատասխան Պօղոս Նուպարի այն հարցադրման, թէ «Ֆրանսան պարտական է Կիլիկիան նկատել որպէս հայ երկիր՝ իր մանդատի տակ», որովհետեւ խոստացել է իրեն հայերի ինքնավարութիւնն Կիլիկիայում, հարցնում է՝ «Գրաւոր խոստում ունի՞ք»: «Ո՛չ», պատասխանում է Փաշան: Այնժամ «Լորդ Սեմիլ ժպտաց բարեմտօրէն», նկատում է Ա. Ահարոնեանը: Հայաստանում թուրք-բոլշեւիկեան վտանգի դէմն առնելու համար շուտափոյթ օգնութիւն ուղարկելու հայկական կողմի խնդրանք-պահանջներին եւս Անգլիայի ու Ֆրանսայի պաշտօնական պատասխանը մէկն էր՝ «Զօրք դրկել չենք կարող», «Զօրք չկայ, դրամ չկայ»:

Իրավիճակը գնալով տագնապալից էր դառնում, եւ հաճընցիներին այլ բան չէր մնում, քան մտածել ինքնապաշտպանութեան մասին: Ընտրուած է նոր Ազգային ժողով՝ հնչակների մեծամասնութեամբ եւ երկու դաշնակցականով, Աւետիս Չաւարեանի գլխաւորութեամբ: Փոփոխութիւնն զգալի էր նաեւ ժողովրդի ընդհանուր տրամադրութեան մէջ՝ «□ա՛լ նախկին խանդավառութիւնը չկա՛ր: Բեկուած բան մը կար մթնոլորտին մէջ□»: Մայր է առնում «խուճապի այլք մը»□ Ոմանք՝ նրանց մէջ նաեւ կարապետ իշխանեանի երկու փեսաները՝ Տիգրանն ու Թորոսը, որոշում են ընտանիքներով տեղափոխուել Ատանա: Տիրանը, սակայն, այլ կարծիքի էր՝ «Իսկ մնացած ժողովուրդը, մտատանջուած է նա, - ձգենք անտէր անտիրակա՞ն□»: Ըստ էութեան, նա եւս դէմ չէր մեկնելու գաղափարին, բայց ո՛չ անհատական ձեռով, այլ հաւաքականորեն, ամէնքը միասին, կարծում էր, որ պէտք է գտնել «պաշտպանուած հեռանալու ձեւը», քանի դեռ ուշ չէ:

Այդ իրավիճակում է, ահա, որ Հաճըն է ժամանում «Անդրանիկի բարձրաստիճան սպաներէն» Սար-

գիս ձեպեճեանը, ով, թերեւս, հենց Զօրավարի հրահանգով, ծրագրել էր «Կիլիկիոյ մէջ կազմաւորուած Հայկական Լեզեմին տեղ, իսկական հայկական բանակ մը ստեղծել հայկական հրամանատարութեամբ»: Խորհրդակցելով Ազգային Միութեան նոր ատենապետ Աւետիս Չաւարեանի հետ՝ որոշում է Սարգիս ձեպեճեանին նշանակել «Հաճնոյ պաշտպանութեան գինուորական ընդհանուր հրամանատար»: Արամ Կայծակն իր խմբով գինաթափում է Պօղոս պէյի ժանդարմներին եւ առգրաւում գէնք ու գինամթերքը՝ այդ ամէնը դնելով ընդհանուր հրամանատարութեան ղեկավարութեան տակ: Փոխուած է նաեւ Հաճընի գալմաքամ-Տեղակալը՝ քաղաքը լքած Արմենակ Քիրեճեանի փոխարէն, Տեղակալ է կարգուած Կարապետ Չալեանը, իսկ ժանդարմների նոր հրամանատար՝ «Միսեցի հարիւրապետ» Կարապետ Լաչինեանը:

Ատանայի Ազգային մարմինը, սակայն, հորդորում էր, որ մնան եւ պաշտպանուեն: Քրոջ՝ Վիկտորիայի ծննդաբերութեան լուրն առնելով, Տիրանն ու Ֆլորանսը շտապում են գնալ Ատանա: Այնտեղ, օգտագործելով առիթը, Տիրանը մի շարք հանդիպումներ է ունենում, մասնաւորապէս, Ազգային Միութեան նախագահ, «Սասնոյ Արծիւ» Միհրան Տամատեանի հետ: Վերջինս պնդում է, թէ իրենք էլ վճռական են Հաճընը պահելու հարցում, բանակցում են շահագրգիռ խոշոր պետութիւնների հետ, լուրջ աշխատանքներ են տանում «Հայկական Լեզեմը, մեծ մասով» Հաճըն տեղափոխելու համար: «Ասիկա, խնդրեմ քաղաքական խաղ չէ, այլ ռազմավարութիւն՝ մեր անկախութեան սրբաբան ձամբուն վրայ, - ասում է նա: □ /□/ մենք վճռած ենք Հաճընի հարցով ոչ մէկ զիջում կամ ոտնձգութիւն կատարել: Միայն պէտք ունինք ձեր հասկացողութեան եւ նեցուկին»: Այսինքն՝ «որ դուք ալ, գոնէ քանի մը ամիս ակոսանիդ սեղմած, տոկաք եւ չլքէք Հաճընը□»: Տիրանը Տամատեանից բաժանուած է անորոշ, «պղտոր գզացումներու» բեռով:

Հաճըն վերադառնալով՝ Տիրանը եղբօր՝ Պարոյրի հետ հրաւիրում է Բարձր հաւաք՝ ստեղծուած վիճակը ներկայացնելու եւ որոշում ընդունելու համար: Նա յուսախաբ էր յատկապէս դաշնակիցների՝ Անգլիայի ու Ֆրանսայի հարցում, որոնք կարծես «մրցումի ելած են, թէ ո՞վ կրնայ աւելի շատ եւ շուտ սիրաշահիլ քեմալական շարժումը»: Ան թէ ինչու, փրկութեան միակ ելքը տեսնում էր կազմակերպուած ձեռով ժողովրդին Հաճընից դուրս բերելու մէջ, «այն ալ՝ ապաւինելով միայն

մե՛ր սեփական ուժերուն եւ միջոցներուն վրայ»: Ս. ձեպեճեանի կողքին առաջիններից մէկը գինուորագրուած Մեքրոպ Շիրտմեանը համաձայնում է Տիրանի հետ, իսկ, ահա, Արամ Կայծակն այդ առաջարկը դաւաճանութիւն է համարում: Ընդհանրապէս, դաշնակ Արամի կերպարը գրողը կերտել է խմբապետական յայտնի յատկանիշներով, բայց նաեւ ազնիւ ու անշահախնդիր հայրենասէրի խառնուածքով: «Աղօներ, եղբայրներ՛, ծնկաչոք կ'աղաչեմ, կը պաղատիմ, - բացականչում է նա, - մի՛լքէք Հաճընը սիրուն, մեր կեանքի աղբիւրը վճիտ, մեր մայրը թանկագին»: Արամն արդար վրիժառուի երկար ճանապարհ էր անցել, վէպի հեղինակը նկատում է, թէ յետագայում շատերը «փորձեցին Հաճնոյ ողբերգական վախճանի պատասխանատու նկատել Արամին բիրտ վարմունքը, բայց ճնշիչ փաստեր եկան ապացուցանելու, թէ Ֆրանսո-թուրք գաղտնի համաձայնութեամբ արդէն վճռուած էր ամբողջ Կիլիկիոյ հայութեան դառն ճակատագիրը»:

Վերջապէս, Հաճընի կառավարիչ Կ. Չալեանի առաջարկով, ժողովականները որոշում են առաջիմ Սրբազանին, Վերապատելի Յարութիւն Խաչատուրեանի եւ Ֆրանսերէնի թարգմանիչ Շմաւոն Փոստոնեանի հետ, ուղարկել Ատանա՝ իշխանութիւնների հետ տեղում կապը պահելու եւ Հաճընի շահերը պաշտպանելու համար: Միաժամանակ, որոշում է նաեւ զորահանդէս կազմակերպել՝ ժողովրդի ոգին բարձրացնելու նպատակով: Մինչդեռ Տիրանն ու Պարույրը դժգոհ են մնում այդ «կարկտան որոշումէն», քանզի «ժամանակը շատ, շատ սուղ էր»: Եւ իրօք, շուտով վրայ է հասնում «սպասուած ու չսպասուած ճգնաժամը»: Քեմալական միլիկ կազմակերպուած զորախմբերը հարձակման են անցնում՝ գրաւելով «յառաջապահ բերդը՝ Շար գիւղը»:

Սկսում է կազմակերպուել Հաճընի ինքնապաշտպանութիւնը: Պարոյրը, մի կողմ դնելով փաստաբանական իր ասպարէզն ու գրասենեակը, ստանձնում է հեծելազորի ղեկավարութիւնը, որի «կրակի առաջին մկրտութիւնը» տեղի է ունենում Մարտա թուրքական գիւղում՝ յաջող վախճանով: Կարապետ էփիխանեանը ձեռնամուխ է լինում երիտասարդներին եւս ռազմական գործին նախապատրաստելուն: Սակայն, չնայած ձեռնարկուած միջոցներին, «թրքական օդակը հետզհետէ կը սեղմուէր Հաճընի շուրջըրը»: Շատ չանցած՝ ընկնում է Վահկան: Իսկ Ատանայից եկած լուրերը հասկանալի են: Վերջինս՝ Տամատեանի հեռագիրը հորդորում էր չլսել Սրբազանի տագնապները եւ մի երկու շաբաթ համբերել ու դիմանալ՝ սպասելով օգնական ուժերի: Պաշարուած Հաճընի համար չափազանց դժուար էր գործնական որոշում կայացնելը, մինչդեռ իրադարձութիւնները զարգանում էին կայծակնային արագութեամբ: Ատանայում՝ Աբգարեան դպրոցում, կազմակերպուած հաւաքի ժամանակ Տամատեանը հռչակում է «Կիլիկեան Հայկական Հանրապետութեան ծնունդը՝ ֆրանսական փառապանծ հովանիին ներքո»՝ իր նախագահութեամբ: Սակայն շատ շուտով պարզուած է նման քայլի քաղաքական անհեռատեսութիւնը: Ֆրանսացի բարձրաստիճան սպայի առաջնորդութեամբ անակնկալ դահլիճ խուժած «գինուորներու գունդ մը» կասեցնում է ինքնակամ այդ որոշում-

մը եւ Տամատեանին առաջնորդում Կիլիկիայի գլխաւոր կառավարիչ, նահանգապետ Պրեմոնի մօտ:

Մայիսին սկսում է քաղաքի կատարեալ պաշարումը՝ «Լուր էր նոյնիսկ կենսական հեռագրատուփն ալ»: Այնուամենայնիւ, Արամի ու Մեքրոպի գինեալ խմբերը մի քանի յաջող յարձակումներ են գործում թրքական գրաւեալ բնակավայրերի վրայ՝ ազատելով տասնեակ հայ որբերի: Յիսնապետ Լաչինեանն իր խմբով կիրճերից մէկում մարտի է բռնուած թուրքական ջոկատների հետ եւ ամբողջութեամբ չէզոքացնում նրանց: Արամ Կայծակին փոքրաթիւ ուժերով յաջողում է լուեցնել թշնամու թնդանթը□

Հաճընը հերոսաբար դիմադրում էր, բայց ուժերն անհաւասար էին, դաշնակիցների խոստացած օգնութիւնը չկար, եւ դրութիւնը շարունակում էր օրհասական մնալ: Թուրքական նոր յարձակումը լիովին քայքայում է հաճընցիների դիրքերը: ձեպեճեանն ու Չալեանը ինքնասպան են լինում: Միհրանը, երկու ուղեւորով առաջ նետուելով, լուեցնում է կամուրջն անցնող ժողովրդին հնձող թշնամու գնդացիքը եւ պայթեցնում իրեն: Թույն խմելով կեանքներին վերջ են տալիս նաեւ Տիրանն ու Ֆլորանսը: Ի վերջոյ, Միհրանի հերոսութեան շնորհիւ ազատուած կամուրջն անցնում է 600 հոգի, որոնցից 420-ն է հասնում Ատանա ու փրկվում կոտորուելուց: Այդպիսով, «Հազիւ ծնած, վերջ կը դուռէր մեր Կիլիկեան երագին», - դառնութեամբ արձանագրում է Սարգիս Վահագնը:

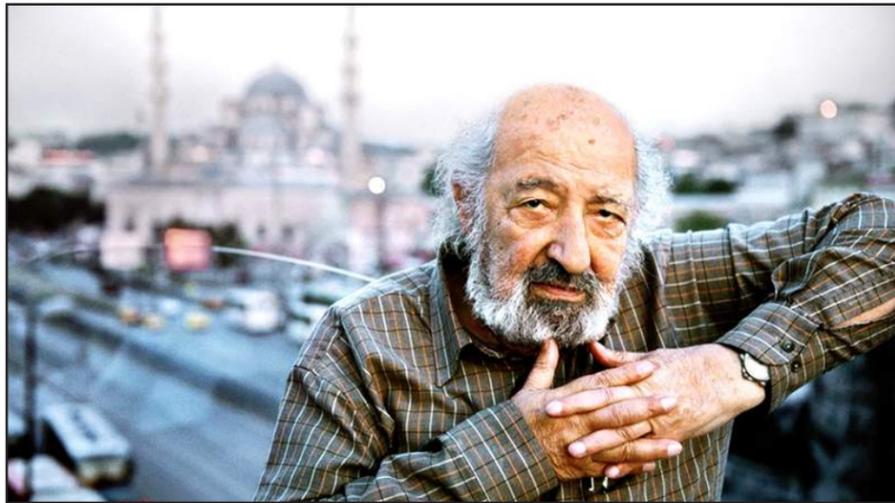
«Հաճընը սիրուն» վէպի հերոսները սոսկ գաղափարակիրներ չեն, նրանք ներկայացուած են նաեւ իրենց անհատական կեանքի դրոսագնքներում, ընտանեկան, կենցաղային միջավայրերում: Գրողը չի խուսափել հայ-թուրք յարաբերութիւններն արտացոլումից եւս: Յատկանշական է, մասնաւորապէս, Նուրիի կերպարը: Ֆլորանսի հոր՝ Սարգիս աղայի ատաղձագործարանի պահակն ու օգնականը, նրա ընտանիքի գրեթէ որդեգիրը հանդիսացող այս թուրքը անցած տարիներին բնակուել ու պահպանել էր նրա տունը ու վերադարձից յետոյ անխաթար վիճակում յանձնում է տիրոջը: Նուրին թեեւ յայտնում է, թէ հաճընցի թուրքերը չեն մասնակցել հակահայ հալածանքներին, լիովին ընդունում է իր ազգակիցների մեղքը, քանզի, ըստ նրա՝ «մերիները շատ, շատ գէշ վարուեցան ձեզի հետ□ հելպէթ տէ վրէժխնդիր պիտի ըլլաք□ արժանի ենք ատոր»: Պէտք է ասել, որ Նուրիի կերպարը միակը չէ Սարգիս Վահագնի գրականութեան մէջ: Արդարամիտ, գզոն դատող, հայութեան հանդէպ մեղքի ու պատասխանատուութեան զգացում ունեցող թուրքերի կերպարների հանդիպում ենք նաեւ գրողի «Վրէժը» (1965), «Արսէն եւ Խօզն» (1975), «Մենք եւ դուք» (1980) պատմուածքներում:

Գրողի գեղարուեստական մտածողութեանը իւրապատուկ պատկերաւորութիւնը, լեզուատճական հնարքները, ինչպէս՝ «Մարթա արցունքներու մէջէն աղուր ժպիտ մը ծիածանեց□» եւ նմանատիպ շատ օրինակներ, շահեկանօրէն նպաստել են վէպի գեղարուեստական կառուցի կատարելութեանը:

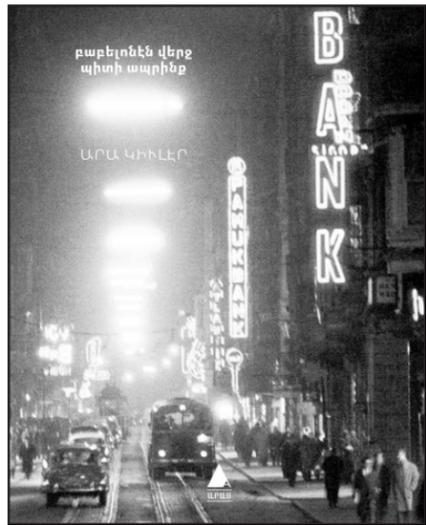
Սարգիս Վահագնի «Հաճընը սիրուն» վէպը, անկասկած, իր ուրույն տեղը կը գրաւի հայոց ինքնապաշտպանութեան ու հերոսամարտերի գեղարուեստական արտացոլմանը նուիրուած գրական յայտնի արժէքների շարքում:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

«ԲԱԲԵԼՈՆԵՆ ՎԵՐՋ ՊԻՏԻ ԱՊՐԻՆՔ»
ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ-ԼՈՒՄԱՆԿԱՐ -ԱՐԱ ԿԻԼԵՐ

Գիրքը, որ ի մի կը բերէ ստեղծագործ լուսանկարչութեան ոլորտին մէջ Թուրքիոյ միջազգային գեանի վրայ հռչակուած առաջատար արուեստագէտներէն մէկուն՝ Արա Կիլէրի, վաղ շրջանին գրառած պատմուածքներն ու յետագայի լուսանկարները, բովանդակալից կերպով կը բացայայտէ անոր նուազ ծանօթ՝ գրողի ու պատմուածագիրի ինքնութիւնը: Թրքերէն, հայերէն եւ անգլերէն համաժամանակեայ, եռհատոր աշխատարկութիւնը կը վերածուի «լուսա-պատմուածքի պատկերազարդ» մը՝ հետապնդելով հաւանական գուգորդումները ընդմէջ Արա Կիլէրի գրութիւններուն ու երեւակայական աշխարհին: Կիլէրի կարծիքով, իր պատմուածքները կարեւոր դեր ունեցած են լուսանկարչներուն մէջ իմաստալից պահը որսալու ու անոնցմով համադրութիւն մը ստեղծել կարենալու ուղղութեամբ: Արուեստագէտը իր այս տասներեք պատմուածքը կը բնութագրէ որպէս լուսանկար: «Բաբելոնէն վերջ պիտի ապրինք» կ'ապացուցէ, որ Արա Կիլէրն ո'չ միայն իր լուսանկարներով, այլ նաեւ պատմուածքներով ալ կը պատկանի «պատկերաւոր աշխարհին»:

ԳԻՐՔԵՆ ՀԱՏՈՒԱԾ

Շարժանկարին մէջ քովս աղջիկ մը նստաւ: Կին մը կամ աղջիկ մը: Չեմ ճանչնար, պէտք չունիմ երբեք ճանչնալու: Ան ալ գիտ չի ճանչնար, պէտք ալ չունի ճանչնալու: Մութ էր: Ճերմակ պատառին վրայի սեւ գլխարկով մարդը չորս ձեռք կրակեց դեղին կնոջ ու կինը գետին ինկաւ: Աղջկան մարմինը բաւական տաք ու հրապուրիչ է եղեր: Եթէ լոյսերը վառին, ըստ մեր երկրին սովորութեան, խայտառակ պիտի ըլլանք: Ընկեր մը ունէի ինծի այսպիսի պատահար մը պատմած էր: THE END. Աղջիկը

տգեղ է եղեր: Վստահ եղէք, ո'չ մէկուն մտքին մէջ գէշութիւն կայ այս դարուս: Օրինակի համար ես, բարձրասակ նաւաստին, մինչեւ հիմա բրածոներէս ո'չ մէկուն համար կը գղջամ: Մինչեւ այսօր փափաքածներս ըրի, ասկէ վերջ դարձեալ պիտի ընեմ: Եթէ ուզեն, երկրին վրայ ապրող բոլոր մարդիկը ինծի հետ գօտին, ես դարձեալ անոնց ցաւերուն հետ ցաւ պիտի զգամ: Ամէն անհատ փափաքածին պէս թող ապրի: Ասոր մէջ ի՞նչ վնաս կայ: Աշխարհը նոյն թուականին է որ պիտի կործանի: Ես օրէնքներու հնազանդեր եմ կամ ոչ, դուն մահապարտի ճերմակ զգեստով կախաղանին եռոտանիներուն մէջտեղ, երեք ժամ անշարժ մնացեր ես, ինչ կայ որ, ըլլալիքը միշտ նոյնն է: Արդեօք կարեւորը երկու բեւեռներու համաձայնութիւնն է: Ըսենք որ համաձայնեցան, ինծի՞ ինչ: Ըսենք որ չհամաձայնեցան, դարձեալ ինծի՞ ինչ: Ես նաւաստի մըն եմ: Այսօր այս նաւով, վաղը միւս նաւով ա'լ աւելի ուրիշ օր մըն ալ ուրիշ նաւով մը ծով պիտի բացուիմ: Իմ աշխարհս անհուններն է: Եթէ փոթորիկը զօրաւոր ըլլայ ու ընկղմինք, ձուկերը ինչոյք պիտի սարքեն: Իսկ եթէ պատերազմի ընթացքին բլուրի մը ստորոտը անյազ բնութեան նորածին լոյսին ներքեւ, կարծր ու տաք փամփուշտով մը անդիի աշխարհ ճամբորդեմ, այն ատեն ալ որդերը ինչոյքի պիտի տիրանան: Արդիւնքը նոյնը ըլլալէ վերջ ես, բարձրասակ նաւաստին, օրս օր ընել կ'աշխատիմ: Այս գիշեր ուշադրութիւն ըրէք, ձեր դրան առջեւն անպայման մէկը սուլելով պիտի անցնի: Այդ մարդը ես պիտի ըլլամ:

ԱՐԱ ԿԻԼԵՐ

1928-ին ծնած է Պոլիս: Յայտնի է որպէս Թուրքիոյ մէջ ստեղծագործ լուսանկարչութեան համաշխարհային ասպարէզին վրայ հռչակուած կարեւորագոյն ներկայացուցիչը: Լիսէի ուսման տարիներուն աշխատած է շարժանկարի սթիւտիոներուն ու շարժարուեստի բոլոր ճիւղերուն վրայ: 1951-ին աւարտած է Կեդրոնական վարժարանը: Թատրոնի ու դերասանութեան դասընթացներու հետեւած է Մուսիկի էրթուրուլի մօտ: Այդ տարիներուն է որ գրական հանդէսներու եւ հայալեզու թերթերուն մէջ հրատարակուեցան իր պատմուածքներն ու հարցազրոյցները: Բարձրագոյն կրթութիւնը կը ստանար Ստանպուլի համալսարանի

Շար.ը էջ 19

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

«ԿԵԱՆՔԻՍ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԾԻԱԾԱՆԻ ԳՈՅՆԵՐՈՎ»

Յեղինակ՝ Մաքրուհի Թաթուլեան-Խաչատուրեան

Շնորհակալութեամբ ստացանք վերը նշուած վերնագրով 280 մեծադիր էջերէ բաղկացած վերջերս Պէյրութի մէջ լոյս տեսած հատորը: Կրթական վաստակաւոր գործիչ, լիբանանեան հայկական դպրոցներու երկարամեայ ուսուցիչ Մաքրուհի Թաթուլեան-Խաչատուրեանը անուանի դէմք մըն է հայ իրականութեան մէջ:

Գիրքը նուիրուած է հեղինակի Թագուհի եւ Մարի քոյրերու յիշատակին: Աւելի քան երեք տասնամեակ շփուելով մայր Հայրենիքի, Ամերիկայի եւ Լիբանանի հայ մտաւորականներու, գրական եւ քաղաքական գործիչներու հետ, երկարամեայ ուսուցչուհի Մաքրուհի Խաչատուրեանը գրի առած է իր խոհերն ու տպաւորութիւնները եւ միաձուլելով իր հոգեկան ազնիւ զգացումներու հետ ներկայացուցած է հայ ընթերցողին:

Գրի առնուած նկարագրութիւնները չափէն աւելի հետաքրքրական են, որոնց մէջ կը զգացուի հեղինակի հոգևոյն ազնուութիւնը, անկեղծութիւնը եւ պատմելու զնահատելի շնորհն ու տաղանդը: Մնայուն եւ արժէքաւոր հատոր է Մաքրուհի Թաթուլեան-Խաչատուրեանի սոյն աշխատութիւնը, որ կը կարդացուի հետաքրքրութեամբ:

Գիրքի վերջաւորութեան գետեղուած են Հայաստանի մշակութային մարմիններու, ինչպէս եւ սփիւռքահայ մտաւորականի զնահատագրերը եւ ողջոյնի խօսքերը: Շնորհակալելով վաստակաւոր ուսուցչուհի Մաքրուհի Թաթուլեան-Խաչատուրեանի արժէքաւոր այս հատորի լոյս ընծայումը, կը մաղթենք իրեն երկար կեանք եւ առողջութիւն: Ն. Բ.

ՀԱՅ ԾՐԱԳՐԱԴՈՐՈՂՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ԻՐԵՆՑ ՎՃԱՐՈՎԻ ՅԱԲԵԼՈՒԱԾՆԵՐԸ ՏԵՂԱԴՐԵԼ ԵՒ ՎԱՃԱՌԵԼ «GOOGLE PLAY»ՈՎ

Այսուհետեւ mobile ծրագրաւորողները կրնան Հայաստանէն «Android Google Play»-ի մէջ տեղադրել եւ վաճառել իրենց ստեղծած յաւելուածները:

Հայաստանի զբօսաշրջութեան, կապի եւ տեղեկատուական արհեստագիտութիւններու նախարարութեան լրատուական ծառայութիւնը կը տեղեկացնէ, որ մինչ այժմ հայ ծրագրաւորողները հնարաւորութիւն ունէին «Google Play»-ի մէջ տեղադրելու անվճար յաւելուածներ, որոնք հասանելի էին ամբողջ աշխարհին: Սակայն, վճարովի յաւելուած, որ կրնայ պարունակել ներյաւելուածային զնումներ (in-app purchase), Հայաստանի մէջ բացուած ծրագրաւորողի հաշիւները (Developer account) չէին կրնար տեղադրել, որովհետեւ Հայաստանը ընդգրկուած չէր Google-ի կողմէ արտօնուած երկիրներու ցանկին մէջ: Տեղական ընկերութիւնները ստիպուած կ'ըլլային այլ երկիրներու մէջ բանալու «Developer account» եւ հարկ վճարելու այլ երկիրներու մէջ իրականացած վաճառքներուն դիմաց: Դժուարութիւններ կը յայտնուէին նաեւ

գումարը ստանալու ընթացքին, որովհետեւ «Google»-ը գումարը կ'ուղարկէր միայն տուեալ երկրին մէջ բացուած դրամատնային հաշիւներուն:

Հայ մասնագէտները բազմաթիւ անգամներ բողոքած էին այս անյարմարութեան մասին: Հայաստանի զբօսաշրջութեան, կապի եւ տեղեկատուական արհեստագիտութիւններու նախարարութեան եւ «Google» ընկերութեան ներկայացուցիչներուն միջեւ նախորդ տարուան արդէն բանակցութիւններ կ'ընթանային այս ուղղութեամբ:

Վերջապէս, անցեալ շաբաթ, այդ բանակցութիւնները յաջողութեամբ աւարտեցան: Հայաստանի մէջ արձանագրուած ընկերութիւնները կրնան վաճառել իրենց յաւելուածները «Google Play»-ի մէջ եւ ստանալ եկամուտներ:

Այս հարցը իրական խոչընդոտ էր հայ ծրագրաւորողներու համար: Անոր վերացման իբրեւ արդիւնք՝ Հայաստանի մէջ արտադրող mobile յաւելուածներուն թիւը այսուհետեւ պիտի աճի եւ միջազգային շուկային մէջ անոնց սպառման ծաւալները պիտի աւելնան:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԵՒ ԳԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ԿԱՍՈՒՐՁՆԵՐՈՒ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

Անցեալ շաբաթ Իտալիոյ շուրջ 600 հազար բնակիչ հաշուող ձէնովա քաղաքի մայրուղիին կամուրջը յանկարծ քանդուեցաւ պատճառ դառնալով 42 հոգիներու մահուան: Եւրոպայի ամենաբարձր կամուրջը նկատուող այս կառուցը շինուած է 1967 թուականին եւ մասնագէտներու կարծիքով փլուզման պատճառներէն կը նկատուի անհոգատար վերաբերմունքը, կառուցուածքային վերստուգումներու եւ վերանորոգութեան նկատմամբ ցուցաբերուած անփութութիւնը: Ինչպէս նաեւ վատ յատկագծումը:

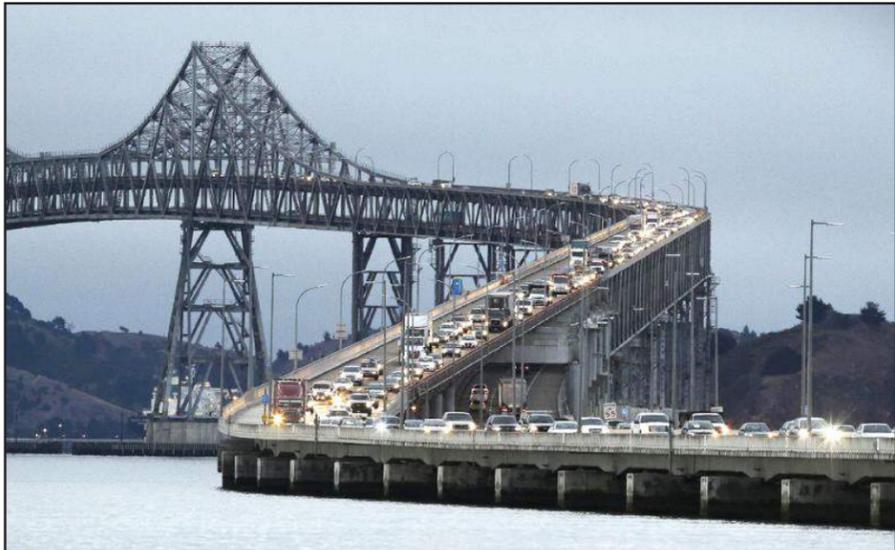
Արդարեւ անցեալ Շաբաթ օր կառավարական պաշտօնական թաղումը տեղի ունեցաւ ձենովա Մօրանտո կամուրջի մասնակի քանդումի գոհերուն համար: Ա 10 կոչուող մայրուղին հիւսիսային Իտալիան կը միացնէր Ֆրանսայի հետ եւ Իտալիոյ ամենաբանուկ

թեան դերօշները կիսով վար առնուած էին: Նմանապէս ձենովայի ֆուլթայոլի բոլոր խումբերն իրենց մրցումները յետաձգեցին:

Այս առթիւ Իտալիոյ վարչապետը յայտնեց թէ մօտ ատենէն բովանդակ երկրի կամուրջները հիմնական վերստուգումի պիտի ենթարկուին ու վերանորոգութեանց ծրագիր պիտի մշակուի:

Միւս կողմէ բովանդակ Եւրոպայի մէջ շատ մը կամուրջներ խղճալի վիճակի մէջ են: Տարեսկիզբին յայտարարուեցաւ որ Ֆրանսայի ճանապարհային կամուրջներու մէկ երրորդը նորոգութեանց կը կարօտի, իսկ անոնց եօթ առ հարիւրը փլուզման վտանգի ենթակա է:

Իսկ դաշնակցային Գերմանիոյ մէջ, անցեալ տարի յայտնի դարձած է ճանապարհային կամուրջներու 12.4 առ հարիւրը վատ

կամուրջներէն մին կը համարուէր: Յուդարկաւորութեան անձամբ ներկայ եղած են նախագահ Սերժիօ Մաթարէլլան, վարչապետ վարչապետ ձիուզեբէ Գօնթին, Մաթէօ Սալվինի եւ այլ անձնաւորութիւններ: Քաղաքի համագումարներու դահլիճին մէջ կայացած թաղման արարողութեան կը նախագահէր շրջանի արքեպիսկոպոսը՝ Կարտիւնալ Անճելօ Պակիասագօն:

Յուդարկաւորները յոտնկայս եւ ծափահարութիւններով ողջունեցին համագգեստաւոր փրկարար ջոկատի առաջին անդամները: Կարգ մը գոհերու ընտանիքները մերժեցին մաս կազմել յուդարկաւորութեան արարողութեան, իրենց բարկութիւնը յայտնելու այս ողբերգութեան բուն պատճառին: Տակաւին յայտնի չէ թէ փլուզման պատճառը քանի ինքնաշարժ եւ մահացող կրնայ ըլլալ: Իտալիոյ ժողովուրդին հետ համերաշխութիւն արտայայտութեան համար երկրի ինչպէս նաեւ եւրոպական Միու-

վիճակի մէջ է, 12.5 առ հարիւրն ալ լաւ վիճակ ներկայացնէին:

Այս տարուան տուայնիւրու համաձայն ԱՄՆ-ի 613,000 կամուրջներու 54,000ը շուտափոյթ նորոգութեանց կը կարօտին: Իսկ միայն Գալիֆորնիոյ մէջ 8,300 կամուրջ կայ, որոնք տարիքը 50է վեր է: Հետազօտութեանց հետեւանքով ներկայիս 1,300 կամուրջ կառուցուածքային թերութիւններ ունի:

Գալիֆորնիոյ նահանգային կառավարութիւնը յստակ ծրագիրներ մշակած է բովանդակ նահանգի կամուրջներու վերանորոգութեանց առնչութեամբ: Հսկայական գումարներ նախատեսող այս երկարաժամկէտ բլանի իրագործման համար վառելանիւթի գիններուն վրայ 12 առ հարիւր հարկ (tax) աւելցուցած է: Արդարեւ այս որոշումը կը նկատուի անարդար, քանի որ պարզ գործաւոր մը եւ ունեւոր մը նոյն համեմատութեամբ հարկ պիտի վճարէ, երբ անոնց անհաւասար եկամուտ ունին:

ՈՒՐԻՇՆԵՐՈՒ ԱԶԴԵՑՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ ՉՅԱՅՏՆՈՒԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Մի խոստանաք: Եթէ խոստացած էք՝ կատարեցէք: Յիշեցէք, թէ որքան յաճախ ուրիշներու ճնշման տակ չմտածուած խոստումներ տուած էք: Կարգ մը մարդիկ կրնան յատուկ կերպով ձեզ դրդել չմտածուած խոստումներ տալու, իսկ յետոյ շահագործել ձեր մեղքի զգացողութիւնը: Պարզապէս խոստումներ մի տաք, բայց եթէ արդէն խոստացած էք՝ կատարեցէք: Այդ պարագային՝ յաջորդին երկու անգամ մտածեցէք, մինչեւ աւելորդ պարտականութիւններ ստանձնելը:

- Եթէ ձեզմէ որեւէ բան չեն խնդրեր՝ անպոչ դգալի պէս ձեր օգնութիւնը մի՛ առաջարկէք: Յաճախ մենք, առաջնորդուելով զուտ բարի նկատառումներով, միայն աւելի կը վատացնենք ամէն ինչ՝ պարզապէս որովհետեւ մեզմէ օգնութիւն չէին խնդրած:

Ատոր համար ալ մեր ջանքերը չեն գնահատուիր: Իսկ աւելի վատ է, երբ մարդու մը փոխարէն ուրիշ մը կը խնդրէ: Նման իրավիճակի մէջ մենք կը խախտենք այլ՝ «Քեզի պէտք է՝ դուն ըրէ» օրէնքը: Եթէ ձեզի ակնյայտ կը թուի, որ մարդը օգնութեան կարիք ունի, օգտուեցէք՝ հնարաւորութենէն ու պարզեցէք՝ արդեօք ան պատրաստ է ատիկա ընդունելու ձեզմէ:

- Եթէ խնդրեն՝ մի՛ մերժէք: Իւրաքանչիւր խնդրանք կ'ենթադրէ շնորհակալութիւն: Շատերուն բնորոշ է դատարկ խոստումներ տալը կամ մարդոց լաւութիւնները մոռնալը:

Կատարեցէք խնդրանքը, բայց մի կաշկանդուիք պատասխան լաւութեան մասին խնդրելու: Հաւանաբար՝ նոյնիսկ նախապէս:

- Ապրեցէք ներկայով, այլ ո՛չ թէ անցեալով կամ ապագայով: Ասիկա ամենակարեւոր օրէնքնեւրէն մէկն է, որ կ'օգնէ ազատելու ձեզ ձեր նախկին կերպարին հետ

համեմատելու սովորութենէն: Մենք երբեք չենք ուզեր ըլլալ մեր վիճակէն աւելի վատ, եւ ասկէ յաճախ կ'օգտուին ուրիշները: Օրինակ, «Նախապէս դուն այդպիսին չէիր» մտքին ձեւը դիւրութեամբ կը կասեցուի «Ատիկա արդէն անցեալ է» պատասխանով: Քաղցր ապագայի խոստումները դիւրութեամբ կը կանխուին հետեւեալ հարցով. «Ատիկա ապագային, իսկ հիմա ի՞նչ կ'առաջարկես»:

- Մի՛ կապուիք: Յաճախ մենք այնքան ուժեղ կը կապուինք դիմացինին, առարկայի մը կամ զբաղումի մը, որ կը վտանգուի մեր հոգեկան հաւասարակշռութիւնը: Յիշեցէք, որ այդ զգացմունքային կապերուն միջոցով շատ դիւրութեամբ կրնան մեզի շանթաւ ենթարկել: Թոյլ մի տաք ձեր մտերիմներուն դառնալ ընտանեկան անհաբեկիչներ:

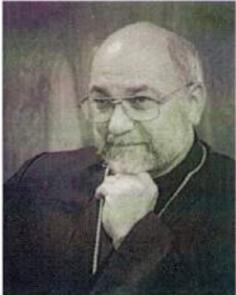
- Նպատակներ մի՛ դնէք, նպատակ պէտք է փարոսի դեր կատարէ: Նպատակաւոր ըլլալը շատ կարեւոր է: Բայց եւ այնպէս ճշմարտութիւնը այն է, որ եթէ նպատակը սխալ դրուած է՝ ատոր ձեռքբերումէն ետք կրնա դատարկութեան զգացողութիւն ունենալ: Ամենայն հաւանականութեամբ այդ նպատակը ձեզի ուրիշները ներշնչած ըլլան: Ատոր համար ալ միշտ փորձեցէք պատկերացնել, թէ ինչ պիտի ընէք ձեր նպատակը իրականացնելէ յետոյ: Արդեօ՞ք ատիկա ձեզի երջանկութիւն պիտի բերէ:

- Մի՛ խանգարէք: Բոլոր օրէնքներէն ամենահանճարեղը: Ատով կարելի է ու պէտք է առաջնորդուիլ թէ՛ դուք ձեզի, թէ՛ ուրիշներու հանդէպ: «Մի խանգարէք, խնդրեմ» արտայայտութիւնը կրնայ իսկական հրաշքեր գործել: Կարեւորը այն է, որ այդ արտայայտութիւնը ըսէք աւելի շուտ, քան պիտի սկսիք զայրոյթ ու տհաճութիւն գրգռել:

St. Gregory Armenian Church

SAVE THE DATE

Under the Auspices of
His Eminence
Abp. Hovnan Derderian
Primate of the Western Diocese

Celebration of the 20th Anniversary of Ordination
To the Sacred Priesthood of Christ
And the 50th Anniversary of Service to the
Armenian Apostolic Church

of
Rev. Fr. Archpriest Sarkis Petoyan
On Sunday, September 9, 2018
10:30 a.m. Celebration of Divine Liturgy
Immediately Followed by a Luncheon at Geragos Hall
2215 E. Colorado Blvd. Pasadena, CA 91107

ԱՅՍ ՆՇԱՆՆԵՐԸ ՅՈՅՑ ԿՈՒ ՏԱՆ, ՈՐ ԴՈՒՔ ՈՒՆԻՔ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԱՍՈՒՄԻՆ

Անթերի մարդ գոյություն ունի, սակայն երբ մենք կը սիրահարինք՝ ընտրեալը կը թուի ամենահիանալին: Ժամանակի ընթացքին, բնականաբար, կրնան կասկածներ առաջանալ՝ արդեօ՞ք մենք կատարած ենք ճիշդ ընտրութիւն: Այսպէս, կատարեալ ամուսինի քանի մը բնորոշ յատկանիշ.

1) Ձի վախնար բարդութիւններէն եւ կը լուծէ խընդիրները - Դժուար պահուած ան միշտ պատրաստ է դէմ տալու իր տղամարդկային ամուրը ուսը:

2) Կրնայ ինք նուրոյն ընթերցող պատրաստել- Եւ միտքամանակ չօգտագործել ամբողջ ամանեղէնը: Տղամարդկային տեսք ունեցող եւ ընթերցող պատրաստելու կարողութիւն ունեցող ամուսինը կատարեալ է: Այդպէս կը կարծեն ժամանակակից կիները: Եթէ նոյնիսկ ան միայն մաքրէ բանջարեղէնը եւ գեղեցիկ մատուցէ՝ ատիկա բաւարար է:

3) Միշտ կ'աջակցի, եթէ նոյնիսկ դուք լուրջ սխալ մը ըրած ըլլաք- Մենք բոլորս սխալներ կ'ընենք, եւ երբ ատիկա տեղի կ'ունենայ, ձեր երկրորդ կէսը պէտք է միշտ ձեր կողքին ըլլայ: Նոյնիսկ եթէ դուք սխալ էք, ձեզ փնտրելու փոխարէն ան պէտք է աջակցի ձեզի:

4) Ուշադրութիւն կը դարձնէ մանրուքներուն- Ատիկա չի նշանակեր, որ տղամարդը պէտք է գիտնայ ձեր կեանքի ամէն մանրուք կամ յիշէ, որ ինչ հագած էիք առաջին ժամադրութեան ժամանակ: Սակայն, ան չստակ գիտէ՝ որքան շաքար կը լեցնէք թէյին մէջ կամ որ երգն է ձեր սիրածը:

5) Ան իմաստուն է, այլ ոչ միայն խելացի- Անկասկած, օգտակար է կողքին ունենալ մարդ, որ գիտէ օրինակ՝ բնագիտութեան սկզբունքները, սակայն աւելի կարեւոր է, որ ձեր կողքին

քին ըլլայ այնպիսի մէկը, որ կրնայ ելքեր գտնել սովորական կենցաղային իրավիճակներէն: Եթէ ձեր տղամարդը ունակ է ձեզի օգտակար խորհուրդ տալու, երբ դուք, օրինակ, վիճած էք մայրիկի հետ, ուրեմն ձեր բախտը բերած է:

6) Գիտէ ինչպէս բարձրացնել ձեր տրամադրութիւնը- Երբ դուք անտրամադիր էք, ձեր տղամարդը գիտէ ինչպէս բարձրացնել զայն: Ան կրնայ կատակել, աջակցիլ կամ ընել ա'յն, ինչը պիտի օգնէ ձեզի աւելի լաւ զգալու:

7) Կրնայ պայմանաւորուել եւ փոխզիջման դիմել- Ուստիկան - ներու, գործաւորներու, լացող կիներու հետ ոչ մէկ սպառնալիք կամ կաշառք:

8) Ան չի մոռնար ձեր խնդիրներուն մասին երբ դուք կ'ելլէ տունէն- Սովորաբար տղամարդոց բարդ է կեդրոնանալ քանի մը գործի վրայ միտքամանակ, սակայն սիրող մարդը չի յետաձգեր ձեր խնդիրներուն լուծումը:

9) Ձեր կարծիքը կարեւոր է անոր համար- Ամուսինները պէտք է ոչ միայն ապրին միասին, այլեւ խորհրդատուներ ըլլան: Խօսքը մշտական հսկողութեան տակ պահելու մասին չէ: Ուղղակի կարեւոր է կարենալ միասին որոշումներ կայացնել:

10) Ան կ'օգնէ ձեզի տան գործերուն մէջ- Եթէ ձեր ամուսինը կը գնահատէ եւ կը յարգէ ձեզ, ան ձեզ տան աշխատողի չի վե՛րածեր: Ան կը գիտակցի, որ դուք ալ կը յոգնիք աշխատանքային վայրին մէջ եւ այդ պատճառով կ'օգնէ ձեզ տնային գործերուն մէջ: Ի հարկէ իւրաքանչիւր մարդ ունի իր իտէալը: Կարեւոր է գտնել ա'յն, որուն համար դուք առաջին տեղը պիտի գրաւէք եւ որուն դուք առաջնահերթութիւնը պիտի տաք:

ՁԵՐ ԶՈՒԳՆԿԵՐՈՋ ԴԵՏ ԿԵԱՆՔԸ ԱԻԵԼԻ ԴԵՏԱՔԵՐԱԿԱՆ ԴԱՐՁՆԵԼՈՒ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ

Ձեր գուզընկերոջ հետ կեանքը աւելի հետաքրքրական դարձնելու տարբերակներ

Կեանքը ձեր գուզընկերոջ հետ ձանձրալի պիտի չըլլայ, եթէ միասին լաւ ժամանակ անցընելու տարբերակներ փնտռէք:

1) Հեռու պահեցէք հեռաձայնները, երբ միասին էք: Այժմ կարծես նորոյթ է միասին նստիլ, բայց հայեացքները սեւեռել հեռաձայններուն: Շատ կարեւոր է ազատիլ այդ սովորութիւնէն՝ առնուազն այն ժամանակ, երբ երկուքդ ալ տունն էք: Համաձայնեցէք, որ տունը ըլլալու ժամանակ հեռաձայնը պիտի օգտագործէք միայն զանգերուն պատասխանելու համար:

2) Միասին պատրաստեցէք: Այլ նորոյթ մըն է այժմ առողջ սնունդը եւ այստեղ դուք կրնաք գերազանց կերպով ամբողջացնել մէկը միւսի խոհանոցային կարողութիւնները: Կազմակերպեցէք խոհանոցային մրցումներ կամ իրարու հետ բարդ ճաշատեսակներ պատրաստեցէք:

3) Նոր ընդհանուր ընկերներ ձեռք բերէք: Ամենայն հաւանականութեամբ ձեր ընկերներու շրջանակը տարբեր է: Լաւ պիտի ըլլար, եթէ դուք ունենայիք նաեւ քանի մը ընդհանուր ընկեր: Միասին հաւաքուեցէք եւ լաւ ժամանակ անցուցէք:

4) Գացէք ժամադրութիւններու: Հիանալի գաղափար է անոնց համար, որոնք երկար ժամանակ իրարու հետ են: Յաճախ միասին

որեւէ տեղ գացէք: Ի հարկէ, չ'արժեք ամբողջ գումարը ատոր վրայ ծախսել: Օրինակ՝ գրասանքը այգիի մէջ նոյնպէս շատ լաւ տարբերակ է:

5) Աւելի շատ բանավիճեցէք: Այս խորհուրդը անոնց համար է, որոնք քիչ կը շփուին: Փնտռեցէք փաստարկներ, պնդեցէք ձեր դիրքորոշումը, քննարկեցէք այն, ինչ որ միւսին հաճելի չի թուիր ըլլալ: Բարկանալ եւ բղաւել պէտք չէ: Փաստարկուած բանավիճերը կ'ամրացնեն ձեր յարաբերութիւնները:

6) Գտէք ընդհանուր զբոսը: Եթէ դուք ունիք ժամանակ եւ ցանկութիւն, ծրագրեցէք որեւէ նոր բան: Միասին պարի կամ դահուկ քշելու գացէք:

7) Գտէք նորը ձեր քաղաքին մէջ: Նոյնիսկ եթէ անիկա մեծ չէ, կարելի է այցելել նոր սրճարան կամ ցուցահանդէս: Ատիկա բազմազանութիւն կը մտցնէ առօրեայ կեանքի մէջ:

8) Աւելի շատ ժամանակ անցուցէք ընտանիքներով: Ամենայն հաւանականութեամբ դուք այդքան ալ յաճախ չէք այցելել ծնողներուն: Ընթերցէք ձեր աւագ քրոջ եւ անոր ամուսինին հետ, շփուեցէք զարմիկներու հետ: Ատիկա օգտակար է ե'ւ մտաւոր առումով, ե'ւ երկարաժամկէտ ներդրում է:

Դժուար պահուած բարեկամները միշտ օգնութեան կը հասնին:

9) Միասին ֆիլմեր դիտեցէք: Ֆիլմեր, մարզական մրցումներ, ամէն ինչ, որ ձեր երկուքին համար հաճելի է:

ՅԱՐԱՔԵՐՈՒԹԻՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԱՅՍ ԴԻՆԳ ՍԻԱԼՆԵՐԵՆ ՆՈՅՆԻՍԿ ԱՄԵՆԱԽԵԼԱՅԻ ԿԻՆԵՐԸ ՉԵՆ ԱՊԱՅՈՎԱԳՐՈՒԱԾ

1) Դուք չէք վստահիր ձեր առաջին տպաւորութեան- Ամենաառաջին պահը, երբ դուք կը հանդիպիք մէկուն, ձեզի կը փոխանցէ շատ ճիշդ տպաւորութիւններ այդ մարդուն մասին, քանի որ դուք դեռ անոր հետ զգացմունքային կապ չունիք ու առաւելագոյնս անաչառ էք: Եթէ ան մէկ անգամէն ձեր վրայ ձգած է անյուսալի կնամոլի տպաւորութիւն, աւելի լաւ է անկէ հեռու մնաք, քանի դեռ անոր «տոնժուանեան» չմայքները ձեր վրայ չեն ազդած ու չեն մթազնած սթափ դատողութիւնը:

2) Դուք բաւականաչափ կեդրոնացած չէք դուք ձեր վրայ- Այս մասին շատ կը խօսին, բայց ատիկա իրօք ճշարտութիւն է՝ նախ պէտք է դուք ձեզ սիրէք, յետոյ սիրէք ուրիշը, որպէսզի այդ ուրիշն ալ ձեզ սիրէ ու յարգէ: Երբ դուք գիտէք ձեր գիրը՝ պէտք չէ ձեր ժամանակը, ուժն ու զգացմունքները վատնէք մարդու մը վրայ, որ չի գնահատեր ատիկա ու փոխադարձաբար չի պատասխաներ:

3) Դուք չէք ուզեր հաւատալ, որ ոչ բոլոր ժամադրութիւններն են, որոնք կ'աւարտին յարաբերութիւններով- Եթէ դուք իւրաքանչիւր նոր տղայէ կ'անկախէք, որ ան ըլլայ ձեր միակը, դուք միանգամայն ձեզի կը նախապատրաստէք անխուսափելի հիասթափութեան: Աւելի լաւ է ատոր վերաբերիք իբրեւ նոր մարդու հետ

ծանօթանալու եւ նոր փորձ ստանալու հնարաւորութիւն, որուն հիման վրայ դուք աւելի լաւ պիտի հասկնաք, թէ ձեզի ով պէտք է կեանքի մէջ:

4) Դուք կը վախնաք տղամարդուն առաջին անգամէն լուրջ հարցեր տալու- Ի հարկէ, առաջին ժամադրութիւնը պէտք է թեթեւ ու անհոգ ըլլայ, բայց արդէն 2-3 ժամադրութեան ընթացքին դուք պէտք է պարզաբանէք ձեզի համար կարեւոր հարցերը: Եթէ ան կ'ըսէ, որ նոր ամուսնալուծուած է կամ ալ դեռ պատրաստ չէ զաւակներ ունենալու, իսկ ձեր նպատակը ամուսինն ու ընտանիքն են, ուստի դուք կրնաք հասկնալ, թէ ինչ յարաբերութիւնն է ներ կը փնտռէ ան: Անկեղծ եղէք ձեր ցանկութիւններուն հարցով, որ պէսզի ժամանակ չվատնէք ու յետոյ դուք ձեզ չփնտրէք ատոր համար:

5) Դուք կը շարունակէք յարաբերութիւնները, որոնք ոչ մէկ տեղ կը տանին ու այդպէս կը վարուիք մշտապէս- Այդ մշտական հարողագրութիւնները՝ երեկոյեան հանդիպելու առաջարկով, հակառակ անոր, որ դուք երբեք նորմալ յարաբերութիւններ չէք ալ ունեցած: Խնդիրը այն է, որ այդպիսի յարաբերութիւնները ձեզի կը շեղեն իսկական յարաբերութիւններ որոնելէն: Եթէ ձեզի այլ մակարդակ պէտք է՝ աւելի ցած մակարդակին մի համաձայնիք:

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԲԱՂԱԴՐԱՏՈՄՍ, ՈՐ ՊԻՏԻ ԿԱՆԳՆԵՑՆԵ ԶԵՌՔԵՐՈՒՆ ԾԵՐԱՅՈՒՄԸ

Ծերացումը բնական շրջափուլին մէկ մասն է, որուն մէջ ոչ մէկ անսովոր բան կայ եւ մենք բոլորս ալ պիտի անցնինք այդ փուլէն: Ծերութեան առաջին նշանները, ցաւօք, ի յայտ կու գան մեր մաշկին վրայ:

Առաջինը, զոր մենք կը սկսինք նկատել, աչքերուն շուրջ եղած կնճիռներն են, լայնացած ծակոտ կեններն ու դէմքի, պարանոցի եւ ուսերու հատուածին վրայ յայտնուած տարիքային բիծերը: Մենք առանձնապէս ուշադրութիւն չենք դարձնել մեր ձեռքերուն վրայ, բայց անոնք նոյնպէս անխուսափելիօրէն կը տուժեն ծերացման անխուսափելի գործ-ընթացէն:

Մեր ձեռքերը արագ կը ծերանան այն պատճառով, որ մենք զանոնք առաւել յաճախ կ'օգտագործենք, քան մեր մարմնի այլ մասեր: Կը լուանք ամանեղէնը, տան մաքրութիւն կ'ընենք, կերակուր կը պատրաստենք, այս ամէնը եւ շատ այլ բաներ անխուսափելիօրէն հետք կը ձգեն մեր ձեռքերուն վրայ:

Բարեբախտաբար, կան շարք մը եղանակներ ու հնարքներ, որոնք հնարաւորութիւն պիտի տան, որ ձեռքերը դեռ երկար ժամանակ երիտասարդ ու

խնամուած տեսք ունենան:

Ահա թէ ինչպէս կարելի է ձեռքերը պաշտպանել վաղաժամ ծերացումէն.

Առաջինը եւ ամենակարեւորը ինչ անհրաժեշտ է ընել՝ ուշադրութիւն դարձնելն է այն բանին, թէ որքան յաճախ ձեր ձեռքերը կապի մէջ կը մտնեն մանրէներու եւ այլ արտաքին՝ ձեռքերու մաշկը վնասող գործոններուն, եւ այն բանին, թէ որքան յաճախ դուք կը լուաք ձեր ձեռքերը, քան որ անոնք սերտօրէն կապուած են ծերացման գործընթացին հետ:

Դուք կրնաք ձեռքերուն համար դիմակներ պատրաստել, կրնաք օգտագործել անգամ այն դիմակները, որոնք կը քսէք ձեր դէմքին: Ատիկա շատ օգտակար է, քանի որ ձեռքերու մերսման օգնութեամբ դուք կը հեռացնէք մաշկի բոլոր մեռած բջիջներն ու զանոնք աւելի փափուկ ու երիտասարդ կը դարձնէք:

Խորհուրդ կը տրուի օգտագործել տնական հետեւեալ բարդարարատոմսը, որ աւելի արդիւնաւէտ եւ բնական է: Իրարու խառնել քիչ մը կասիա, սրճագոյն շաքար եւ ձիթաիւղ, նրբօրէն մերսելով քսել ձեռքերուն, ապա լուացուիլ տաք ջուրով ու չորցնել:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Մխիթարեանի Կոլն Ու Կոլային Փոխանցումը Զփրկեցին «Արսենալին» Պարտութիւնից

Անգլիայի առաջնութեան երկրորդ տուրում տեղի ունեցաւ լոնդոնյան դերբին «Չելսի» եւ «Արսենալի» մասնակցութեամբ:

«Չելսին» իսպանացիներ Պեդրո Ռոդրիգեսի եւ Ալվարո Մորատայի կոլերի շնորհիւ արդէն 20-րդ րոպէին առջեւում էր 2:0 հաշուով: Սակայն 37-րդ րոպէին «Արսենալի» եւ Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանը կրճատեց հաշուի տարբերութիւնը, իսկ 41-րդ րոպէին կոլային փոխանցում կատարեց նիգերիացի յարձակուող Ալեքս Իվոբիին:

Երկրորդ խաղակէստն «Արսենալը» չկարողացաւ զարգացնել յաջողութիւնը, իսկ 81-րդ րոպէին իսպանացի պաշտպան Մարկոս Ալոնսոն խփեց իտալացի Մաուրիցիո Սարիի գլխաւորած թիմի յաղթական կոլը: «Չելսին» յաղթեց 3:2 հաշուով:

Անգլիական Պրեմիեր լիգայի երկրորդ տուրում «Մանչեսթեր Եունայթեդը» մրցակցի խաղադաշտում 2:3 հաշուով պարտուեց «Բրայթօնին»:

Անգլիական Պրեմիեր լիգայի երկրորդ տուրում գործող ախոյան «Մանչեսթեր Սիթին» սեփական դաշտում 6:1 հաշուով վստահ յաղթանակ տարավ «Հադերսֆիլդի» նկատմամբ: Մանչեսթերցիներէրից հեթատրիկի հեղինակ դարձաւ արգենտինացի յարձակուող Սերխիո Ագուերոն: «Մանչեսթեր Սիթին» տարավ երկրորդ հաղթանակը, իսկ «Հադերսֆիլդը» կրեց երկրորդ պարտութիւնը:

Մեսիի Դուբլը եւ Կոուտինյոյի Կոլը Յաղթանակ Բերեցին «Բարսելոնային»

Սպանիայի առաջնութեան մեկնարկային տուրում «Բարսելոնան» տանը մրցեց «Ալավեսի» հետ: Էռնեստո Վալվերդեի գլխաւորած թիմն յաղթեց 3:0 հաշուով: Երկրորդ խաղակէստն հաշիւը բացեց կատալոնական ակումբի առաջատար Լիոնել Մեսին, որը Անդրես Ինիեստայի հեռանալուց յետոյ թիմի նոր աւագն է: Արժեւորինացի յարձակուողը խփեց Սպանիայի առաջնութիւնների 6000-րդ կոլը: 5000-րդ կոլը եւս 9 տարի առաջ խփել էր Մեսին:

Վերջնամասում «Բարսելոնայի» առաւելութիւնը կրկնապատկեց փոխարինման դուբլ եկած պրագիլացի կիսապաշտպան Ֆիլիպ Կոուտինյոն, իսկ Մեսին աւելացուած ժամանակում խփեց նաեւ իր երկրորդ կոլը:

«Բարսելոնան» հաւասարուեց «Լեւանտին» եւ «Ռեալ Սոսիեդադին», որոնք նոյնպէս յաղթել են առաջին տուրում:

«Ռեալի» Մեկնարկը Յաղթական էր

Ֆուտպոլի Սպանիայի առաջնութեան առաջին տուրում Մադրիդի «Ռեալը» տանը 2:0 հաշուով յաղթեց «Խետաֆէին»:

Պաշտօնական խաղերում սա «Ռեալի» առաջին յաղթանակն էր իսպանացի լոպետեգիի գլխաւորութեամբ: «Սեւիլիան» պարտուեց յարձակուող Անդրէ Սիլվայի հեթատրիկի շնորհիւ 4:1 հաշուով արտագնայ յաղթանակ տարաւ «Ռայո Վալիեկանոյի» նկատմամբ:

Երոպայի Լիգա. «Փիւնիկը» Եւ «Ալաշկերտը» Աւարտեցին Պայքարը

Երեւանի «Ալաշկերտն» աւարտեց պայքարը եւրագաւթային մրցաշրջանում: Եւրոպայի լիգայի որակաւորման երրորդ փուլի պատասխան խաղում Հայաստանի ախոյանը Ռումինիայում մրցեց այդ երկրի չեմպիոն «Կլուժի» հետ եւ պարտուեց 0:5 հաշուով:

Յիշեցնենք, որ Երեւանում տեղի ունեցած առաջին խաղում «Ալաշկերտը» պարտուել էր 0:2 հաշուով:

Երեւանի «Փիւնիկը» չկարողացաւ յաղթահարել Եւրոպայի լիգայի որակաւորման երրորդ փուլի արգելքը, թէեւ մօտ էր դրան: Թել Աւելի «Մաքաբի» հետ դիմակայութեան պատասխան խաղում ռուսաստանցի Անդրէյ Տալալաւի գլխաւորած թիմը պարտուեց 1:2 հաշուով: Առաջին խաղակէստից յետոյ հայկական թիմը յաղթում էր նուազագոյն հաշուով:

Յիշեցնենք, որ Երեւանում տեղի ունեցած առաջին խաղում գրանցուել է ոչ ոքի՝ 0:0:

«Վարդարը» Յաղթեց Տիգրան Բարսեղեանի Կոլի Շնորհիւ

Ֆուտպոլի Մակեդոնիայի առաջնութեան երկրորդ տուրում «Վարդարը» մրցակցի խաղադաշտում նուազագոյն հաշուով առաւելութեան է հասել «Ռենովայի» նկատմամբ: Հիւրերի յաղթական կոլը 75-րդ րոպէին խփել է Հայաստանի հաւաքականի յարձակուող Տիգրան Բարսեղեանը:

24-ամեայ ֆուտպոլիստը «Վարդարի» կազմում անցկացրել է ամբողջ հանդիպումը, իսկ 43-րդ րոպէին ստացել է դեղին քարտ:

Յիշեցնենք, որ Տիգրան Բարսեղեանը կոլի հեղինակ էր դարձել նաեւ Մակեդոնիայի առաջնութեան առաջին տուրի խաղում:

Օգրիլիսը 6 Տարի Անց Դարձեալ Խաղաց Զոլանտայի Առաջնութիւնում

2012 թուականին Ամստերդամի «Այաքսից» հեռանալուց յետոյ Արաս Օգրիլիսը դարձեալ մասնակցեց Հոլանդիայի առաջնութեան հանդիպման: «Վիլլեմ Երկրորդը» Հոլանդիայի առաջնութեան երկրորդ տուրում հիւրընկալուեց «Գրոնինգենին» եւ առաւելութեան հասաւ նուազագոյն հաշուով: Միակ կոլը 33-րդ րոպէին խփեց անգլիացի կիսապաշտպան Դենիել Քրոուլին: Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպանը փոխարինման դուբլ եկաւ 46-րդ րոպէին:

«Վիլլեմ Երկրորդը» երկու խաղում վաստակել է 3 միաւոր եւ 8-րդն է: Յիշեցնենք, որ Արաս Օգրիլիսը Ամստերդամի «Այաքսում» հանդէս է եկել 2010-2012-ին: Այնուհետեւ խաղացել է ռուսական «Կուբանում» եւ «Սպարտակում»: Կիսապաշտպանը 2016 թուականին է տեղափոխուել «Բեշիկթաշ», որի հետ նրա պայմանագիրը նախատեսուած է մինչեւ 2020-ի ամառ: Նախորդ մրցաշրջանի երկրորդ հատուածը նա վարձավճարով անցկացրեց Տիւրքիայի «Շերիֆում», որի կազմում մասնակցեց Մոլդովայի առաջնութեան 4 հանդիպման:

ՇՆՈՐՀԱԴՈՐԱՆՔ

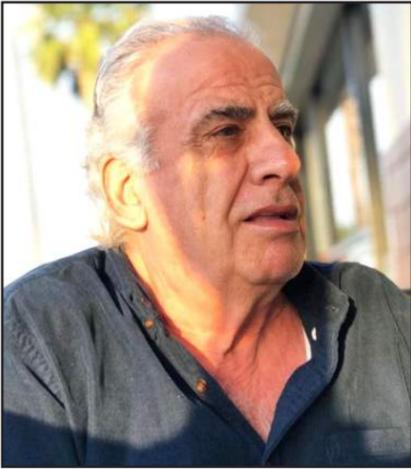
Արթիւր Յովսէփեան Ընդ Սիմոնէ Տարագճեան
Ամուսնացեալք Օգոստոս 18, 2018

Սրտագին ջերմ շնորհակալութիւններ եւ երջանիկ նոր կեանքի բարեմաղթութիւններ նորապսակներուն եւ անոնց ընտանեկան համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար Տէր եւ Տիկ. Փիթըր եւ Անահիտ Տարագճեանին:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ԳՆԱՅ ՅԱՐՈՒԹԸ....

Երկար եւ լայն Կլենոքս պողոտայով մեքենան վարում էի դէպի Պրրպենքի առաջնորդանիստ եկեղեցի: Խճողուած էր ճանապարհը, եւ թուում էր, թէ մարդիկ, ինձ նման, գնում են եկեղեցի՝ տեսակցութեան. չէ՞ որ մահացել էր Յարութը, մեր Յարութ Կարապետեանը, բոլորի ընկերն ու բարեկամը, արեւելահայ թէ արեւմտահայ, այն թաւապի կամ քիլիսցի: Ծատերին էր ճանաչում Յարութը, լաւ ու վատ մարդիկ չկային նրա համար, չէր նեղանում ոչ մէկից, իսկ դրա փոխարէն ասում էր. «Դէ մարդ է, էլի, մի բան ասեց...»:

Եւ եկեղեցին հորդում էր այդ բոլոր մարդկանցով:

Սովորութիւնն է արդեօք մահուանից յետոյ գրել հանգուցեալի բարեմասնութիւնների մասին. եթէ պատուէր չէ, ուրեմն նա ունեցել է որոշ մարդկային յատկանիշներ, որոնք մղել են գրողին թղթին յանձնելու կամ բարձրաձայնելու դրանք եւ ներկայացնելու ապրողներին՝ որպէս օրինակ:

Հայաստանից հեռու բնակուող Յարութն ապրում էր միայն հայերէնով, հայով, Հայաստանով: Նա այն ըմբոստն էր, երբ «Ապրիլ» գրատան մէջ եթէ հայկական ձեռնարկն ընթանում էր անգլերէնով, կարող էր բողբոջել եւ դուրս գալ ջղայնացած. ուզում էր լսել հայերէն: Յարութն այն լուռ բարերարն էր, երբ կարող էր կատարել նիւթական նուիրատուութիւն եւ չբարձրաձայնել. «Ոչ մէկը չգիտի, ի՞նչ անեմ, պէտք էր»: Յարութն այն ընկերն ու բարեկամն էր, երբ Հայաստանից ժամանում էին ծանօթները, կատարում էր ուղեկցողի դեր եւ օր ու գիշեր բաւարարում էր նրանց պահանջները: Եւ Յարութն այն հայն էր, որ իւրաքանչիւր տարի այցելում էր հայրենիք, լիցքաւորում ու վերադառնում էր, միշտ փայփայելով այն հողը, որ մի օր կարող է կրկին ապրել Հայաստանում:

Ուրախ էր ընտանիքով. տիկինը՝ Սվետլանան, դուստրը՝ Աստղիկը, որդին՝ Հայկը, իր նիւթական բազուկը, թոռնիկները՝ նորածին Լառան եւ գեղեցիկ Անին, ում դպրոցից վերցնելու ժամանակ հանդիպում էինք միշտ: Ամերիկեան հանրային դպրոցի բակը մի փոքրիկ Հայաստան է. խմբերով հավաքվում են հայերը, եւ մեր տարիքի տատիկ-պապիկները համար այն ժողովատեղի է՝ քննարկելու համար հայաստանեան հարցերը: Յարութն ունէր միշտ թարմ լուրեր, իսկ դրա հետ մէկտեղ՝ հսկայական պաշար անցեալի դէպքերից, փակուած, չբացայայտուած: Սովորելով Երեւանի պետական կոնսերվատորիայում, Գեղարուեստա-թատերական ինստիտուտում, երգելով Հայաստանի պետական երգչախմբում եւ այլ համոյթներում, հարիւրաւոր ծանօթներ ունէր հայրենադարձ Յարութը: Ծնուել էր Իսրայէլի Հայֆա քաղաքում, 1949-ին, որդին էր առաջդիմական գործիչ, Պաղեստինից Մայր երկիր հայրենադարձութիւնը կազմակերպող կոմիտէի նախագահ Գէորգ (Ջորջ) Կարապետեանի: Գէորգ Կարապետեանը ծնուել էր Այնթապում (1903): Մեծ եղբունի տարիներին, ծնողների նահատակութիւնից յետոյ, յայտնուել էր Դիթրոյիտում (ԱՄՆ), աշխատել էր Ֆորդի գործարանում, անդամագրուել էր ԱՄՆ-ի կոմունիստական կուսակցութեան շարքերը: 20-ական թուականների վերջերին վերադարձել էր Սիրիա, ապա՝ Պաղեստին: 30-ականներից գտնուել էր Իսրայէլի կոմունիստական կուսակցութեան շարքերում: 1960-ին ընտանեօք հայրենադարձուել էր հայրենիք, երբ որդին՝ Յարութը 10 տարեկան էր: Այստեղ էլ հայր Կարապետեանը նուիրուել էր հայրենաշինութեան գործին, մեծ աւանդ էր ունեցել հայրենիքում իր բնօրրանի՝ Նոր Այնթապ աւանի ստեղծման գործում: Եւ Յարութը շարունակում էր այն թաւապի հօր աւանդութիւնը՝ երկար տարիներ լինելով Հայաստանի Այնթապցիների միութեան նախագահը: Սովետական բանակում ծառայած, մասնագիտութեամբ երգիչ եւ դերասան Յարութը միշտ ժամանակ էր գտնում զբաղուելու հանրային եւ մշակութային գործունէութեամբ թէ՛ հայրենիքում եւ թէ՛ Սփիւռքում, սակայն դա չէր բաւարարում նրան ու միշտ ասում էր. «Ես ի՞նչ գործ ունեմ էս Ամերիկաներում. հայրս էն թուերին Հայաստան վերադարձաւ, ես էստեղ եմ...»:

Ունէր հայկական հարցերի՝ իր տրամաբանութեամբ առաջարկուած լուծումներ, որոնց հիմնական ուղղութիւնը հաշտարար եւ շինիչ մօտեցումն էր, ունէր ծրագրեր, նաեւ երազներ, սակայն իր ճակատագիրն այսպիսին էր. մահանալ 69 տարեկանում, Չեխոսլովակիայի Կարլովի վարի հանգստավայրում, ուր տիկնոջ հետ մեկնել էր հանգստանալու, սրտի կաթուածով, հայրենիքից հեռու, հեռու նոյնիսկ իր բնակավայր Ամերիկայից, ապշահար դարձնելով իր բոլոր բարեկամներին, ընկերներին, հարազատներին, ովքեր դեռ չեն հաւատում նրա բացակայութեանը այս երկրի վրայ:

Սակայն հաւատանք կամ ոչ, կայ իրականութիւնը՝ գնաց Յարութը...

ԵՐՐՈՊԱՅԻ ԱՄԵՆԱԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Շարունակուած էջ 8-էն

ուանեցին:

Սփիւռքի նախարարը աշխատանքային այցով մեկնեցաւ ԱՄՆ, ծանօթացաւ հայ համայնքի խնդիրներուն, ներկայացուց նախարարութեան տեսլականն ու ըսաւ. «Առաջին անգամ պատմութեան մէջ մենք սփիւռքէն փող չենք խնդրեր: Մենք կարիք ունինք փոխադարձ գործակցութեան, համահայկական ներուժի վերահանման եւ նպատակային կիրառման»: Խորհուրդ տուաւ նաեւ գալ Հայաստան

ու գգալ յետեղափոխական ոգեւորութիւնը, մարդոց ժպիտներն ու հայեացքները: Ինքն ԱՄՆ-էն վերադարձաւ՝ յոյսով, որ Հայաստան վերադարձողներ ու Հայաստանը իրենց մտքին մէջ նորովի բացայայտողներ սփիւռքի ամենամեծ հայկական համայնքին մէջ դեռ շատ պիտի ըլլան:

Ահա այսպէս, ամէնօրեայ հետեւողական աշխատանքով, արհեստավարժութեամբ ու չկոտորուող կամքով, չէ՞ որ Եւրոպայի ամենաերիտասարդ նախարարը Հայաստանէն է:

«ԲԱԲԵԼՈՆԵՆ ՎԵՐՋ ՊԻՏԻ ԱՊՐԻՆՔ»

Շարունակուած էջ 15-էն

անտեսագիտութեան բաժնէն, գորկիսաւարտ թողեց՝ որոշելով դառնալ ֆոթօ-լրագրող:

Լրագրական ասպարէզ մուտք գործեց 1950-ին, «Ենի Ստանպուլ» թերթով: Ստանձնեց Time Life, Paris Match եւ Stern հանդէսներու Մերձաւոր Արեւելքի ֆոթօ-թղթակցի պաշտօնը: Մաս կազմեց Magnum Photos-ի: Նոյեան տապանին վերաբերեալ իր թղթակցութիւնն ու լուսանկարները Magnum Photos-ի կողմէ տարածուեցան աւելի քան հարիւր հրատարակութեան: Նոյնպէս այդ տարիներուն կատարեց Նեմրութ լեռան մասին իր թղթակցութիւնը: Մէկ այլ յայտնի թղթակցութիւնը կը վերաբերէր Ափրոսիսի մասին, որու շնորհիւ մոռացութեան մատնուած այդ բնակավայրը վերստին յայտնաբերուեցաւ եւ աշխարհ գալն ճանչցաւ Կիւլէրի լուսանկարներով: Մինչեւ 1961-ը որպէս լուսանկարի բաժնի վարիչ աշխատեցաւ «Հայթ» հանդէսին մէջ: 1961-ին Անգլիա հրատարակուող British Journal of Photography Year Book գիրքը հռչակեց աշխարհի լաւագոյն եօթը լուսանկարիչներէն մէկը: Նոյն տարին որպէս անդամ ընդունուեցաւ Հան-

դէսի լուսանկարիչներու ամերիկեան միութեան (ASMP):

1962-ին Գերմանիոյ մէջ նուաճեց Master of Leica տիտղոսը: Նոյն տարուան ընթացքին ժամանակաշրջանի կարեւորագոյն հրատարակութիւններէն Camera հանդէսը բացառիկ թիւ մը հրատարակեց Կիւլէրի մասին: Լորտ Քիւրոսի 1971-ին հրատարակուած Այս Սփիւռքի գիրքին լուսանկարները իր հեղինակութիւններն են: 1974-ին հրատարակեցաւ Միացեալ Նահանգներ, ուր բազմաթիւ յայտնի ամերիկացիներ լուսանկարելէ ետք աշխարհի բազմաթիւ քաղաքներուն մէջ սարքեց «Ստեղծագործ ամերիկացիներ» ցուցահանդէսը:

Երկար տարիներու աշխատանք մը վերջ, Միմար Սինանի ստեղծագործութեանց լուսանկարները հրատարակեց 1992-ին: Հարիւրաւոր ցուցահանդէսներ սարքած է աշխարհի չորս ծագերուն: Իրմէ հրատարակուած է տասնեակ հատորներ: Հարցազրոյցներ կատարած ու լուսանկարած է աշխարհահռչակ բազմաթիւ անուններ՝ Պերթրանտ Ռասըլին մինչեւ Ուինսթըն Չէորչիլ, Առնոլթ Թոյնպիէն Փիքասօ, Ուիլիամ Սարոյեանէ Սալվատոր Ծալի, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ յառաջատար արուեստագէտները:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)
 * \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
 \$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
 \$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State: ----- Zip Code: -----
 Country: -----
 Tel: ----- Email: -----

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

Նորոգ հանգուցեալ Լիբանանի Հ.Մ.Մ.ի առաջնակարգ ֆուտպոլիստներէն ՅՈՎՍԷՓ ՄԱԹՈՍԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով հանգուցեալի հօրեղբօր որդին Վեր. ձօ (Յովսէփ) Մաթոսեան իր խորագգաց վշտակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն եւ համայն հարազատներուն:

Այս տխուր առիթով Վեր. ձօ Մաթոսեան \$200 կը նուիրէ «Մասիս»ին:

ARMENIAN INDEPENDENCE DAY FESTIVAL

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ

Փառասո՞ն

SUNDAY SEPTEMBER 23, 2018

VERDUGO PARK GLENDALE

1621 Canada Blvd., Glendale, CA, 91206

Starting at 11:00 am

Կազմակերպություն Organized By

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION

Live Music & Dancing
ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐ

Art Work Exhibition
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ԵՒ
ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՔ

Kids Games
ՓՈՔՐԵՐՈՒ ԽԱՂԵՐ

Armenian Food
ՀԱՄԱԴԱՄ ՃԱՇԵՐ

www.masspost.com

GENERAL SPONSOR

INNOVATIVE

Designs

Manufacturing, Inc.

By TED & NORA KOROGHLIAN

To reserve your vendor booth
please call Nor Serount Cultural Association

Ձեր կրպակները ապահովելու համար
Հեռաձայնեցեք

Նոր Սերունդ Մշակութային Միություն

(818) 391-7938